

เสียงในสนามสันติภาพ

บทบาทวิทยุชุมชนชายแดนใต้ กับการสร้างพื้นที่กลาง

ฐิตินบ โกมลนิมิ บรรณาธิการ
และกองบรรณาธิการโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้

เสียงในสนามสันติภาพ

บทบาทวิทยุชุมชนชายแดนใต้
กับการสร้างพื้นที่กลาง

เสียงในสนามสันติภาพ :

บทบาทวิทยุชุมชนชายแดนใต้กับการสร้างพื้นที่กลาง

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-616-91677-2-3

คณะที่ปรึกษา ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี

มุฮัมมัดอายุบ ปาทาน

สมัชชา นิลปัทม์

บรรณาธิการ : รัฐินบ โกมลนิมิ

กองบรรณาธิการนักข่าวชายแดนใต้ : มุฮัมมัด ตือราแม |

สระรอณี ตือแร | ฮัสซัน โตะตง | ยารีนากาสอ | มาตีหะห์ แวยูโซ๊ะ |

โซเรดา หะยิมะสาและ | ซอฟียะห์ ยียูโซ๊ะ | นูรยา เก็บบุญเกิด

ภาคภาษามลายู :

แปลโดย : อับดุลเลาะห์ หวันอะฮ์หมัด

บรรณาธิการโดย : ฮาราลีน ชินทาโร

พิสูจน์อักษรภาษาไทย : ซอฟียะห์ ยียูโซ๊ะ | นูรยา เก็บบุญเกิด

พิสูจน์อักษรภาษามลายู : อาอิซะฮ์ ตีมิง | มาตีหะห์ วายูโซ๊ะ

ออกแบบรูปเล่ม : วินัย สิทธิบุญกุลชัย

ออกแบบปก : ปิยศักดิ์ อุทัยพันธ์

จัดพิมพ์โดย :

โครงการจัดพิมพ์ดีพบุ๊กส์ (deepbooks) ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จังหวัดปัตตานี

เว็บไซต์ www.deepsouthwatch.org โทรศัพท์ 073-312-302

พิมพ์ที่ : ภาพพิมพ์ โทรศัพท์ 02-433-006-7

จัดพิมพ์ภายใต้โครงการสร้างสรรค์การสื่อสารแบบพหุวิถี

เพื่อกระบวนการสันติภาพชายแดนภาคใต้ ประเทศไทย

(Creating Multi-Track Communications for Peace process in Southern Thailand) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิชากาว่า เพื่อสันติภาพ แห่งประเทศญี่ปุ่น

คำนำ

ในรอบทศวรรษความขัดแย้งและความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นับจากวันที่ 4 มกราคม 2547 จากเหตุการณ์ปล้นปืนที่กองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส เป็นต้นมา “สื่อมวลชน” ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงว่ามีส่วนสำคัญในการขยายพื้นที่ความกลัวและความเกลียดชังเพิ่มมากขึ้น และยังเป็นส่วนหนึ่งที่หล่อเลี้ยงความขัดแย้งและความรุนแรงให้ยืดเยื้อดำรงอยู่จนไม่เห็นทางออก ด้วยเหตุปัจจัยหลายอย่างที่สามารถโต้แย้งถกเถียงเรื่องแนวคิดและข้อจำกัดการสื่อสารเพื่อสันติภาพเชิงลึกได้อีกมาก

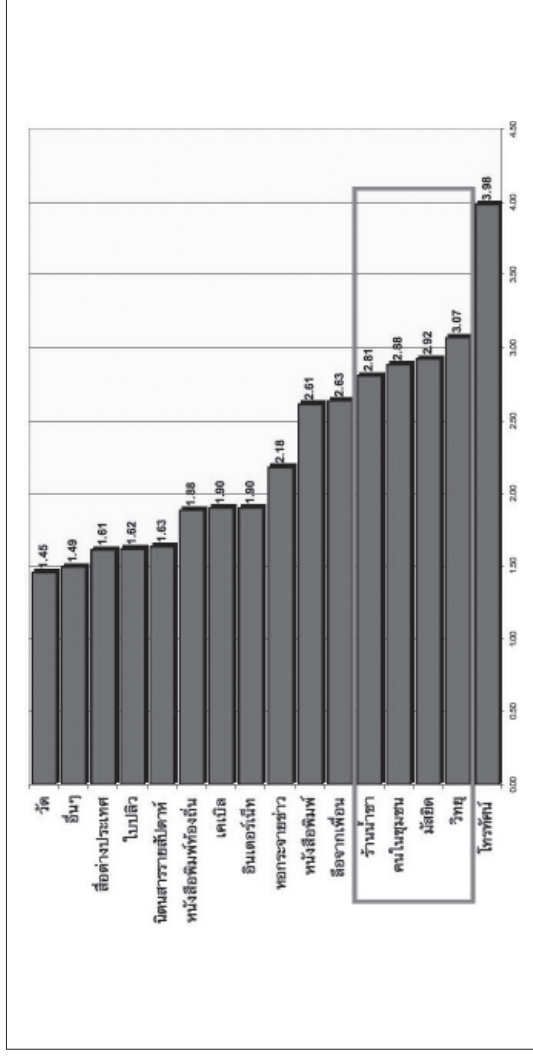
แต่ถ้าลองขยายภาพพื้นที่การสื่อสารใน “สนามความรุนแรง” จะพบว่า มีสื่อหลากหลายประเภทที่เข้มแข็งมากขึ้น ออกแบบทั้ง “สื่อ” และ “สาร” เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและออกจากความขัดแย้งที่ซับซ้อนในสถานการณ์นี้ก็มีอยู่ไม่น้อย

มีการเกิดขึ้นของ “สื่อใหม่” จนกลายเป็นพลังอำนาจใหม่ของคนในพื้นที่ เช่น เว็บไซต์สำนักข่าวทางเลือก วิทยุชุมชน ผู้ผลิตสารคดีอิสระ การผลิตหนังสือและวรรณกรรมใหม่ๆ ขึ้นมา และการปรากฏตัวของ “นักข่าวพลเมืองชายแดนใต้” “เครือข่ายช่างภาพชายแดนใต้” การจัดเวทีสาธารณะอย่างซุกซมของเครือข่ายนักศึกษาที่ร่วมมือกันหลายองค์กร ความหลากหลายของประเภท

การสื่อสารดังกล่าวได้ถูกทอนจนกลายเป็น “โครงข่ายการสื่อสารภาคประชาชน/ภาคประชาสังคม” ที่พยายามเปิดพื้นที่และสร้างบทสนทนาสาธารณะ รวมทั้งการกำหนดวาระข่าวสารหลายประเด็นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปลี่ยนวาทกรรมการใช้ความรุนแรงในการจัดการปัญหา ไปสู่วาทกรรมการออกแบบสังคมใหม่ การกำหนดชะตากรรมของตนเอง และการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลายพหุวัฒนธรรม แม้ข้อเสนอทางการเมืองผ่านสื่อเหล่านี้จะไม่ได้เห็นพ้องต้องกันทั้งหมดก็ตาม ก็ถือว่าเป็นขบวนการทางสังคมรูปแบบหนึ่งในการแสวงหาทางออกที่ไม่ใช้ความรุนแรง อันเป็นการขับเคลื่อนหนุนเสริมและสร้างบรรยากาศให้ “กระบวนการสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี” ให้อ่อนเป็นค่อยไป และเดินได้อย่างมั่นคงในอนาคต

อย่างไรก็ตาม แม้คนผลิต “สื่อใหม่” ในพื้นที่นี้มีมากขึ้นก็จริง แต่การเข้าถึงข้อมูลของประชาชนในระดับรากหญ้ากลับอยู่ในระดับต่ำ เพราะการเปิดรับสื่อหรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของคนปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา สํารวจโดยสถานความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ (CSCD) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เดือนมิถุนายน 2553 พบว่า ประชาชนรับรู้สื่อจากโทรทัศน์เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ วิทยุชุมชน สื่อจากมัลติมีเดีย คนในชุมชนร้านน้ำชาคุยกับเพื่อน หอกระจายข่าว ตามลำดับ พูดให้ง่ายคือชาวบ้านเน้นเสพสื่อในชุมชนเป็นหลัก ดังนั้น การคาดหวังให้ “สื่อใหม่” เปิดพื้นที่ให้เสียงต่าง เพื่อเคลื่อนไหวสังคมชายแดนใต้

การเข้าถึงข้อมูลและการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ที่มา: จากการสำรวจของสถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ (CSCD) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2553.

จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในระดับที่เรียกว่า “เป็นความหวัง” นั้น
ยังต้องติดตามกันไปอีกพอสมควร

ที่น่าสนใจ คือในห้วงเวลาของความรุนแรงที่ยืดเยื้อ
ยาวนานนี้ ผู้คนไม่ค่อยรู้จักและรับรู้ว่าจะตากรรมของวิทยุ
ชุมชนชายแดนภาคใต้กำลังทำอะไรอยู่ ชีพจรและลมหายใจ
ของพวกเขาเป็นอย่างไร โดยเฉพาะบริบทหลังการริเริ่มพูดคุย
สันติภาพ ระหว่างตัวแทนรัฐบาลไทยกับตัวแทนขบวนการ
บีอาร์เอ็น (BRN) ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ตั้งแต่
วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 เป็นต้นมา

โครงการสร้างสรรค์การสื่อสารแบบพหุวิถีเพื่อ
กระบวนการสันติภาพชายแดนภาคใต้ ประเทศไทย (Creating
Multi-Track Communications for Peace process in
Southern Thailand) ของศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้
(Deep South Watch) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิ
ซาชากาว่าเพื่อสันติภาพ แห่งประเทศญี่ปุ่น ได้จัดทำและ
สำรวจฐานข้อมูลวิทยุชุมชนชายแดนใต้ และจากการตระเวน
จัดเวทีระดมสมองเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การสื่อสารของ
เครือข่ายวิทยุชุมชนชายแดนใต้ รวมทั้งการประชุมกลุ่มย่อย
หลายครั้งในทุกจังหวัด ทั้งปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ตลอด
ระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา พบประเด็นที่น่าสนใจหลายประการ
อาทิเช่น

สื่อวิทยุชุมชนได้สื่อสารขยายพื้นที่ทางการเมืองให้การ
“พูดคุยสันติภาพ” ในระดับแทร์ค 1 (ผู้กุมทิศทางความรุนแรง

และการแก้ไขปัญหา) ลงไปสู่แทร็ค 3 ประชาชนรากหญ้า โดยเฉพาะ ‘สถานีวิทยุมิเดียสลาตัน’ และ “วิทยุ ‘Bicara Patani’ **คุยทุกเรื่องที่คนปาตานีต้องการ**” ได้ยกระดับให้พื้นที่สื่อทางเลือก สื่อท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนใต้กลายเป็นพื้นที่กลางหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ และยกระดับประเด็นการพูดคุยสนทนาในแทร็ค 3 สะท้อนเสียงจากชาวบ้านให้รัฐได้ยินมากขึ้น ทำให้ภาคประชาสังคมและประชาชนสามารถตรวจสอบติดตามข้อตกลงสันติภาพในอนาคตได้ว่าสอดคล้องกับความต้องการของคนในพื้นที่หรือไม่ ทั้งยังเป็นการสร้างบรรยากาศของกระบวนการสันติภาพให้คนในพื้นที่สามารถพูด ‘ข้อเสนอทางการเมือง’ จากฝ่ายที่เห็นต่างจากรัฐได้ จากสิ่งที่ไม่กล้าพูด พูดไม่ได้ กลายเป็น “บทสนทนาสาธารณะ” ได้มากขึ้น

และในอนาคตยังจะเกิดสถานีวิทยุชุมชนใหม่ “‘Peace Radio’ กับความมุ่งมั่นของ ‘ฮัสโตรา โต๊ะราแม’ ที่ต้องการเป็นวิทยุที่ดีที่สุดในการให้ข่าวสาร การวิเคราะห์ข่าวที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสันติภาพ

ทำให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ต้องเปิดพื้นที่การสื่อสารขยายพื้นที่ทางการเมืองของภาครัฐให้มากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับความเป็นอัตลักษณ์ลาญมุสลิม **เปิดวิทยุภาคภาษามลายู 24 ชั่วโมง “ซัวร์อิกิตอ”** แข่งขันกับวิทยุชุมชนภาคภาษามลายูที่มีจำนวนมากในพื้นที่

ยังพบว่าในจำนวนวิทยุชุมชนชายแดนใต้ทั้งหมด มากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นวิทยุชุมชนภาคภาษามลายูที่สื่อสารหลักศาสนาอิสลามให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนในพื้นที่ที่ความรุนแรง เช่น “**สถานีตะอาวูล วิทยุโดยชุมชนเพื่อสังคมโลกมุสลิม**” ที่พยายามยื่นหยัดมานานับสิบปี จนกระทั่งขยายสัญญาณครอบคลุมทั้ง 3 จังหวัดชายแดนใต้ และพัฒนาสู่ทีวีออนไลน์ให้อิสลามิกชนรับชมได้ทั่วโลก

ขณะเดียวกัน เราค้นพบช่องทางการสื่อสารของกลุ่มคนไทยพุทธ “**วิทยุพระพุทธศาสนากลางไฟใต้**” และ “**วิทยุชุมชนคริสเตียนยะลา: หวัง “พระเจ้าจะเปลี่ยนจิตใจของผู้ใช้ความรุนแรง”**” ซึ่งเป็นคนชายขอบของคนส่วนน้อยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่พยายามใช้การสื่อสารเชื่อมโยงความเป็นชุมชนให้ดำรงอยู่ให้ได้ในสถานการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรงที่พยายามฉีกและทำลายความสัมพันธ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในพื้นที่

เราเห็นความเข้มแข็งของเครือข่ายผู้หญิงภาคประชาสังคมชายแดนใต้ ที่ผลิตรายการวิทยุ “**‘We Voice’: เสียงผู้หญิงเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพ**” ที่กระจายเนื้อหาไปออกอากาศในหลายสถานีวิทยุชุมชนในพื้นที่จนครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งผู้ผลิตรายการคือผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง ที่ก้าวพ้นความเจ็บปวดลุกขึ้นมาสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ สื่อสารเรื่องสิทธิต่างๆ ให้ความรู้เรื่องกระบวนการสันติภาพ และซ่อมแซมความสัมพันธ์

ที่แตกร้าวระหว่างคนไทยพุทธและมุสลิม

ภายใต้การขับเคลื่อนอย่างเจียบสบของวิทยุชุมชนประเภทต่างๆ ทั้งเจ้าของสถานีวิทยุ นักจัดรายการวิทยุ และผู้ผลิตรายการต้องพยายามสร้างสมดุลข่าวสาร เพราะพวกเขาอยู่ท่ามกลางกระบอกปืนของทุกฝ่าย นักจัดรายการวิทยุบางคนและเจ้าของสถานีวิทยุบางแห่งในพื้นที่แดงออกปากถึงความไม่สบายใจที่ต้องอ่านข่าวของฝ่ายความมั่นคงด้านเดียว จึงเลือกที่จะไม่อ่านข่าวสารทางราชการเสียเลยดีกว่า และเกือบทุกสถานีวิทยุในพื้นที่แห่งนี้ยอมเข้าร่วมเป็น “เครือข่ายวิทยุเพื่อความมั่นคงของ กอ.รมน.” ต้องยอมให้ภาครัฐลึกลับรายการข่าวมาออกอากาศเพื่อความอยู่รอดของสถานี

มากกว่า “ประเด็นความมั่นคง” แล้ว สถานีวิทยุชุมชนภาคภาษามลายูยังต้องต่อสู้อยู่รอดให้ได้ภายใต้กฎการจัดระเบียบใหม่ของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ดังนั้น จึงมีวิทยุชุมชนจำนวนหนึ่งล้มหายตายจากไปและอยู่ระหว่างประกาศขายสถานีวิทยุชุมชนอีกหลายแห่ง ถึงกับมีข้อเสนอจากบางสถานีว่าในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้น่าจะมีการยกเว้นระเบียบบางข้อให้พื้นที่นี้ เป็น “เขตพิเศษการสื่อสารเพื่อสังคมพหุวัฒนธรรม” ไม่ใช่ “เขตพิเศษเพื่อการสื่อสารความมั่นคง” ดังที่มีการตั้งคณะอนุกรรมการในเรื่องนี้อยู่

ทั้ง 13 เรื่องราวของผู้คน/สถานที่วิทยุที่คณะผู้เขียนได้นำเสนอในหนังสือเล่มนี้ เป็นเพียงตัวอย่างของการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานีจากจุดยืน มุมมองของพวกเขาและเธอ และเห็นการต่อสู้เพื่อต่อลมหายใจของสถานีวิทยุชุมชนใน “สนามความขัดแย้ง” ที่สะท้อนการอยู่รอดของวิทยุชุมชนก็คือความอยู่รอดและความเข้มแข็งของชุมชนนั้นๆ โดยปริยาย

ความตั้งใจ ผนวก “ฐานข้อมูลวิทยุชุมชนชายแดนใต้” ไว้ท้ายเล่ม เพื่อให้เครือข่ายภาคประชาสังคมทั้งในและนอกพื้นที่ชายแดนใต้ (คนทำงานในแทร็คสองของกระบวนการสันติภาพ) ได้เห็นพื้นที่การสื่อสารของประชาชนรากหญ้า และคิดให้ออกว่าจะเชื่อมโยงการทำงานของแทร็คสองและแทร็คสามให้เข้มแข็งและยั่งยืนได้อย่างไร เพราะจากประสบการณ์ของโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ กับการส่งจดหมายข่าว ‘DSJ News Monitor’ และ ‘ซินาร์น’ หนังสือพิมพ์ภาษามลายูให้สถานีวิทยุชุมชนได้อ่านออกอากาศ นับเป็นแหล่งอ้างอิงและ “หลังอิง” เป็นเสียงจากฝ่ายที่สาม ที่นำไปสู่การสร้างสนามสนทนาทางอากาศนี้ให้กลายเป็น “พื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัย” ได้

และจาก “สนามสนทนา” “พื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัย” ดังกล่าว จะไปสู่ “สนามสันติภาพ” ได้อย่างไร ภาคประชาสังคมจะลงไปช่วยเกื้อหนุนการทำงานของเครือข่ายวิทยุชุมชนให้เกิดความคิดที่หลากหลาย เครือข่ายที่มากขึ้น เพื่อนำไปสู่ปลายทาง

สันติภาพเชิงบวกได้อย่างไร ผศ.ดร.ศรีสมภาพ จิตรภิรมย์ศรี
จุดประกายความคิดให้พวกเราในบทที่ว่า “ทำไมวิทยุชุมชนจึง
สำคัญกับการสร้าง ‘สนามสันติภาพ’?

ทั้งหมดนี้ จึงเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของ “เสียงในสนาม
สันติภาพ” ที่ต้องช่วยกันขยายพื้นที่ให้มากขึ้น.

ฐิตินบ โกมลนิมิ

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

สารบัญ

‘ศรีสมภพ จิตรกรรมศรี’ :	
ทำไมวิทยุชุมชนจึงสำคัญกับการสร้าง ‘สนามสันติภาพ’?	15
‘พัชรา ยิ่งดำนุ่น’ :	
วิทยุ ม.อ. ปัตตานีกับการทำงานบนเส้นทางสันติภาพ	25
‘We Voice’ : วิทยุเสียงผู้หญิงเพื่อขับเคลื่อนสันติภาพ	33
“จุลี แห่งวิทยุอิสยาฮ์ เรดิโอ” สถานีความรู้คู่ชุมชน	39
‘มันโตร์ สาและ’ :	
ผู้เปิด “หน้าต่างสังคม” ผ่านสื่อวิทยุภาษามลายู	45
‘สุขเกษม จารรงค์’ :	
ผู้ปลูกและปั้น “ซัวร์กิตอ” สถานีวิทยุภาษามลายู 24 ชม.	53
สถานีวิทยุตะนาวรี วิทยุโดยชุมชนเพื่อสังคมโลกมุสลิม	59
วิทยุชุมชนคริสเตียนยะลา :	
หวัง “พระเจ้าจะเปลี่ยนจิตใจของผู้ใช้ความรุนแรง”	69
‘Liputan Wanita’ :	
รายการวิทยุสร้างทักษะครอบครัวสู่สันติภาพ	77
วิทยุพระพุทธศาสนากลางไฟใต้	83
วิทยุ ‘Bicara Patani’ คอยทุกเรื่องที่คนปาตานีต้องการ	89
‘อัสตัตรา เรดิโอ’ พื้นที่ของนักข่าวเยาวชนชายแดนใต้	93

‘เวหามะ แวกือจิก’ : เสียงที่ไม่หวั่นไหว	
พื้นที่สันติภาพของ ‘Media Selatan’	99
‘Peace Radio’ กับความมุ่งมั่นของ “อัสโตรรา โต๊ะราแม”	111
อำนาจของคนปาตานี สื่อพลังใหม่ในชายแดนใต้	117
Suara kedamaian Media Selatan di Thailand	125
Radio suara Kedamaian (1) :	
“Jendela Masyarakat” - “Suara Kita” - “Bicara patani”	135
Radio suara Kedamaian (2) : “PSU Pattani” -	
“Wanita masyarakat sivil” - “Liputan wanita”	141
Radio suara Kedamaian (3) :	
‘Muslim – Christian – Buddha’ di Patani	147
Kekuatan rakyat Patani dan peranan baru	
media massa di Selatan Thailand	155
ภาคผนวก	
ฐานข้อมูลเครือข่ายวิทยุชุมชนชายแดนใต้	
จังหวัดปัตตานี	163
จังหวัดยะลา	166
จังหวัดนราธิวาส	170
4 อำเภอ จังหวัดสงขลา	173

“ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี” :

ทำไมวิทยุชุมชนจึงสำคัญกับการสร้าง ‘สนามสันติภาพ’ ?¹

อัสนัน โตะดง

“ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี” บรรยาย ทำไมวิทยุชุมชนจึงสำคัญกับการสร้าง ‘สนามสันติภาพ’ ในการระดมสมองกับเครือข่ายวิทยุชุมชนชายแดนใต้ ชี้กระบวนการสันติภาพเป็น “บทสนทนา” หรือวาทกรรมที่มาจากการทำงานร่วมกันของผู้คนหลายฝ่ายเพื่อสร้างพลังอำนาจทางการเมือง ที่ต้องการแก้ความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ความสำคัญของการสร้างสนามการพูดคุยและการสื่อสารสาธารณะเพื่อให้ทุกคนกระโดดเข้าร่วมแม้จะคิดต่างกัน มีความหลากหลายทั้งศาสนาและชาติพันธุ์ก็ตาม

ต่อไปนี้เป็น การถอดความจากการบรรยายของ ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี ผู้อำนวยการศูนย์เฝ้าระวัง

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2557. <http://www.deepsouthwatch.org/dsj/5218>

สถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Watch) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในการประชุมระดมสมองเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์เครือข่ายวิทย์ชุมชนชายแดนใต้ เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2557 ที่โรงแรมปาร์ควิว อ.เมือง จ.ยะลา โดยมีตัวแทนสถานีวิทย์ชุมชนในจังหวัดยะลาเข้าร่วมประมาณ 10 สถานี ซึ่งมีเนื้อหาที่น่าสนใจให้วิธีคิดเกี่ยวกับการทำงานและขับเคลื่อนสังคมโดยวิทย์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สามารถมีบทบาทในการสร้างพื้นที่กลางในการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติได้อย่างไร

เป็นการบรรยายที่อยู่บนฐานของประสบการณ์และการทำงานร่วมระหว่างศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้กับเครือข่ายวิทย์ชุมชนในพื้นที่มาระยะเวลาหนึ่งที่ผ่านมา มีความโดยสรุปดังนี้

จากวาทกรรมความรุนแรง สู่วาทกรรมสันติภาพ

“...กระบวนการสันติภาพเป็นเรื่องของการสร้างบทสนทนาหรือวาทกรรมทางการเมือง วาทกรรมในที่นี้ไม่ใช่แค่ศิลปะการพูด ลำนวนโวหาร วาทศิลป์ หรือคำพูดเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของความคิดหรือกระบวนการพูดคุยแลกเปลี่ยนอย่างเป็นระบบ หรือชุดของความคิดที่มีความเชื่อเหตุผลบางอย่างรองรับ ที่มาจากการทำงานหรือปฏิบัติร่วมกัน เป็นการทำงานที่มีอำนาจหรือมีพลังทางการเมือง”

ดังนั้น วาทกรรมหรือบทสนทนาที่เป็นระบบไม่ใช่เป็นเพียงแค่ใครคนใดคนหนึ่งพูดขึ้นมาแล้วจะเป็นวาทกรรมได้ แต่

เป็นการสร้างบทสนทนาหรือสร้างการพูดคุยกันอย่างมีความหมาย มีการผลิตซ้ำ ผ่านการคิด สรุบบทเรียน หรือการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคคลหลายๆ คน จนกระทั่งทำให้เกิดชุดของความคิด ขึ้นมาอย่างเป็นระบบ เช่น ‘กระบวนการสร้างสันติภาพ’ ก็เป็น การสร้างบทสนทนาหรือความคิดที่เกี่ยวกับเรื่องการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง จากเดิมใช้ความรุนแรง แต่หันมาใช้สันติวิธีในการ แก้ปัญหา

ในแง่นี้ การสร้างสันติภาพจะต้องมีวาทกรรมหรือการ สร้างบทสนทนา ที่นำมาสู่การคิดและการพูดของคนในสังคม ในบทสนทนาของการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น มีทั้งที่เป็นส่วนตัวและ ส่วนรวม แต่การสร้างบทสนทนาในการแก้ปัญหาด้วยสันติหรือ สันติภาพ มีลักษณะพิเศษคือจะต้องสร้างกระบวนการ หรือรูปธรรม ของวาทกรรม หรือปฏิบัติการขึ้นมาด้วย

เมื่อบทสนทนาถูกสร้างขึ้นจะถูกตั้งชื่อและให้ความหมาย ขยายความ วิเคราะห์ และเกิดความรู้สึกอะไรบางอย่างร่วมกัน ในที่สุดแล้ว ทำให้เกิดการวินิจฉัยหรือตัดสินใจเลือกอะไรบางอย่าง ที่เป็นแนวทางเดียวกัน

วิทยุชุมชน คือผู้สร้าง ‘สนามการสนทนา’

ทั้งนี้ บทสนทนาจะเกิดขึ้นได้ต้องมีความสัมพันธ์กันใน วงกว้าง สิ่งที่น่าสนใจคือวิทยุชุมชนเป็นสนามในการพูดคุยหรือ แลกเปลี่ยนบทสนทนาของคนในสังคมในระดับท้องถิ่นหรือ ชุมชนที่ลึกลงไป ซึ่งการสร้างบทสนทนาเช่นนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ

การสร้างสันติภาพ เพราะในรอบปีที่ผ่านมา บทสนทนาที่เป็นแนวทางสันติภาพได้เกิดขึ้นแล้ว ในลักษณะที่ทุกคนไม่ยากใช้ความรุนแรงหรือการฆ่ากัน เพราะทุกคนมีความต้องการความสงบ สันติสุข

สิ่งนี้เป็นลักษณะพิเศษของกระบวนการที่เกิดขึ้น ซึ่งการสร้างบทสนทนาต้องอาศัยเพื่อน พรรคพวก เครือข่ายที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างประชาชนกลุ่มต่างๆ รวมทั้งระหว่างองค์กรภาคประชาสังคมทั้งระดับสูง ระดับกลาง และรากหญ้า จนเกิดความสัมพันธ์ในวงกว้างมากขึ้น

ในบทสนทนาอันนี้ ทำให้เกิดสนามการพูดคุยเรื่องสันติภาพ หรือไม่ต้องการความรุนแรงขึ้นมาแล้ว คือสนามที่รัฐบาลได้ไปพูดคุยกับขบวนการ BRN หรือขบวนการอื่นๆ แม้จะมีคนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม แต่ก็ทำให้ความคิดเรื่องสนามสันติภาพนี้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ขยายตัวออกไปมากขึ้นจนกลายเป็นพลังอำนาจของภาษาหรือวาทกรรมหลักในสังคม

มากกว่านั้น สื่อระดับชาตินำเสนอเรื่องการพูดคุยสันติภาพ ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ที่สำคัญสื่อในระดับท้องถิ่นที่มีการขยายตัวอย่างมากในการนำเสนอเรื่องการพูดคุยสันติภาพในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา

จาก ‘สนามการสนทนา’ สู่ ‘สนามสันติภาพ’

การที่มีการพูดคุยสนทนาในเรื่องสันติภาพมากขึ้นในสังคม หรือ ‘สนามสันติภาพ’ มีลักษณะเด่น คือ ทำให้เกิดความสัมพันธ์

หรือเกิดการปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างวาทกรรมกับบทสนทนา เพื่อท้ายที่สุด หวังผลให้แปรเปลี่ยนความสัมพันธ์ที่ความขัดแย้งที่มีอยู่และทำให้เกิดการแปรเปลี่ยนลักษณะการมองความขัดแย้งภายในความคิดของผู้คนในสังคมด้วย เพราะความคิดของคนมีความแตกต่างกันต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้น และเป็นที่น่าสังเกต ขณะนี้คนมุสลิมและไทยพุทธในพื้นที่ความขัดแย้งเริ่มเดินในทิศทางเดียวกัน ในเรื่องที่จะทำอย่างไรเพื่อให้เกิดสันติภาพ ถึงแม้ว่าจะมีความคิดเห็นที่ไม่เหมือนกันทั้งหมดก็จริง แต่มีจุดร่วมมากขึ้น เมื่อมีจุดร่วมการพูด การคิด การสนทนา ในพื้นที่ใหม่ๆ ก็เกิดขึ้น

ความสัมพันธ์ตรงนี้เหมือนกับสนามใหม่ในการเล่น คือ ‘สนามของการพูดคุยถกเถียงในการสร้างบทสนทนา’ เพื่อที่จะแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี เหมือนลูกฟุตบอลที่ถูกโยนลงไปสนาม จะมีคนมาเล่นมากขึ้นเรื่อยๆ วงก็จะใหญ่ไปเรื่อยๆ ความสัมพันธ์ใหม่ๆ จะเกิดขึ้น ตรงนี้เป็นการปฏิบัติการทางการสื่อสาร (communicative actions) คนจำนวนมากเข้ามาร่วมในการสื่อสารตรงนี้ อย่างมีพลังและมีกลไกของการสื่อสารพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ วิทยุชุมชน ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นเรื่อยๆ ในการสร้างบทสนทนา สร้างการสื่อสาร หรือการสร้างสนามสำหรับกลุ่มพลังในสังคมภายในชุมชนหรือภายในจังหวัด รวมถึง พื้นที่อื่นๆ ด้วยความที่มีการปฏิสัมพันธ์ต่อกันของผู้คนทำให้เกิด ‘พื้นที่กลาง’ หรือการสื่อสารร่วมกัน

กล่าวโดยสรุป ในกระบวนการทางวาทกรรมหรือกระบวนการสร้างบทสนทนา จะนำมาซึ่งสนามหรือพื้นที่ร่วมกัน เราจึงถือการมีอยู่ของความขัดแย้ง เราสามารถพูดถึงความรุนแรงว่าทำได้หรือไม่ ความขัดแย้งมีอยู่ได้เป็นเรื่องธรรมดา แต่ไม่ใช่ความรุนแรงได้หรือไม่ ไม่ฆ่ากันได้หรือไม่ พูดกันธรรมดาๆ ได้หรือไม่ เจริญหรือเสวนากัน ดีกว่าการใช้ปืนหรือระเบิด อันนี้คือสิ่งที่เราเห็นในภาพที่ผ่านมา

ความคิดที่หลากหลาย เครือข่ายที่มากขึ้น นำสู่สันติ

ในกระบวนการสร้างบทสนทนา ไม่เป็นจำเป็นที่จะต้องหาทางออกเพียงทางเดียวเท่านั้น อาจจะมีหลายทางก็ได้ แต่กระบวนการหรือวิธีการพูดคุยได้เกิดขึ้นแล้ว เพราะฉะนั้นการสร้างบทสนทนา การสร้างสนามของการพูดคุย หรือการสร้างวัตถุ เพื่อการสนทนา เป็นกระบวนการแก้ปัญหาที่เน้นวิธีการหรือกระบวนการมากกว่าไปเน้นที่ผลสุดท้ายของการแก้ปัญหา

อันนี้เป็นจุดที่มีพลัง ทำให้เกิดโครงสร้างหรือกลไกบางอย่าง ในสังคมที่พยายามจะแก้ปัญหาในแนวทางสันติ ซึ่งโครงสร้างนี้จะสนับสนุนกระบวนการสันติภาพที่เกิดขึ้น คล้ายกับว่า พูดกันไปเรื่อยๆ จนทำให้เกิดการหนุนเสริมซึ่งกันและกัน จนกลายเป็นโครงสร้างรองรับเป็นกลุ่ม องค์กร สถาบัน และเครือข่ายสังคมที่ซับซ้อน เพื่อทำให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างสันติ

พื้นที่สื่อสารคือพื้นที่สาธารณะ

สุดท้ายแล้ว การสร้างบทสนทนา หรือชุดความคิด ชุดของวาทกรรม ทำให้เกิดพื้นที่สาธารณะที่มีพลังมาก เป็นพื้นที่สาธารณะที่รวมคนหลากหลายความคิด หลายกลุ่ม ไม่ว่าชนชั้น อาชีพ ศาสนา ชาติพันธุ์ เข้ามาร่วมกันมากขึ้นเรื่อยๆ พื้นที่สาธารณะอันนี้จะเป็นตัวสร้างสนามในการร่วมกันแก้ปัญหา โดยใช้ภาษา ใช้สัญลักษณ์ที่มีความหมายที่ดี มีความสงบสันติ หรือไม่ใช่ความรุนแรง ไม่ว่าคำพูดหรือการกระทำ ยอมรับความแตกต่าง ภาษา หรือสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นมามีความสำคัญอย่างมากและเป็นสื่อที่จะแก้ปัญหา

โครงสร้างสำคัญที่จะมารองรับคือบทบาทของการสื่อสาร ซึ่งมีวิทยุชุมชน สื่อท้องถิ่น ที่จะนำผู้คนไปสู่ความคิดใหม่ ความสัมพันธ์ใหม่ อารมณ์ใหม่ ภาษาใหม่ ที่ต้องการให้เกิดสันตินอกจากนี้ ยังต้องทำให้เป็นพื้นที่กลางที่มีความปลอดภัยด้วย หมายถึงบุคคลที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่นี้แล้วจะไม่ถูกทำร้าย ถูกข่มขู่ คุกคาม ไม่สร้างความหวาดกลัว ประนามหยามเหยียด หรือทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจระหว่างกัน

มีความน่าสนใจที่ว่า ในรอบปีที่ผ่านมา คนที่ทำกิจกรรมในพื้นที่สาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาคประชาสังคม นักวิชาการ หรือกลุ่มต่างๆ จะมีความปลอดภัย ไม่ถูกคุกคามจากทุกฝ่าย ไม่ถูกทำร้าย ที่เป็นจุดที่ทำให้เรามีความมั่นใจมากยิ่งขึ้นว่า พื้นที่สาธารณะที่มีการสื่อสารอย่างสันตินั้น เป็นพื้นที่ที่ปลอดภัย และเราเชื่อมั่นว่าจะนำไปสู่การแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้กระบวนการนี้เดินต่อไปเป็น

สนามใหม่หรือพื้นที่ใหม่สำหรับการแลกเปลี่ยนหรือปฏิสัมพันธ์ทางวาจา หรือ ภายในความคิด ภายในพื้นที่ที่มีความรุนแรง

ความน่าสนใจอยู่ที่ว่า เพราะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ขณะนี้ มีความรุนแรงที่สุดของประเทศ มีการใช้ความรุนแรงต่อเนื่องยืดเยื้อมาแล้ว 10 ปี และยังไม่เห็นจุดสิ้นสุดของความขัดแย้ง มีคนเสียชีวิตเกือบ 6,000 คน บาดเจ็บนับหมื่นคน และมีผลกระทบอื่นๆ อีกจนยากแก่การประเมินความสูญเสีย

ในสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นนี้ หากสามารถสร้างพื้นที่สาธารณะขึ้นมาได้ถือเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์และมีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง เราจึงอยากกระดมความคิดและระดมสมอง เพื่อจะสร้างพื้นที่สาธารณะขึ้นมา โดยไม่จำเป็นที่จะต้องมีความคิดที่เหมือนกัน แต่ถ้าช่วยสร้างพื้นที่นี้ขึ้นมาร่วมกันโดยเครือข่ายวิทยุชุมชนก็สามารถที่จะมีบทบาทในกระบวนการนี้ได้และเป็นบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากวิทยุชุมชนนั้นสามารถเชื่อมต่อกับประชาชนในระดับฐานราก ระดับรากหญ้าได้มากกว่าสื่ออื่นๆ ที่มีอยู่ในขณะนี้

พูดให้ชัดขึ้น ในโครงสร้างการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่ใช้ความรุนแรงในสังคม มีอยู่ 3 ชั้น ชั้นบนสุด คือผู้ที่กุมทิศทางการใช้ความรุนแรงและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง อันได้แก่ตัวแทนของรัฐบาลหรือตัวแทนขบวนการบิอาร์เอ็นที่อยู่ในกระบวนการพูดคุยกัน ซึ่งจะเดินไปได้หรือไม่ ยังเป็นเรื่องที่ต้องเฝ้ามองและติดตามอยู่ แต่สิ่งที่สำคัญคือ ชั้นที่ 2 คือภาคประชาสังคม และ ชั้นที่ 3 ภาคประชาชนในระดับรากหญ้า

ซึ่งเป็นฐานที่กว้างใหญ่มาก ถือเป็นขั้นที่มีพลังมาก และการสร้างการสื่อสารสาธารณะจากขั้นที่ 2 และ 3 ขึ้นมาจะเป็นตาข่ายรองรับหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพให้ขั้นที่ 1 ด้วย

“เราจึงเชื่อว่าการที่มาระดมสมองกันของเครือข่ายวิทยุชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเป็นหัวใจสำคัญในการแก้ปัญหาในกระบวนการสันติภาพ จึงอยากให้คุยกันต่อไป หลายท่านอาจมีองค์กรตัวเองอยู่แล้ว ลองมาคุยกัน เชื่อว่านี่คือส่วนหนึ่งในการสร้างสนาม หรือขยายสนามการพูดคุยกันเรื่องการแก้ปัญหาโดยสันติ เราไม่ต้องคิดเหมือนกันก็ได้ แต่เราพูดคุยกันได้”

และนี่คือบทบาทที่สำคัญของวิทยุชุมชนชายแดนภาคใต้ที่กำลังถูกท้าทายในสนามของความขัดแย้งและรุนแรงว่าจะเคลื่อนตัวไปสู่ ‘การสร้างสนามสันติภาพ’ ในแนวทางนี้ได้อย่างไร?

‘พัชรา ยิ่งดำนุ่น’ :

วิทยุ ม.อ.ปัตตานีกับการทำงานบนเส้นทางสันติภาพ

ยารินา กาสอ

มาตีหะห์ วายูโซ๊ะ

สื่อวิทยุ ม.อ.ปัตตานี กับการทำงานบนพื้นฐานของการสื่อสารเชิงสันติภาพ มีรูปแบบรายการที่หลากหลายเกาะติดสถานการณ์บนพื้นที่ในมิติ 3 วัฒนธรรม ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย¹

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ) สัมภาษณ์ นางสาว **พัชรา ยิ่งดำนุ่น** นักจัดรายการวิทยุ สถานีวิทยุกระจายเสียง ม.อ.ปัตตานี FM 107.25 MHz. หนึ่งในผู้ทำงานด้านสื่อสารมวลชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเน้นการขับเคลื่อนในเรื่องกระบวนการสันติภาพแบบบริการสาธารณะ ให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม และสามารถเลือกสรรรายการได้อย่างหลากหลาย

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2556
<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/4753>.

DSJ : สื่อวิทยุของม.อ.ปัตตานีขับเคลื่อนรายการใดบ้าง ที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพ

พัชรา : รายการที่ทางสถานีดำเนินการเองในช่วงเวลาของสถานี
ที่เป็นบริการสาธารณะ ได้แก่ รายการ “รักกัน ช่วยกัน
ชายแดนใต้” ออกอากาศวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 13.10-14.00 น.
และรายการ “ร่วมแรงร่วมใจช่วยกันชายแดนใต้” ออกอากาศ
วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 15.35-17.00 น. มีช่วงเบรกสำคัญสนับสนุน
ร่วมในรายการเฉพาะวันจันทร์-อังคาร เพื่อติดตามความ
เคลื่อนไหวกระแสสันติภาพ “เสียงวานิดา ผู้หญิงชวนคุย” โดย
ความร่วมมือของผู้หญิงยุคความรุนแรง แต่ละเรื่องจะมีการสรุป
ทั้งภาษาไทยและมลายู

DSJ : ผู้จัดรายการคือใคร กระบวนการทำงานเป็นอย่างไร รูปแบบรายการเป็นอย่างไรบ้าง

พัชรา : เป็นนักจัดรายการของสถานีจัดกันเอง เพราะมีการทำงาน
เป็นทีม เหมือนกับเป็นกองบรรณาธิการสำนักข่าวทั่วไป โดย
เฉพาะเรื่องการตั้งประเด็นในแต่ละวันที่จะออกอากาศในรายการ
ควบคู่กับการทำข่าวในพื้นที่ด้วย

ยกตัวอย่างรูปแบบรายการ “รักกัน ช่วยกันชายแดนใต้”
แรกเริ่มที่จะมีการพูดคุยกันในเรื่องสันติภาพระหว่างฝ่ายรัฐบาล
และ BRN มีการติดตามลำดับพัฒนาการของเหตุการณ์ตลอด
ตั้งแต่มีการลงบันทึกข้อตกลงเพื่อริเริ่มการพูดคุยสันติภาพ
ระหว่างทั้งสองฝ่าย เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 ณ กรุง

กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย มีการสัมภาษณ์นักวิชาการในพื้นที่ ติดตามความเคลื่อนไหวของภาครัฐมีมุมมองอย่างไร เช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กอ.รมน. ภาค 4 ส่วนหน้า เป็นต้น รวมถึงการขับเคลื่อนของภาคประชาสังคม อย่างกลุ่มสตรี เช่น สมาคมสตรีจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสันติภาพ (Deep Peace) และสมาคมผู้หญิงเพื่อสันติภาพ (WE Peace)

สิ่งที่ทำคู่ขนานกันไปคือ การเกาะติดตามสถานการณ์ ความรุนแรงในพื้นที่ว่ามีการเพิ่มขึ้น หรือลดลงเกิดจากปัจจัยใด มีการวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ขณะเดียวกันก็ติดตามฐานข้อมูลการเก็บสถิติการก่อเหตุการณ์ความรุนแรงและผลกระทบที่เกิดขึ้นของศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Watch) เช่นกัน รวมทั้งตั้งประเด็นกระบวนการสันติภาพว่ามีการเปิดพื้นที่อย่างไร

DSJ : กลุ่มเป้าหมาย หรือกลุ่มผู้ฟังของแต่ละรายการ คือใครบ้าง?

พัชรา : รายการ “เสียงวานิดา ผู้หญิงชวนคุย” เป็นกลุ่มผู้หญิง ส่วนรายการ “รักกันช่วยกันชายแดนใต้” และ “ร่วมแรงร่วมใจช่วยกันชายแดนใต้” กลุ่มเป้าหมายจะมีความหลากหลาย ทั้งไทย พุทธ-มุสลิม หน่วยงานราชการ รวมทั้งประชาชนทั่วไป

DSJ : ในแต่ละรายการมีการสัมภาษณ์เพื่อฟังเสียงสะท้อนจากประชาชนทั่วไปหรือไม่ อย่างไร

พัชรา : มีการสัมภาษณ์สดในรายการ หรือถ่ายทอดเสียงในสถานีเรารองพื้นที่สัมภาษณ์ในหลากหลายมุมมองของแต่ละบุคคล เช่น ภาครัฐ ทหาร ตำรวจ ประชาชน ผู้ได้รับผลกระทบ สตรี นักศึกษา และคนทำงานด้านกระบวนการสันติภาพ ถือเป็นการทำงานที่ครบทุกองค์ประกอบ แต่ต้องอยู่ในกรอบเชิงนโยบายภายใต้สถานการณ์ เข้าร่วมในเวทีต่างๆ โดยเข้าถึงข้อมูล เพื่อให้ผู้ฟังสามารถรับฟังข่าวสารที่หลากหลาย ทั้งนี้รวมไปถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศเพื่อนบ้านด้วย เพื่อให้เห็นกระบวนการของทุกฝ่ายที่มีการขับเคลื่อนอย่างไร และมองภาพรวมต่อไปจะเป็นไปในทิศทางใด

DSJ : เนื้อหาในรายการมุ่งเน้นการนำเสนอในแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายของสถานีเพื่อช่วยเหลือประชาชนในด้านใด

พัชรา : ส่วนใหญ่ตามเหตุการณ์ในพื้นที่ ไม่ได้แยกส่วนเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รายการ “ร่วมแรงร่วมใจ” เราจะร่วมอย่างไรกับสถานการณ์นั้นๆ ทั้งเรื่องของสถานการณ์ สันติภาพ เศรษฐกิจปากท้องชุมชน เรามุ่งเน้นการสื่อสารที่นำไปสู่สันติภาพ ทั้งความสงบสุข ความเข้าใจ ลดความเกลียดชัง และการงดใช้ความรุนแรง โดยเริ่มจากการเป็นต้นแบบสื่อสารสาธารณะเพื่อเพื่อนมนุษย์ เกาะติด สถานการณ์ความรุนแรงที่ประชาชนเดือดร้อนและต้องการความช่วยเหลือหากเกิดวิกฤติอาทิเช่น พยากรณ์อากาศ พายุ ไฟฟ้าดับ ฯลฯ

DSJ : เรื่องที่น่าสนใจและนำเสนอในช่วงนี้คือเรื่องใด
ส่งผลต่อสันติภาพอย่างไร

พัชรา : ขณะนี้ติดตามประเด็นราคายางที่ส่งผลกระทบต่อความสุข
ของประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ การก่อกวนบ่อนส่งผลกระทบในหลาย
ด้าน ทั้งความมั่นคงในเรื่องของคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของคน

ซึ่งเป็นฐานสำคัญในการดำเนินชีวิต ไม่ใช่แค่เหตุการณ์สงบ
อย่างเดียว ยังมีเรื่องอื่นแฝงอยู่ด้วย มองแบบองค์รวมว่าสันติภาพ
จะเกิดขึ้นได้อย่างไร หากไม่เริ่มจากหัวใจของคนก่อน

ตราบไคที่คุณภาพชีวิตของประชาชน เศรษฐกิจในพื้นที่
ยังส่งผลต่อราคาพืชผลทางการเกษตร แทนที่จะมองกลไก
ตลาดโลก หันกลับมาสร้างเศรษฐกิจในประเทศโดยนโยบายต้อง
มีความชัดเจนในระยะยาว ลดปัจจัยการผลิต เร่งกระตุ้นตลาด
ภายในประเทศอย่างไร เรามีต้นทุนการผลิตที่ติดอยู่ แต่กระทบ
ในเรื่องเหตุการณ์ความรุนแรง

DSJ : กระบวนการสันติภาพในมุมมองเป็นอย่างไร

พัชรา : มองว่าเป็นทางออกที่จะคลี่คลายและยุติเหตุการณ์ความ
รุนแรงได้ หากต่างฝ่ายยอมรับ เคารพซึ่งกันและกัน ไม่มีการแบ่ง
เชื้อชาติ ศาสนา ยศถาบรรดาศักดิ์ อาชีพ เชื่อมั่นว่า ตราบไคที่
คนไม่จับอาวุธ พยายามหาจุดร่วมในการหาทางออก มอง
จิตสำนึกของความเป็นมนุษย์ที่เป็นพี่น้องกัน อยากเห็นความสงบ
สุขที่เพื่อนมนุษย์ไม่ล้มตายจากสถานการณ์ความขัดแย้ง
สันติภาพก็จะเกิดขึ้นได้

กรณีการเจรจาของภาครัฐและ BRN ซึ่งอยู่ภายใต้
รัฐธรรมนูญเดียวกัน แม้ว่าทุกฝ่ายคิดต่างกัน แต่หากมองเป้าหมาย
เดียวกัน หยุดอุดมการณ์ที่ใช้ความรุนแรง โดยการปลุกพลังของ
คนในพื้นที่ต่อสู้เพื่อความถูกต้องของส่วนรวม ใช้หัวใจของความ
เป็นมนุษย์สื่อสารกัน ไม่ใช่อารมณ์ดำหนิ หรือวิจารณ์ผู้อื่น เริ่มจาก

ตนเอง ใช้หัวใจความเป็นมนุษย์คลี่คลายปัญหา จะทำให้การขับเคลื่อนสันติภาพเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

วิทยุ ม.อ. ปัตตานี เป็นพื้นที่สื่อสารอีกแห่งหนึ่งที่พยายามเปิดมุมมองเพื่อทำความเข้าใจกระบวนการสันติภาพในมิติต่างๆ ด้วยมุมมองอันหลากหลายของผู้คนที่สัมพันธ์ใน “สนามความขัดแย้ง”.

‘We Voice’ :

วิทยุเสียงผู้หญิงเพื่อขับเคลื่อนสันติภาพ

ยารินา กาสอ

โซเรตา หะยิมะสาและ

พลังและเสียงผู้หญิงผู้ได้รับผลกระทบ รวมกลุ่มผลิต
รายการวิทยุเน้นการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพของกลุ่ม
ผู้หญิงในสถานการณ์ที่ผู้หญิงต้องเป็นเหยื่อและต้องการ
การช่วยเหลือเยียวยา

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ) สัมภาษณ์ **นางอัสรา
รัฐการณ์** นักจัดรายการวิทยุ หนึ่งในผู้ขับเคลื่อนการทำงาน
ด้านการสื่อสารในรายการวิทยุเครือข่ายผู้หญิงภาคประชาสังคม
จังหวัดชายแดนใต้ ที่ผลิตรายการวิทยุเน้นการขับเคลื่อน
กระบวนการสันติภาพของกลุ่มผู้หญิงในสถานการณ์ที่ผู้หญิงต้อง
เป็นเหยื่อและต้องการการช่วยเหลือเยียวยา¹

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวัง
สถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2556.

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/4765>

DSJ : สื่อวิทยุของเครือข่ายผู้หญิงภาคประชาสังคม มีขับเคลื่อนรายการใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพ

อัสรา : เครือข่ายผู้หญิงภาคประชาสังคมชายแดนใต้จะมีการผลิตรายการวิทยุทุกปี จะแบ่งเป็นสองช่วง ในช่วงเดือนตุลาคมปีนี้ จะเป็นการออกอากาศช่วงที่ 2 โดยเราผลิตรายการวิทยุเป็นตอนๆ แล้วจัดส่งไปออกอากาศทางสถานีวิทยุในเครือข่ายซึ่งตอนนี้มีทั้งหมด 13 สถานี ที่สามารถกระจายเสียงครอบคลุมพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งหมด

ตอนนี้เราได้ผลิตรายการวิทยุชื่อรายการว่า “เสียงจากผู้หญิงชายแดนใต้ We Voice ตามหาสันติภาพ” มีทั้งหมด 20 ตอน ที่เราออกอากาศทางสถานีเครือข่ายซึ่งส่วนใหญ่เป็นวิทยุชุมชนสำหรับเป้าหมายคนฟังในพื้นที่ และเรายังเผยแพร่ในเว็บไซต์สำหรับคนที่อยู่นอกพื้นที่ได้รับฟังด้วย

DSJ: ที่มาที่ไปของการใช้ชื่อรายการและเนื้อหารายการ เป็นอย่างไร

อัสรา : เนื่องจากทุกวันนี้คนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้กำลังเรียกร้องถึงสันติภาพ และมีกระบวนการพูดคุยสันติภาพเกิดขึ้นแล้ว หากแต่สันติภาพจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องใช้ระยะเวลา เป็นกระบวนการที่กินเวลายาวนานพอสมควร เราจึงอยากให้เห็นว่า สันติภาพจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย ทั้งคนในพื้นที่และนอกพื้นที่ที่จะเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพ

DSJ: ผู้จัดรายการดังกล่าวคือใคร กระบวนการทำงาน
รูปแบบรายการเป็นไปอย่างไร

อัสรา : เรามีผู้ร่วมจัดรายการประมาณ 30 คน ทั้งจากเครือข่าย
ผู้หญิงภาคประชาสังคม และจากผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์
ความไม่สงบในพื้นที่ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ก้าวข้ามความเจ็บปวด
มาแล้ว เราชวนคนเหล่านี้ลุกขึ้นมาสื่อสารและส่งเสียงผ่านสื่อ
วิทยุให้เขามาเป็นส่วนหนึ่งของความต้องการในการแก้ไขปัญหา
เพื่อให้เกิดสันติภาพ

DSJ : กลุ่มเป้าหมายคนฟังรายการคือใคร

อัสรา : เป้าหมายคนฟังก็คือเครือข่ายผู้หญิงภาคประชาสังคมใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์
ความไม่สงบในพื้นที่ รวมถึงประชาชนทั่วไปที่สนใจ

DSJ : เนื้อหาในรายการมุ่งเน้นการนำเสนอในแนวทางไหน
ในการขับเคลื่อนเพื่อสื่อสารความเข้าใจเรื่องกระบวนการ
สันติภาพ

อัสรา : เนื้อหาในการนำเสนอขึ้นอยู่กับช่วงตอนของรายการซึ่ง
มีหลากหลายตามสถานการณ์ แต่ที่เราเน้นก็คือ เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง
กับการช่วยเหลือเยียวยาผู้หญิงที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์
รุนแรงในทุกเรื่อง ทุกแง่มุม เรื่องความขัดแย้งเกี่ยวกับทรัพยากร
ในพื้นที่ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างไทยพุทธ – มุสลิม เรื่องสื่อ
ทางเลือก เรื่องการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงจาก

ภาครัฐ ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับคนในพื้นที่ ส่วนภาษาที่ใช้ในรายการจะเน้นการใช้ภาษามลายูในการสื่อสาร เพราะเราต้องการส่งสารเหล่านี้ให้ถึงกลุ่มประชาชนรากหญ้า ที่ส่วนใหญ่ฟังภาษามลายูเป็นหลัก

DSJ : มีวิธีผลิตเนื้อหารายการอย่างไร ในแต่ละรายการ มีการสัมภาษณ์ใครบ้าง

อัสรา : ในการผลิตรายการวิทยุ เราจะมีรายการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงตามเวทีการเสวนาของเครือข่ายผู้หญิง หรือการบันทึกเสียงตามเวทีสมัชชาต่างๆ ที่เราไปสัมภาษณ์มีทั้งคนไทยพุทธและมุสลิม ในรายการที่จะมาใช้ผลิตรายการวิทยุ

เราจะไม่เน้นการทำรายการสด แต่จะเก็บเสียงสัมภาษณ์ตามเวทีต่างๆ เพื่อมาผลิตเป็นรายการวิทยุ ทั้งนี้การสัมภาษณ์การบันทึกเสียงจะเน้นให้มีความหลากหลายครอบคลุมเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสันติภาพ ส่วนกระบวนการผลิตและการติดต่อทางเทคนิคเราทำเองทั้งหมด กระบวนการทำงานทุกขั้นตอนเป็นการทำงานของกลุ่มผู้หญิงทุกขั้นตอน

DSJ : เสียงสะท้อนจากกลุ่มเป้าหมายรายการเป็นอย่างไร

อัสรา : เสียงตอบรับจากผู้ฟังดีมาก เนื่องจากมีการจัดรายการทั้งภาษาไทยและภาษามลายูท้องถิ่นในการสื่อสาร รายการที่ออกอากาศที่ผ่านมาเป็นรายการภาษามลายูทั้งหมด 47 ตอน เป็นภาษาที่คนในพื้นที่สื่อสารกันอยู่ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว

ผู้จัดรายการที่เป็นภาคภาษาชามลาญหลายคนจึงได้รับการชื่นชมเป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถทำงานแบบเข้าถึงและเจาะลึกประเด็นได้ดี

DSJ : ในฐานะคนทำสื่อในพื้นที่ คิดว่าสันติภาพ

จะสามารถเกิดขึ้นได้อย่างไรในมุมมองตนเอง

อัสรา : สันติภาพในมุมมองส่วนตัว คือคนในทุกคนต้องลุกขึ้นมาพูดแนวทางสันติภาพที่ตนเองต้องการ หากทุกคนยังนิ่งเฉยด้วยความชินชากับเสียงปืนและเสียงระเบิด เราถือว่าการนิ่งเฉย คือการยอมจำนนต่อเหตุการณ์ทุกอย่างเกิดขึ้น และในความเป็นจริงพลังการสนับสนุนจากคนนอกพื้นที่ก็มีส่วนสำคัญต่อการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพ เราต้องการให้คนนอกมองคนในพื้นที่อย่างเข้าใจ และใจกว้างในการส่งพลังให้เราก็ก็นิ่งพอแล้ว

การทำงานของสื่อมวลชนก็เช่นกัน โดยเฉพาะสื่อในท้องถิ่น สื่อชุมชนต้องช่วยกันนำเสนอข่าวของคนตัวเล็กตัวน้อยในสังคมที่อยู่ท่ามกลางปัญหาด้วย อย่างนำเสนอเพียงประเด็นความรุนแรง การรายงานเหตุการณ์ รายงานการตายการบาดเจ็บในพื้นที่ เพราะไม่ได้ทำให้ทุกอย่างดีขึ้นเลย

กลุ่มผู้หญิงถือเป็นแนวปะทะสำคัญที่ต้องรับภาระจากสถานการณ์ความรุนแรง เสียงของพวกเธอในฐานะผู้ได้รับผลกระทบที่ก้าวข้ามความเจ็บปวด เรื่องราวที่พบเจอและความคิดอ่านจากประสบการณ์มีน้ำหนักไม่น้อยในการสร้างความเข้าใจ และหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพให้เกิดขึ้นในพื้นที่แห่งนี้.

แนวทางการดำเนินงาน

1. เป็นองค์การที่ระดมทุนเพื่อการให้บริการสาธารณะโดย
2. เงินลงทุนที่มีคุณภาพ มีคุณค่าต่อสังคมและสามารถ
3. คืนทุนได้เร็วขึ้นกว่าเดิม เพื่อสร้างรายได้
4. ให้แก่หน่วยงานราชการและภาคเอกชน
5. ให้แก่หน่วยงานราชการและภาคเอกชน
6. ให้แก่หน่วยงานราชการและภาคเอกชน

“จุลี แห่งวิทยุอิสยาอ เรดิโอ”

สถานีนวัตกรรมชุมชน

สระรอนี้ คือระ

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ) สัมภาษณ์ **นายมาหะมะ รอยาลี บิดิง** หรือ “จุลี” นักจัดรายการวิทยุประจำสถานีวิทยุอิสยาอ เรดิโอ คลื่นคุณธรรม สร้างสรรค์สังคม มุลนิธิ์พื้นฟูมรดกอิสลาม บ้านกาเต็ง อ.ยี่งอ จ.นราธิวาส สถานีวิทยุสาธารณะเพื่อการศึกษาและการเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชน¹

สถานีวิทยุอิสยาอ เรดิโอ ของมุลนิธิ์พื้นฟูมรดกอิสลาม ตั้งอยู่ที่โรงเรียนอัลอียะห์วิทยา บ้านกาเต็ง ต.ละหาร อ.ยี่งอ จ.นราธิวาส ออกอากาศในระบบเอฟเอ็มคลื่นความถี่ 100.75 เมกะเฮิรตส์ ออกอากาศทุกวันตั้งแต่เวลา 07.00 - 21.00 น. ภายใต้การดูแลของนายมาหะมะ อาแว ประธานมุลนิธิ์พื้นฟูมรดกอิสลาม โดยมีนายซอและห์ จะปะกียา เป็นผู้อำนวยการสถานีวิทยุ

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2556.

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/4770>

จุลี หรือ **นายมาหะมะรอยาลี บิดิง** นักจัดรายการวิทยุภาษามลายูประจำสถานีวิทยุอิสยาอ เรติโอ ที่นอกจากจะเป็นนักจัดรายการวิทยุแล้วยังเป็นผู้ประกาศข่าวภาษามลายูทางโทรทัศน์ช่อง 11 ในรายการข่าวรอบสัปดาห์ทุกวันศุกร์เวลา 16.00 น. และรายการ cerita kampong (เรื่องเล่าจากหมู่บ้าน) ทุกวันอังคาร เวลา 15.00-15.30 น.

DSJ : การดำเนินรายการวิทยุของวิทยุอิสยาอ เรติโอ ซึ่งเป็นสถานีวิทยุชุมชนประเภทสาธารณะที่มีระเบียบว่า จะต้องออกอากาศที่เป็นข้อมูลข่าวสารเป็นสัดส่วน 70 เปอร์เซนต์ และเป็นภาคบันเทิง 30 เปอร์เซนต์ มีผู้จัดรายการกี่คน จัดรายการประเภทใดบ้าง

จุลี : ขณะนี้เราออกอากาศทุกวัน ตั้งแต่เวลา 07.00-21.00 น. จะมีนักจัดรายการประมาณ 10 คนหมุนเวียนมาจัดรายการ และมีเจ้าหน้าที่ประจำสถานี 2 คน ส่วนใหญ่จะเป็นครู และอุstadz ของโรงเรียนอัลอียะห์วิทยา จะมีรายการของน้องๆ นักเรียนด้วยทุกวัน นอกจากนั้น ทางสถานีจะเปิดเทปการบรรยายธรรมและถ่ายทอดเสียงการบรรยายของ ดร.อิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา อธิการบดีมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา จากมัจลิสฮัลมีที่ปอนาเะบราโอทุกวันเสาร์

จริงๆ แล้วในช่วงเดือนรอมฎอนของทุกปี เราออกอากาศตั้งแต่ 04.00 น. โดยเปิดเทปเสียงอัลกุรอาน มีรายการฮะดีษยามเช้า มีบทอัยการภาคเช้า และมีรายการคุณธรรม

ยามเช้าที่ อาจารย์มาหะมะ อาแว ประธานมูลนิธิบรรยาย
เนื้อหาศาสนา หลังเดือนรอมฎอนจึงปรับมาเปิดสถานีเวลา
7 โมงเช้า

ตลอดสัปดาห์ก็จะมีรายการที่หลากหลายที่อุस्ताซจะมา
จัดรายการสลับกับการเปิดเทปบรรยายธรรมศาสนาและเชื่อม
สัญญาณจากสถานีเครือข่าย ส่วนที่เป็นบันเทิงส่วนใหญ่จะเป็น
อานาซีตและบทเพลงที่เกี่ยวกับศาสนา

DSJ : มีบุคคลภายนอกมาร่วมจัดรายการหรือไม่

จุลี : มีครับ นักจัดรายการจากข้างนอกจะมีช่วงเช้าวันอาทิตย์
เป็นรายการสาระน่ารู้จากปะจู ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
อ.ยิ่งอ จ.นราธิวาส มาจัดรายการให้ความรู้ด้านสุขภาพ ช่วงบ่าย
จะมีรายการมุสลิมะห์ว่าไรดี ที่มี น.ส.ชาบาเรีย เจ๊ะเล็ง มาจัด
รายการที่มีกลุ่มเป้าหมายกลุ่มผู้หญิง และในช่วงบ่ายของทุกวัน
จะมีรายการเก็บมาเล่าสู่กันฟังที่เป็นรายการของนักเรียน
จัดรายการเอง ตอนนี้มีนักเรียน 2 คนที่จัดรายการทุกวัน เป็น
กรรมการนักเรียน อยู่ชั้น ม.5 เขาจะมีข่าว ความรู้ต่างๆ ที่เขา
เตรียมเองมาเสนอกับเพื่อนๆ

นอกจากนี้ เราจะมีรายการที่เป็นการเชื่อมรายการจาก
สถานีอื่นๆ ที่เป็นเครือข่าย เช่น รายการเยาวชนวันนี้ ช่วง 11
โมงเช้าวันเสาร์ที่เป็นรายการที่ลิงก์จากสถานวิทยุ ‘ริซาละห์เรดิโอ’
จากปาลัส จัดรายการโดย อาจารย์อุสมาน สาและ

DSJ : จูเลียเองจัดรายการอะไรบ้าง และผลการตอบรับ เป็นอย่างไร

จูเลีย : ผมเองจะมีรายการข่าวโลกมุสลิม ช่วงเวลา 20.00 น. ทุกวันพุธ และวันพฤหัสบดี รายการเปิดประตูสู่อาเซียน และ รายการพูดภาษากำปง วันอังคารเวลา 14.00 น. ทั้งหมดเป็น รายการภาษามลายูที่พูดคุยเรื่องของชาวบ้านด้วยภาษาชาวบ้าน ภาษากำปง และเราเปิดสายให้ประชาชนสามารถโทรศัพท์เข้ามา พูดคุยในรายการด้วย

ผลตอบรับที่จัดรายการเป็นภาษามลายูกำปงจะมีคนฟัง เยอะมาก เพราะส่วนหนึ่งเราจะมีการแจกหนังสือคู่มือที่ใช้ในชีวิต ประจำวันแจกในรายการ ชาวบ้านจะโทรเข้ามาขอกันมาก บางที เราแจกเล่มบ้างหนังสืออื่นๆ บ้างเพื่อเป็นการเชิญชวนมาร่วม พูดคุยในรายการ เขาจะมารับของถึงที่สถานีเลย

เรื่องที่กลุ่มคนฟังโทรศัพท์เข้ามาร่วมพูดคุยกันมากที่สุด ก็เป็นเรื่องครอบครัว โดยเฉพาะเรื่องของลูกหลาน และคนที่ โทรศัพท์เข้ามาส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงที่โทรมาปรึกษาเรื่องลูก ไม่เรียนหนังสือบ้าง ความประพฤติไม่ดีบ้าง และโทรมาขอให้สอน คู่มือเพื่อให้ลูกขยันเรียนหนังสือ วัยรุ่นจะมีน้อยมากเพราะไม่ได้ เป็นสถานีประเภทบันเทิง แต่จะมีนักเรียนโทรศัพท์เข้ามาในช่วง ที่ผมมีรายการตอบคำถามด้านการศึกษา

DSJ : ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพ มีการ นำเสนออย่างไรบ้าง ชาวบ้านให้ความสนใจมากน้อยแค่ไหน

จุติ : เรื่องกระบวนการสันติภาพ การพูดคุยที่เกิดขึ้นเรายังไม่ค่อยได้นำเสนอมากนัก เพราะส่วนใหญ่เป็นรายการด้านศาสนา ชาวบ้านเองก็ไม่เคยได้พูดคุยเรื่องนี้เลย เท่าที่มีก็คือ อ่านข่าวที่เกี่ยวข้องว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้างเท่านั้นเอง

DSJ : กลุ่มเป้าหมายคนฟังของวิทยุอิสยาอ เรดีโอ

ครอบคลุมถึงพื้นที่ไหนบ้าง

จุติ : คลื่นของเราคลุมพื้นที่กว้างพอสมควร ด้านหนึ่งสามารถรับฟังได้ถึงสายบุรี เมืองนราธิวาส และบางส่วนของรีโอเสาะ บางส่วนของ อ.จะนะ แต่เราจะมีเครือข่ายที่ลิงก์รายการที่สถานีวิทยุชุมชนอื่นๆ อย่างเช่น วิทยุของวิทยาลัยอิสลามยะลา วิทยุริซาละห์ วิทยุอัลกรุอ่านดารุสลาม ที่ปาปลัส วิทยุตะอาวัน ที่บางปูก็จะมีบ้างที่ลิงก์รายการจากที่นี่ออกอากาศบ้างโดยเฉพาะในเดือนรอมฎอนที่ผ่านมา ของเราก็เช่นกันที่จะเชื่อมรายการของเครือข่ายเช่นกัน

เป็นตัวอย่าง ‘วิทยุเพื่อการเผยแพร่ศาสนา’ วิทยุชุมชนที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในพื้นที่ชายแดนใต้ ทั้งนี้ เพื่อเตือนสติให้ชาวบ้านยึดมั่นในศาสนา ดำรงตนในหลักคุณธรรมจริยธรรม และแนวทางคุณงามความดี นี่คือนโยบายหนึ่งในกระบวนการสร้างสันติภาพ.

‘มันโซร์ สาและ’ :

ผู้เปิด “หน้าต่างสังคม” ผ่านสื่อวิทยุภาษามลายู

ฮัสซัน โตะดง

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ) ได้สัมภาษณ์ **นายมันโซร์ สาและ** นักจัดรายการวิทยุ “รายการหน้าต่างสังคม” รายการวิทยุภาษามลายูด้านการวิเคราะห์ข่าว ปัญหาสังคมที่มีอย่างยาวนาน และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ Fokus ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ภาษามลายูอักษรโรมัน¹

รัฐธรรมนูญปี 40 จุดเริ่มต้นสื่อภาษามลายูภาคประชาชน

นายมันโซร์ สาและ ผู้จัดรายการวิทยุหน้าต่างสังคม ทางสถานีวิทยุ อสมท. ยะลา (FM 102.5 MHz) ซึ่งเป็นรายการวิทยุภาษามลายูในรูปแบบรายการวิเคราะห์ข่าวรายการแรกๆ ของพื้นที่ชายแดนใต้บอกว่าการเกิดขึ้นของรัฐธรรมนูญปี 2540 เป็นจุดเริ่มต้นที่เปิดช่องทางการสื่อสารภาษามลายูของสื่อที่ไม่ใช่ของรัฐ

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2556.

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/4777>

โดยเฉพาะสื่อวิทยุ เพราะรัฐธรรมนูญเปิดช่องทางให้ภาคประชาสังคมสามารถเปิดวิทยุชุมชนได้ ทำให้เกิดสถานีวิทยุชุมชนที่ใช้ภาษามลายูในการสื่อสารกับประชาชนที่เป็นกลุ่มคนฟัง โดยเฉพาะในช่วงประมาณปี 2543-2544 ที่ตื่นตัวกันมาก

ในความเป็นจริงสื่อวิทยุของรัฐเองก็มีรายการภาษามลายูเช่นกัน แต่เป็นรายการวิทยุที่ดำเนินรายการโดยดีเจ ซึ่งเป็นรายการบันเทิงแบบเปิดเพลงและพูดคุยแนะนำสินค้าที่สนับสนุนรายการ ไม่ได้มีเนื้อหานำเสนอข้อมูลข่าวสารและการวิเคราะห์หรือรายการในลักษณะให้ความรู้ อีกส่วนหนึ่งเป็นรายการศาสนาที่มีผู้รู้ทางศาสนามาดำเนินรายการ

ในช่วงดังกล่าว “รายการหน้าต่างสังคม” นับเป็นรายการวิทยุรายการแรกที่ทำรายการที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข่าว การให้ความรู้ทางสังคม พูดถึงประเด็นทางประวัติศาสตร์ เป็นรายการแรกที่ใช้ภาษามลายู ซึ่งนายมันโซร์กล่าวว่าปรากฏการณ์ดังกล่าวไม่ได้เกิดจากความใจกว้างของรัฐที่เปิดโอกาสให้กับสื่อวิทยุภาษามลายู แต่เป็นความต้องการของสังคมมลายูอย่างแท้จริง

รายการวิทยุภาษามลายูในวันนี้

นายมันโซร์ตั้งข้อสังเกตว่า ในระยะช่วง 2-3 ปีมานี้ สื่อวิทยุภาครัฐเองเริ่มหันมาให้ความสนใจกับรายการวิทยุภาษามลายูมากขึ้น เห็นได้จากสถานีวิทยุของรัฐอย่าง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) และอื่นๆ มีการรับสมัครดีเจภาษามลายู และมีรายการภาษามลายูมากขึ้น แต่ก็มิ

ข้อสังเกตว่านักจัดรายการมือใหม่เหล่านี้ใช้ภาษามลายูที่เขาเรียกว่า ภาษามลายูแบบเต้าคั่วหรือแบบข้าวยา เพราะเป็นภาษามลายูที่ผสมกับภาษาไทยมากกว่า 30 เปอร์เซ็นต์หรือบางกรณีเป็นภาษามลายูที่ปนภาษาไทยครั้งต่อครั้ง

“ที่บอกว่านักจัดรายการใช้ภาษามลายูข้าวยาในการจัดรายการวิทยุ นั้นไม่ใช่ว่าไม่มี ‘คำศัพท์’ ในภาษามลายูให้ใช้ แต่เพราะนักจัดรายการเลือกที่จะใช้ภาษาไทยทับศัพท์ในการดำเนินรายการภาษามลายูมากกว่า เช่น คำว่า ประชุม เศรษฐกิจ เป็นต้น ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งมีความรู้สึกไม่ดีต่อรายการวิทยุภาษามลายูเหล่านั้น” นายมันโซร์ อธิบายปรากฏการณ์ให้เห็นภาพมากขึ้น

การพัฒนาของภาษามลายูในกระแสาเขียน

จากกระแสการมาถึงของประชาคมอาเซียน และเขตเศรษฐกิจพิเศษอาเซียนที่ทั้งภาครัฐและประชาชนตื่นตัวกันมากนั้นได้ส่งผลต่อการใช้ภาษามลายูของสื่อในพื้นที่ด้วย นายมันโซร์ตั้งข้อสังเกตว่า มีกระแสที่ต้องการให้ยกระดับภาษามลายูที่ใช้อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปสู่ภาษามลายูมาตรฐานมากขึ้น “เพราะภาษามลายูมาตรฐานในที่นี้ไม่ได้หมายถึงภาษามลายูกลาง สำเนียงกัวลาลัมเปอร์ หรือมลายูกลางของมาเลเซีย แต่หมายถึงการเรียกร้องให้ใช้ภาษามลายูที่มีการเรียงประโยคที่ถูกต้องเพื่อการรองรับกับมาตรฐานภาษามลายูอันเป็นภาษาที่มีประชาชนใช้มากที่สุด ในอาเซียน

ด้านการตอบรับของคนฟังต่อรายการวิทยุหน้าต่างสังคมนั้น นายมันโซร์กล่าวว่าเสียงสะท้อนมีวก่อนกระแสะอาเซียน นักจัดรายการวิทยุใช้ภาษามลายูที่เป็นศัพท์สูง แต่เมื่อมีกระแสะอาเซียนมีการปรับเปลี่ยนภาษาเป็นสำเนียงแบบมลายูกลาง แต่ใช้ภาษาธรรมดาอย่างที่บ้านทั่วไปใช้มากขึ้น ทำให้ชาวบ้านใช้สถานีวิทยุภาษามลายูนี้เป็นห้องเรียนด้านภาษากลางอากาศกันเลย

ประชาชนตระหนักรู้มากขึ้น แต่ยังปฏิบัติน้อย

เมื่อถามถึงความตื่นตัวของประชาชนทั่วไปต่อการพัฒนาภาษามลายู นายมันโซร์ ประเมินว่าประชาชนทั่วไปมีความตื่นตัวในระดับต่ำ อาจจะไม่มีความตระหนักที่จะพัฒนาการใช้ภาษามลายู แต่ก็ยังเป็นเพียงภาพในอุดมคติ เพราะเห็นได้จากภาคปฏิบัติ เช่น แม้แต่การประกาศในมัสยิดยังมีที่ใช้ภาษาไทย แม้ภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามก็ใช้ภาษาไทย เป็นหลัก รวมทั้งการเชิญชวนต่างๆ ในระดับประชาชนรากหญ้าก็ยังใช้ภาษาไทย

“เมื่อพิจารณาถึงคนที่มีส่วนในการพัฒนาการใช้ภาษามลายู กลับเป็นนักกิจกรรมทางสังคมที่ใช้ภาษามลายูในสื่อสารสาธารณะเป็นผู้กระตือรือร้นของภาษามลายู ไม่ได้มาจากครูหรืออาจารย์ที่มีหน้าที่สอนภาษามลายูโดยตรง” เขาชี้ให้เห็นข้อจำกัดที่สำคัญ ขณะเดียวกันชี้ให้เห็นบรรยากาศการแข่งขันในสื่อวิทยุช่วงนี้ “ดูเหมือนจะเป็นการแข่งขันระหว่างรายการวิทยุของภาคประชาสังคมกับภาครัฐ อย่างเช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ (ศอ.บต.) ที่เปิด ‘สถานีวิทยุชั่วคราวกิตโต’ ที่ใช้ภาษามลายู 24 ชั่วโมง หรือสถานีวิทยุของรัฐอื่นๆ ที่มีรายการภาษามลายูมากขึ้น”

“ในอีกด้านได้เกิดสถานีวิทยุชุมชนภาษามลายูในระดับท้องถิ่น ชุมชนมากขึ้น โดยวิทยุของภาคประชาสังคมจะมีเนื้อหาที่เข้มข้นกว่า อย่างเช่น ‘สถานีวิทยุมีเดียสลตัน’ กล้าพูดกล้าวิจารณ์ถึงเรื่องการลงนามเพื่อริเริ่มการพูดคุยสันติภาพระหว่างตัวแทนรัฐบาลไทยกับตัวแทนขบวนการ BRN และบรรยากาศของกระบวนการสันติภาพ มีการสัมภาษณ์ตัวแทนขบวนการ BRN ออกอากาศ และเปิดให้ประชาชนในพื้นที่ได้สะท้อนเสียงต่อปรากฏการณ์ที่สำคัญดังกล่าว ขณะที่รายการวิทยุหน้าต่างสังคมพูดถึงเนื้อหาวิชาการ ให้ความรู้เรื่องแนวคิดประชาธิปไตย แนวคิดการกระจายอำนาจรูปแบบต่างๆ ส่วนวิทยุของภาครัฐจะมีแฟนคลับที่เข้ามาขอเพลงและอีกส่วนหนึ่งเป็นรายการศาสนา”

นายมันโซร์ แยกแยะให้เห็นความแตกต่างของสถานีวิทยุชุมชนและการแข่งขันเพื่อสื่อสารกับคนฟังในพื้นที่ชายแดนใต้

หนังสือพิมพ์ Fokus พัฒนาการภาษามลายูสู่วงกว้าง

“เมื่อก้าวถึงพัฒนาการของสื่อที่ใช้ภาษามลายู ปัจจุบันนี้เป็นเรื่องที่น่ายินดีเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากสถานีวิทยุในพื้นที่ที่ใช้ภาษามลายูแล้ว ยังมีสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ภาษามลายูเป็นการขับเคลื่อนของนักกิจกรรมทางสังคมในพื้นที่ด้วย เช่นหนังสือพิมพ์ Fokus ที่ผมได้ร่วมกันผลิตออกมาสู่ตลาดที่พิมพ์ด้วยอักษรโรมัน หรือหนังสือพิมพ์ Sinaran ที่พิมพ์ด้วยอักษรยาวี”

นายมันโซร์ เล่าให้ฟังถึงอีกบทบาทหนึ่งและอธิบายความสำคัญ

“สื่อสิ่งพิมพ์จะเป็นรูปแบบการใช้ภาษาที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการสื่อสารด้วยเสียงในรายการวิทยุ เพราะไม่ใช่แค่การพูดกับการฟัง แต่เป็นการอ่านและการเขียนด้วย และยังเป็นเครื่องมือในการสื่อสารทางธุรกิจ นำเสนอข้อมูลข่าวสารทางเศรษฐกิจ กิจกรรมทางสังคม การที่สื่อเหล่านี้ใช้ภาษามลายูอักษรโรมันจะเป็นการสื่อสารให้คนนอกพื้นที่ที่มีความเข้าใจเรื่องราวของพื้นที่ชายแดนได้ด้วย”

เขาเล่าว่า ข่าวสารที่หนังสือพิมพ์ Fokus นำเสนอเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นหลัก เน้นการแก้ปัญหาความขัดแย้ง เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพที่ขับเคลื่อนโดยภาคประชาสังคม ซึ่งหนังสือพิมพ์นี้เสนออย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายต้องการเป็นสะพานของข้อมูลทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนของพื้นที่ไปสู่เป้าหมายคนอ่านอีกกว่า 600 ล้านคนที่ใช้ภาษามลายูในภูมิภาคอาเซียนด้วย

อย่างไรก็ตามนายมันโซร์ สะท้อนว่า สำหรับผู้ที่ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภาษามลายูจะต้องรับภาระอีกอย่างหนึ่งนั่นคือ การกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ให้อ่านหนังสือ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากมากสำหรับสังคมในพื้นที่ที่มีคนอ่านหนังสือน้อยมาก แม้ที่ผ่านมาจะมีงานเขียนภาษามลายูอยู่บ้าง แต่ส่วนใหญ่จะเป็นตำราศาสนา ไม่ได้เป็นเนื้อหาที่ทันสมัยหรือเนื้อหาที่สะท้อนสังคม

การผลิตสื่อหนังสือพิมพ์จึงเป็นการขยับไปสู่การทำความเข้าใจปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มากขึ้นและขยายไปสู่

สังคมกว้างมากขึ้น อีกทั้งหนังสือพิมพ์ fokus ได้มีการทำเป็น Ebook แล้วด้วยเพื่อการเผยแพร่สู่สื่อออนไลน์ นอกจากนั้น ในช่วงของการผลิตรายการวิทยุก็ได้โฆษณาเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ผ่านรายการวิทยุเพื่อจะสื่อให้เป็นวงกว้างยิ่งขึ้น

การสื่อสารเพื่อสร้างสรรค์สันติภาพ

นายมันโซร์ เป็ดเผยว่า ทุกครั้งที่ได้เข้าอบรมหรือเสวนาในเวทีที่เกี่ยวกับการกระบวนการสร้างสันติภาพที่จัดโดยองค์กรภาคประชาสังคมหรือองค์กรต่างๆ เขาจะนำเอาเนื้อหาจากเวทีเสวนาหรือการอบรมต่างๆ ที่ได้เข้าร่วมมาเล่าให้ผู้ฟังของรายการวิทยุ หรือบางครั้งจะเล่าถึงบทเรียนของการสร้างสันติภาพทั่วโลกมาเล่าแก่ผู้ฟังรายการด้วย

“การนำเสนอเช่นนี้เพื่อจะกระตุ้นให้ผู้ฟังรายการรับรู้ความเคลื่อนไหว การขับเคลื่อนของภาคประชาสังคมต่อการกระบวนการพูดคุยสันติภาพ สะท้อนความต้องการของประชาชนในพื้นที่ว่าต้องการอะไรจากการพูดคุยสันติภาพในครั้งนี้”

ทั้งนี้ รายการหน้าต่างสังคมมี “หลักสูตรสันติภาพชุมชน” ที่จะเป็นการเปิดเวทีสร้างสันติภาพภายใต้ร่มเงาของมัสยิดในชุมชน การสร้างหลักสูตรสันติภาพชุมชนนี้เพื่อให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์สังคมได้ ทีมงานรายการหน้าต่างสังคมเปิดเวทีชุมชนเพื่อพูดคุยในเรื่องสร้างสันติภาพ มิติทางสังคมการเมืองในชุมชน เพราะหากไม่สามารถสร้างสันติภาพในชุมชนให้เกิดขึ้นได้สันติภาพในกรอบใหญ่ก็ไม่ยั่งยืน.

‘สุขเกษม จารงค์’ :

ผู้ปลูกและปั้น “ข้าวรอกีตอ” สถานีวิทยุภาษามลายู 24 ชม.

ฮัสซัน โตะดง

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ) สัมภาษณ์ อาจารย์ **สุขเกษม จารงค์** ผู้อำนวยการสถานีวิทยุ ‘ข้าวรอกีตอ’ หรือ ‘เสียงของเรา’ ภายใต้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) คลื่น FM 88.75 MHz วิทยุแห่งแรกที่ใช้ภาษามลายู 24 ชม.ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ มุ่งมั่นสร้างสันติภาพด้วยการวางตัวเป็นกลาง เพื่อที่จะให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการที่จะบอกเล่าความเดือดร้อนผ่านสื่อวิทยุ¹

DSJ : สถานีวิทยุ ‘ข้าวรอกีตอ’ ก่อตั้งเมื่อไร เพื่อวัตถุประสงค์อะไร?

อ.สุขเกษม : สถานีวิทยุก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2556 โดย ศอ.บต. เป็นสถานีวิทยุแห่งแรกในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ใช้ออกอากาศด้วยภาษามลายูตลอด 24 ชั่วโมง จะใช้ภาษาไทย

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2556.

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/4780>

เฉพาะรายการข่าวที่มาจากภาครัฐ โดยเชื่อมสัญญาณจากสำนักข่าวไทยกับเนื้อหาโฆษณาเท่านั้น

ทั้งนี้ ศอ.บต. ริเริ่มก่อตั้งสถานีโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงภาษามลายูขึ้นมาเพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสาร สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันระหว่างราชการกับประชาชน รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อภาษามลายู เพื่อเป็นพลังในการพัฒนา ทั้งด้านการศึกษา ศาสนา สังคม และเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการส่งเสริมแนวคิดด้านพหุวัฒนธรรมในสังคมไทย ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พร้อมเปิดพื้นที่ของการสื่อสารพูดคุย เพื่อสันติภาพของภาคประชาสังคม รวมทั้งใช้คุณค่าของภาษามลายูในการรณรงค์สันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้

DSJ: เปิดสถานีมาเกือบหนึ่งปีแล้ว มีอุปสรรคอะไรบ้างในการดำเนินงาน?

อ.สุเกษม : เนื่องจากทางสถานีไม่มีนักจัดรายการที่เชี่ยวชาญหรือจบมาทางด้านภาษามลายูโดยตรง ดังนั้น ทางสถานีแก้ปัญหาด้วยการนำบุคคลที่มีความสามารถในด้านภาษามลายูในระดับหนึ่งมาเป็นผู้ดำเนินรายการ เพราะถ้าหากต้องการบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญภาษามลายูที่มีใบรับรองหรือที่จบด้านภาษาโดยตรงมาจัดรายการวิทยุ สถานีวิทยุภาษามลายูไม่มีวันได้เกิดขึ้นแน่

DSJ: ท่านคิดอย่างไรกับกระบวนการสร้างสันติภาพชายแดนใต้ในฐานะที่ทำงานด้านสื่อ?

อ.สุขเกษม : ในฐานะเป็นสื่อมวลชนในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง เราจะต้องวางตัวให้เป็นกลาง โดยไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพื่อที่จะให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเชื่อมั่นและสบายใจที่จะโทรศัพท์เข้ามาร่วมพูดคุยและแสดงความคิดเห็นในรายการ เพื่อบอกเล่าความเดือดร้อนต่างๆ ของเขา หรือเพื่อที่จะแสดงความห่วงใยซึ่งกันและกันระหว่างแฟนรายการด้วยกัน

ในส่วนผู้ดำเนินรายการเองก็จะแทรกเนื้อหาสาระที่ให้กับกำลังใจแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน ผมคิดว่า นี่คือการสร้างสันติภาพอย่างหนึ่งต่อประชาชนในพื้นที่

DSJ : ทางสถานี ‘ซัวร์กิตอ’ มีรายการอะไรบ้างที่เกี่ยวกับสันติภาพ และมีรูปแบบรายการอย่างไร

อ.สุขเกษม : ขณะนี้สถานีมี 4 รายการที่ให้ความรู้ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน คือรายการ ‘ซามอ กิตอ’ หรือรายการพวกเราร่วมกัน เป็นรายการที่ดีเจเปิดสายให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมพูดคุย เพื่อที่จะให้ประชาชนบอกเล่าความเดือดร้อน และให้ประชาชนมอบความห่วงใยกันและกัน มอบความรู้สึกที่ดีซึ่งกันและกัน หรือคนฟังขอเพลงผ่านดีเจเพื่อมอบบทเพลงให้กัน รายการ ‘อูแนฯ ฮารีแย’ หรือรายการกฎหมายในชีวิตประจำวัน เป็นรายการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่ อาทิเช่น กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน กฎหมายเกี่ยวกับยานพาหนะ เป็นต้น

รายการ ‘ป็อรืตอ ออแรกำปง’ หรือรายการข่าวชาวบ้าน เป็นรายการที่ผู้ดำเนินรายการนำเอาข่าวสารที่เกี่ยวกับความ

เดือนร้อนประชาชน หรือประชาชนที่อยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ในพื้นที่นำเสนอในรายการ เช่น การระบาดของแซร์ลู่กโช่ตามหมู่บ้านต่างๆ หรือการระบาดของยาเสพติดในชุมชนต่างๆ ในพื้นที่ เป็นต้น และรายการ ‘อาเนาะจูจู่ โต๊ะอาแด’ หรือรายการลูกหลานนืออาดัม เป็นรายการสอนภาษาอังกฤษกับภาษามลายูกลาง โดยมี นายมะยูโซ๊ะ เซ็น หรือ อาจารย์โซ๊ะ โต๊ะปาเก เป็นผู้สอน แต่เป็นการสอนที่เน้นประชาชนในวัยผู้ใหญ่ เปาะจิ เมาะจิ ปะดอ มะดอ ในหมู่บ้านที่สนใจเรียนภาษา ซึ่งรายการนี้จะเน้นความสนุกสนานในการเรียน ไม่ได้เน้นความเข้มข้นในวิชาการมากนัก

DSJ : ทางสถานีได้นำข้อมูลหรือข่าวสารที่เกี่ยวกับการเยียวยาหรือการพูดคุยสันติภาพระหว่างตัวแทนรัฐไทยกับตัวแทนขบวนการ BRN นำมาเสนอในรายการหรือไม่ อย่างไร?

อ.สุเกษม : ทางสถานีวิทยุจะเชิญส่วนงานต่างๆ ที่อยู่ใต้อ.บต. มาพูดคุยในรายการ โดยให้นำเสนอเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะสำนักเยียวยา ก็จะมีเจ้าหน้าที่มาจัดรายการที่เกี่ยวกับการเยียวยาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ส่วนรายการที่เกี่ยวกับการพูดคุยสันติภาพ ทางสถานีจะมีการสรุปข่าวที่เกี่ยวข้องกับการพูดคุยสันติภาพ แต่ยังไม่ถึงขั้นนำเสนอเชิงการวิเคราะห์ในรายละเอียดมากนัก ซึ่งในอนาคตทางสถานีวางแผนที่จะมีรายการที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข่าวโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการพูดคุยสันติภาพด้วย

นอกจากนั้น เนื่องจากทางสถานีออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งในช่วงเวลาก่อนเที่ยงคืนจะเป็นรายการที่เปิดเพลงอินเดียที่จะมีแผนรายการจำนวนหนึ่งติดตาม โดยเฉพาะกลุ่มคนฟังที่เป็นคนพิการที่ไม่ค่อยได้ใช้ชีวิตนอกบ้านจะติดตามและร่วมพูดคุยในรายการเป็นจำนวนมาก ส่วนรายการในช่วงดึกหลังตี 1 จนถึงตี 3 จะเป็นรายการเพลงมลายูซึ่งกลุ่มคนฟังจะเป็นชุดรักษาความปลอดภัยของหมู่บ้าน (ชรบ.) ที่ต้องอยู่เวรเฝ้ายามในชุมชน

DSJ: สถานีวิทยุแห่งนี้มีการลิงค์หรือรับสัญญาณจากสถานีวิทยุอื่นๆ หรือไม่ ?

อ.สุขเกษม : มีครับ ทางสถานีมีการลิงค์กับ 2 สถานี คือลิงค์กับรายการ “ร่วมด้วยช่วยกัน” ของสถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน Media Selatan และลิงค์กับสถานีวิทยุมัสดกกลางยะลา ที่เกี่ยวกับรายการบรรยายธรรมศาสนาอิสลาม สาเหตุที่ต้องลิงค์กับสถานีวิทยุอื่นๆ เนื่องจากทางสถานีไม่มีพร้อมที่จะจัดรายการลักษณะอย่างนี้

นอกจากนี้ในอนาคตทางสถานีมีแผนที่จะพัฒนารายการโดยอาจจะเชื่อมต่อกับเครือข่ายวิทยุอื่นๆ ในพื้นที่ทั้ง 5 จังหวัดจนถึงจังหวัดสตูล เพื่อให้มีการรับสัญญาณรายการที่สถานีวิทยุของ ศอ.บต. ผลิตรายการ

การปรากฏตัวของ สถานีวิทยุ ‘ซัวร่อก็ตอ’ คือภาพสะท้อนแนวทางการเมืองเชิงรุกของภาครัฐในการสร้างช่องทางการสื่อสารด้วยภาษาหลักของคนในพื้นที่ เพื่อกระชับความเข้าใจระหว่างรัฐกับประชาชน ใน ‘สนามสันติภาพ’ ที่เปิดกว้างมากขึ้น.

สถานีวิทยุตะอาวูล

วิทยุโดยชุมชนเพื่อสังคมโลกมุสลิม

ขอพิยะห์ ยียูโซะ

“สถานีวิทยุตะอาวูล” หรือวิทยุมัสยิดบางปูที่ยืนหยัดนับสิบปี เริ่มต้นจากความมุ่งมั่นของหลายๆ หนึ่งจนกระทั่งเป็นสถานีวิทยุชุมชนที่มีคนฟังครอบคลุม 3 จังหวัดชายแดนใต้ อีกทั้งได้พัฒนาสู่ทีวีออนไลน์ที่สามารถรับฟังได้ทั่วโลก ด้วยจุดเริ่มต้นจากงบประมาณคนชุมชนภายใต้การบริหารจัดการของโต๊ะอิหม่ามอาชี ดาราแม¹

จุดเริ่มต้นจากเสียงคุตบะห์เมื่อ 10 ปีที่แล้ว

สถานีวิทยุชุมชนมัสยิดตะอาวูล หรือเรียกกันติดปากในหมู่ชาวบ้านว่า วิทยุมัสยิดบางปู เป็นหนึ่งสถานีวิทยุชุมชนที่ดำรงอยู่ได้ด้วยใจรักของหลายๆ หนึ่ง และการช่วยเหลือเกื้อกูลของผู้คนในชุมชน ด้วยเวลาที่สถานีวิทยุแห่งนี้อยู่คู่ชุมชนกว่าสิบปี น่าจะเป็นสิ่งที่ยืนยันได้เป็นอย่างดี

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2556.

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/4923>

สถานีวิทยุชุมชนมัสยิดตะอากุลเกิดขึ้นในช่วงปี 2545 เมื่อนายอาชิ ดาราแม โต๊ะอิหม่ามประจำมัสยิดตะอากุล บางปู ทราบข่าวว่า รัฐบาลเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถมีสถานีวิทยุของชุมชนได้ ด้วยนิสสัยรักและชอบด้านการสื่อสารสาธารณะเป็นทุนเดิมตั้งแต่สมัยเรียนที่มหาวิทยาลัยอาฟริกานานาชาติ ที่ประเทศซูดาน จึงเริ่มก่อตั้ง “ตะอากุลเรดิโอ” ในฐานะเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของมัสยิด

‘โต๊ะอิหม่ามอาชิ ดาราแม’ เล่าให้ฟังว่า การก่อตั้งสถานีวิทยุครั้งแรกเกิดขึ้นจากแนวคิดเพื่อการส่งต่อโอวาทการบรรยายธรรมหรือคุตบะห์ประจำวันศุกร์ในมัสยิดตะอากุลให้ถึงทุกคนในหมู่บ้าน เพราะเห็นว่าส่วนใหญ่ผู้หญิงไม่ค่อยมีโอกาสได้ฟังและไม่ได้มาละหมาดรวมที่มัสยิด ส่วนผู้ชายส่วนใหญ่ที่ได้ฟังก็ไม่ได้กลับไปเล่าให้กับคนที่บ้านฟัง

“แนวทางหนึ่งที่คิดในการเริ่มต้นนั้นคือการส่งเสียงตามสายโดยผ่านเครื่องขยายเสียงสู่ชุมชน แต่วิธีการนี้ถือเป็นการบังคับฟัง ไม่น่าส่งผลที่ดีนัก อีกแนวทางหนึ่ง คือการติดตั้งสายเคเบิลตามบ้านเพื่อรับการกระจายเสียงจากมัสยิด ซึ่งเป็นการลงทุนที่มากเกินไป จนกระทั่งแนวคิดตั้งสถานีวิทยุชุมชนได้เป็นคำตอบสุดท้ายที่ตัดสินใจดำเนินการ”

ในเบื้องต้นของการดำเนินการ นายอาชิได้หยิบยืมทุนก้อนแรกจากกองทุนประปาที่เป็นกิจการของมัสยิดเป็นจำนวนเงิน 150,000 บาท จัดซื้อเครื่องส่งสัญญาณขนาด 300 วัตต์ กับติดตั้งเสาอากาศขนาดความสูง 15 เมตร โดยเครื่องคอมพิวเตอร์

สำหรับการดำเนินรายการใช้ของมัสยิดที่มีอยู่แล้ว ส่วนเรื่อง
มิกส์เสียงและอุปกรณ์อื่นเล็กน้อยๆ ได้มาจากการขอรับบริจาค
จากผู้ฟัง

ครั้งแรกสถานีวิทยุชุมชนมัสยิดตาอาวูลสามารถส่ง
สัญญาณได้ไกลประมาณ 20 กิโลเมตร ซึ่งนับได้ว่าเป็นสถานีวิทยุ
ชุมชนแห่งแรกในสามจังหวัดชายแดนใต้ ขณะนั้นที่มีลักษณะ
การให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม

ผ่านไปประมาณ 3 ปี เสียงตอบรับจากผู้ฟังสูงขึ้น จึงเปิด
รับบริจาคเพื่อการระดมทุนครั้งใหญ่เพื่อขยายตัวให้ไกลขึ้น โดย
ได้รับเงินบริจาคเป็นงบประมาณ 500,000 บาท จึงได้จัดซื้อ
เครื่องส่งสัญญาณขนาด 1,000 วัตต์ กับติดตั้งเสาอากาศขนาด
ความสูง 61 เมตร และสามารถส่งสัญญาณได้ไกลครอบคลุมพื้นที่
3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ประมาณ ปี 2548 เป็นต้นมา

“สถานีของเราเน้นเนื้อหาหลัก คือ การให้ความรู้ทาง
ศาสนาอิสลามที่สอดคล้องกับอัล-กุรอานและอัซซุนนะห์แก่
ชาวบ้านในชุมชน เพราะเราเชื่อว่าการได้เรียนรู้ศาสนาด้วย
กระบวนการที่ถูกต้องตามแบบฉบับของท่านนบี เป็นฐานของ
การเข้าใจความจริงแห่งชีวิตตามแนวทางอิสลามที่แท้จริง ความ
เข้าใจชีวิตและความสำนึกว่าศาสนาอิสลามเป็นแนวทางในการ
ดำเนินชีวิต จะเป็นสิ่งที่หล่อเลี้ยงให้ประชาชนมีคุณธรรมและ
จริยธรรมในตนเอง เป็นพื้นฐานสำคัญของความสงบสุขในสังคม”
โต๊ะอิหม่ามอาซิ เล่าให้ฟังถึงฐานคิดในการดำเนินงานวิทยุชุมชน
ก้าวสู่วิทยุชุมชนเต็มรูปแบบในปัจจุบัน

จากช่วงเริ่มแรกที่สถานีวิทยุตะอาลุเปิดรายการวิทยุการบรรยายธรรมและการเรียนการสอนอัล-กุรอานเท่านั้น ภายหลังเริ่มมีรายการเพิ่มเติมหลากหลายขึ้น ปัจจุบันนี้ เนื้อหารายการหลักๆ ที่มีอยู่ แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ รายการบรรยายธรรม การเรียนการสอนอัล-กุรอาน รายการอิสลามิกอนาซีด (เพลงในรูปแบบอิสลาม) รายการผู้หญิง รายการด้านเยาวชน การฝึกภาษาอังกฤษ และข่าวสารจากอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ที่มีเจ้าหน้าที่รัฐหมุ่นเวียนกันมาดำเนินรายการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเกษตร สุขภาพ และการศึกษานอกโรงเรียน

ปัจจุบันสถานีวิทยุชุมชนตะอาลุส่งคลื่นสัญญาณตั้งแต่วเวลา 06.30 น. – 22.00 น.ของทุกวัน รายการล่าสุดซึ่งได้เริ่มขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม 2556 คือ “ภารกิจตะอาลุ” ออกอากาศวันอังคาร เวลา 20.30 น.- 21.30 น. มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของมัสยิดตะอาลุ

โต๊ะอิหม่ามอาซิ ในฐานะผู้ก่อตั้งและจัดการดูแลสถานีวิทยุตะอาลุ ได้อธิบายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อสถานีวิทยุชุมชนตะอาลุแห่งนี้ว่า นอกเหนือการร่วมบริจาคเงินเพื่อซื้ออุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับสถานีแล้ว รายการบางรายการก็เปิดโอกาสให้ผู้โทรศัพท์เข้ามาเพื่อเรียนรู้ร่วมกันกับผู้จัดรายการ เช่นรายการการเรียนการสอนอัล-กุรอาน ชาวบ้านก็จะโทรมาอ่านอัล-กุรอานให้ผู้จัดฟังว่าอ่านได้ถูกต้องตามอักขรวิธีหรือไม่

นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้ผู้ฟังที่มีความสนใจจัดรายการวิทยุมายื่นเสนอขอจัดรายการในสถานีได้อีกด้วย ซึ่งยังพอมีเวลา

ที่จะจัดสรรได้ พยายามจะให้มียุทธการเพิ่มเติมที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้ฟังได้มีความรู้เกี่ยวกับชีวิตประจำวันมากขึ้น โดยอีหม่ามาอาซิกกล่าวว่าที่อยากให้มีมากที่สุดขณะนี้ คือรายการข่าวและรายการเกี่ยวกับโลกมุสลิมที่จัดโดยเยาวชน

สร้างความเข้มแข็งด้วยวิทยุเครือข่าย

โต๊ะอีหม่ามาอาซิก ได้เปิดเผยว่า เมื่อประมาณปี พ.ศ.2552 สถานีวิทยุตะอาวูล บางปู ได้จับมือร่วมกับสถานีวิทยุริซาละฮฺ (ตะลุโบะ) สถานีวิทยุมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา สถานีวิทยุอิซยาอฺเรดีโอ (ยี่งอ) และสถานีอัล-กูรออ่านดารุสลาม (ปาตัส) รวมเป็นกลุ่มเครือข่ายภายใต้ชื่อ “สถาบันอัลสลาม” เพื่อสะดวกต่อการแบ่งปันช่วยเหลือกัน และเชื่อมโยงการทำงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน

“บางช่วงที่แต่ละสถานีวิทยุในเครือข่ายมีรายการพิเศษที่สถานีหนึ่งเป็นผู้จัด อีกสี่สถานีก็จะเป็นผู้รับเชื่อมสัญญาณออกอากาศ หรืออีกวิธีการหนึ่งคือ สถานีที่สะดวกที่สุดจะรับหน้าที่เชิญผู้บรรยายมาบันทึกรายการ แล้วส่งสัญญาณเมื่อออกอากาศไปยังสถานีอื่นๆ ซึ่งการเชื่อมโยงเครือข่ายการออกอากาศเช่นนี้ ทำให้ประหยัดงบประมาณได้มากและมีความสะดวก คล่องตัวในการดำเนินงานของบุคคลากรมาก” โต๊ะอีหม่ามาอาซิกเล่าให้ฟังถึงการช่วยเหลือในระหว่างเครือข่าย

เมื่อถามว่า สถานีวิทยุตะอาวูลจะอยู่ได้อีกนานเพียงใด โต๊ะอีหม่ามาอาซิกกล่าวว่า “ถ้าผมยังทำงานต่อไปได้ ก็คงอยู่ต่อไปเรื่อยๆ สถานีวิทยุแห่งนี้ไม่ต้องการอะไรมากหรอก เพียงแค่มี

คนดูแลมันด้วยใจรักต่อไปเรื่อยๆ เท่านั้นเอง ทุกวันนี้ผมเป็นคนคอยเช็คดูอุปกรณ์ต่างๆ และดูผู้ชมภายในห้องส่งเป็นประจำ”

“อินชาอัลลอฮฺ ถ้าเป็นไปได้ก็อยากพัฒนาถึงการเป็นช่องโทรทัศน์ระบบจานดาวเทียม แต่นั่นต้องถึงขั้นที่สามารถเตรียมพร้อมสำหรับค่าเช่าดาวเทียม 1 ล้านกว่าบาทต่อเดือน เป็นโจทย์ที่กำลังหาคำตอบอยู่” โต๊ะอิหม่ามอาซิ บอกถึงเป้าหมายและแผนการพัฒนาสถานวิทยุตะอาวูลในอนาคต

จากวิทยุชุมชน สู่วีรออนไลน์

ทุกวันนี้ สถานีวิทยุตะอาวูล นอกจากจะได้รับฟังทางคลื่น FM 100.50 เมกกะเฮิรตซ์แล้ว ยังสามารถรับชมในรูปแบบวีรออนไลน์ผ่าน www.taawoon.com ได้อีกด้วย

“เมื่อปี 2552 วิทยุตะอาวูลได้เผยแพร่รายการวิทยุบนเว็บไซต์เป็นครั้งแรก ทำให้สามารถส่งสารจากมัสยิดตะอาวูลไปได้ไกลเกือบทั่วโลก นักศึกษาที่อยู่ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย จอร์แดน ซาอุดีอาระเบีย และอียิปต์สามารถรับฟังได้ ในช่วงเริ่มต้นมีเฉพาะวิทยุออนไลน์เท่านั้น ต่อมาในปี 2553 เมื่อเรามีอุปกรณ์การถ่ายภาพและเทคโนโลยีพร้อม จึงขยายพัฒนาเป็นวีรออนไลน์” โต๊ะอิหม่ามอาซิเล่าถึงพัฒนาการการสื่อสารที่มากขึ้นเป็นลำดับ

นางสาวสุนิดา สะแลแม ชาวบ้านตำบลบางปูวัย 28 ปี กล่าวด้วยแวตาทแห่งความภูมิใจว่า “นักศึกษาของเราที่อยู่ต่างประเทศ เช่น ซาอุดีอาระเบีย ก็สามารถรับฟังวิทยุ และรับรู้เรื่องราวต่างๆ ในชุมชนได้”

นักจัดรายการอาสาสมัคร คือผู้อยู่เบื้องหลัง

ในส่วนการดำเนินงานและการจัดรายการในสถานีวิทยุตะนาวสุลนั้นผู้จัดรายการทุกคน ไม่ได้รับเงินเป็นค่าตอบแทนจากการจัดรายการ เพราะแต่ละคนก็จะมีอาชีพประจำอยู่แล้ว และได้สละเวลาที่เหลืออยู่มาทำงานเพื่อบริการสังคม ยกเว้นเจ้าหน้าที่ประจำสถานี 2 คน คือ นายอับดุลรอเซต แมะ กับ นายโมฮัมหมัด นาเซร์ อาลี โดยทั้งสองมีหน้าที่เป็นช่างเทคนิคประจำสถานีที่ต้องอยู่ดูแลสถานีตลอดเวลา ต้องคอยอำนวยความสะดวกกับผู้จัดรายการไม่สามารถไปทำงานอื่นได้ ซึ่งเงินในส่วนนี้ก็ได้รับจากบริจาคของผู้ฟังบางส่วน

ในส่วนเนื้อหารายการที่เป็นไฟล์วิดีโอที่ไม่ได้เป็นการบันทึกในห้องส่งหรือรายการสดนั้น บางครั้งก็มีอาสาสมัครที่ตามเก็บและบันทึกการบรรยายธรรมตามเวทีต่างๆ ส่งมาให้ทางสถานีวิทยุตะนาวสุล บางครั้งก็นำเนื้อหาจากเว็บไซต์ยูทูบที่ผู้บรรยายหรือผู้เข้าฟังการบรรยายนั้นๆ บันทึกไว้และเผยแพร่ในเว็บไซต์ดังกล่าว เช่น ไฟล์วิดีโอการบรรยายของ ดร.อิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา อธิการบดีมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา อุस्ताซมุฮัมหมัด คอยา เป็นต้น

ความภาคภูมิใจของชุมชน

นายอับดุลรอเซต แมะ เจ้าหน้าที่เทคนิคคนหนึ่งประจำสถานีวิทยุตะนาวสุล วัย 39 ปี บอกว่าได้ทำงานที่นี่ตั้งแต่ปี 2549 รู้สึกผูกพันกับการทำหน้าที่ดูแลสถานีและควบคุมการจัดรายการ

เมื่อเดินออกไปข้างนอก ได้ยินเสียงตอบรับที่ดีจากชาวบ้าน ทำให้รู้สึกมีกำลังใจในการทำงาน

“ชาวบ้านบอกว่าวิทยุแนวนี้นี้ทำให้ฟังได้เรื่อยๆ ไม่เหงา บางครั้งมีการโทรศัพท์เข้ามาติดต่อขอซีดีอัลบั้ม-กรุอ่านที่ทางรายการเปิดไปเพื่อที่จะได้กลับไปฟังที่บ้านต่อ ผมไม่มีกำลังทรัพย์ที่จะสนับสนุน แต่ก็พอมีกำลังความสามารถที่จะดูแลตรงนี้ได้ รู้สึกภูมิใจ” เขาได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดรายการเพิ่มเติมว่า

“สถานีวิทยุของเราจะเน้นการจัดเนื้อหาสาระในรายการให้สอดคล้องกับสภาพที่ดำเนินไปแต่ละช่วงเวลาของสังคม เช่น ช่วงเดือนรอมฎอน ก็มีการบรรยายธรรมและจัดข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเดือนรอมฎอน เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจและปฏิบัติตนได้ ถ้าช่วงทำฮัจญ์ที่ผ่านมา ก็จัดข้อมูลเกี่ยวกับการทำฮัจญ์ ทำให้ชาวบ้านที่ยังไม่ได้ไปทำฮัจญ์ก็ได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำฮัจญ์ไปด้วย และร่วมเรียนรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของฮัจญ์ในอิสลาม”

นายดอแม สะแลแม ชาวบ้านตำบลบางปูวัย 60 ปีกล่าวถึงการรับฟังวิทยุตะอาลุว่า “ครั้งแรกรู้สึกดีใจมากที่มีสถานีวิทยุแบบนี้เกิดขึ้น เพราะเป็นรูปแบบที่ไม่เคยมีมาก่อน เป็นรายการดีๆ มีสาระ ทำให้คนแก่อย่างเราไม่เบื่อ เมื่อว่างจากงานก็มาเปิดวิทยุฟัง ที่สำคัญไม่มีโฆษณาด้วยทำให้เรารู้สึกว่าเขาจริงใจที่จะมอบสิ่งที่มีประโยชน์กับเรา” และให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า “นอกจากเราจะได้รับความรู้เกี่ยวกับศาสนามาใช้ในชีวิตแล้ว ยังได้รู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอีกด้วย”

ขณะที่ นางฮาปีเสาะ มามะ ชาวบ้านตำบลบางปูวัย 49 ปี บอกว่า “จากการฟังวิทยุตะอากูล ทำให้ได้ความรู้มากขึ้น เช่น ความรู้เกี่ยวกับศาสนา วิธีการเลี้ยงดูลูกในวัยเรียน”

บางที การดำรงอยู่ของสถานีวิทยุตะอากูล อาจบอกเราว่า ความจริงแล้วผู้คนในสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ของเรา พร้อมใจที่จะสนับสนุนสิ่งดีๆ ให้ดำรงอยู่ ขอเพียงให้มีใครช่วย ยืนหยัดเป็นผู้นำในการเดินหน้าต่อไปด้วยความจริงใจเท่านั้นเอง

และแน่นอน สันติภาพจะเกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืน ด้วยการ สนับสนุนยื่นมือช่วยเหลือกันคนละเล็กละน้อยของผู้คน ในสังคม.

วิทยุชุมชนคริสเตียนยะลา :

หวัง “พระเจ้าจะเปลี่ยนจิตใจของผู้ใช้ความรุนแรง”

ฮัสซัน โตะดง

สถานีวิทยุชุมชนคริสเตียนยะลา FM 88.0 MHz นับเป็นสถานีวิทยุ 24 ชั่วโมง อีกแห่งหนึ่งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ก่อตั้งโดยสมาชิกคริสตจักรยะลา ขับเคลื่อนด้วยศรัทธาและจิตอาสา เพื่อที่จะเผยแพร่วาทะคำสอนคริสต์ศาสนาในชีวิตประจำวัน¹

เหตุความไม่สงบ คือจุดเริ่มต้นเพื่อความสงบแห่งจิตใจ

นายเกษม กว้างสกุล ผู้อำนวยการสถานีวิทยุชุมชนคริสเตียนยะลา เล่าว่า การก่อตั้งสถานีวิทยุคริสเตียนยะลา เกิดขึ้นเมื่อปี 2551 เนื่องจากมีสถานีวิทยุแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลาเชิญตนไปจัดรายการ และเห็นว่าสื่อวิทยุสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มาก ต่อมาปี 2552 ได้รับแนะนำจากเพื่อนที่นับถือศาสนาคริสต์

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2556.

ด้วยกันจากจังหวัดภูเก็ต ให้ไปจดทะเบียนสถานีวิทยุชุมชน
เนื่องจากงานสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
(กทช.) ในยุคนั้น กำลังเปิดรับลงทะเบียนวิทยุชุมชน

หลังจากนั้น ทางสมาชิกคริสตจักรยะลา มีการประชุม
ร่วมกันและมีมติให้ดำเนินการก่อตั้งสถานีวิทยุชุมชนคริสเตียน
ยะลา และสามารถดำเนินการจดทะเบียนจนประสบความสำเร็จ
ในปีเดียวกัน นับว่าเป็นสถานีวิทยุชุมชนยุคแรกๆ ของประเทศไทย
ที่สามารถดำเนินการจดทะเบียนจนสำเร็จ

ต่อมาช่วงปลายปี 2552 ทาง กทช. ได้ให้ทางสถานีมีการ
ปรับเปลี่ยนผังรายการให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะ
เป็นประโยชน์ต่อชุมชนที่ทั้งหมด ไม่ใช่เพียงแค่สมาชิกคริสตจักร
ยะลาเท่านั้น ทางสถานีจึงได้ปรับปรุงผังรายการตามแนวทางของ
กทช. ทำให้มีรายการที่หลากหลายอย่างเช่นทุกวันนี้

นายเกษม เล่าถึงที่มาของการก่อตั้งสถานีวิทยุ ‘ชุมชน
คริสเตียน’ ว่า หลังจากการเกิดเหตุความไม่สงบในพื้นที่จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา เมื่อมีเหตุการณ์รุนแรง
ทำให้ไม่มีอาจารย์ที่จะมาเทศนาแก่สมาชิกคริสตจักรจังหวัด
ยะลา แม้จะสามารถรับฟังการเทศนาจากอินเทอร์เน็ตได้ก็ตาม
แต่สมาชิกคริสตจักรยะลาส่วนใหญ่ โดยเฉพาะผู้สูงอายุ
ไม่สะดวกรับฟังการเทศน์จากในอินเทอร์เน็ต ดังนั้น เราคิดว่า
วิทยุคือคำตอบสำหรับการแก้ปัญหาดังกล่าว เพราะวิทยุสามารถ
รับฟังพร้อมๆ กับทำงาน และที่สำคัญวิทยุราคาถูกมากใน
ปัจจุบันนี้

ขับเคลื่อนด้วยจิตอาสา

นายเกษม ได้เล่าถึงการหล่อเลี้ยงสถานีวิทยุนี้ว่า งบประมาณในการดำเนินได้รับการสนับสนุนจากคริสตจักรยะลา สถานีตั้งอยู่ที่ ร้าน เอส อี พี ไมโครเทค (ตัวแทนจำหน่ายประจำ จังหวัดยะลา) 57/2 ถ.ผังเมือง 2 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา ซึ่งเป็นร้านขายคอมพิวเตอร์ของตัวเอง การที่สถานีตั้งอยู่ที่ร้านของตนเนื่องจากที่ประชุมสมาชิกคริสตจักรยะลาได้มีมติให้ตนเองเป็นผู้ดูแลสถานี เนื่องจากมีอาชีพใกล้เคียงกับงานวิทยุมากที่สุด เพราะเป็นโปรแกรมเมอร์ และเปิดร้านขายคอมพิวเตอร์ และเครื่องอิเล็กทรอนิกส์

ขณะนี้ สถานีวิทยุคริสเตียนยะลามีผู้ดำเนินรายการจำนวน 12 คน ซึ่งทุกคนทำงานด้วยจิตอาสา ไม่มีค่าตอบแทน ส่วนแผนรายการมีประมาณ 500 คนในส่วนที่เป็นสมาชิก คริสตจักรยะลาอย่างเดียว แต่คาดว่าจะมีมากกว่านั้น เนื่องจากยังมีผู้ฟังที่ไม่ได้นับถือศาสนาคริสต์อีกจำนวนหนึ่งที่ฟังรายการของสถานีนี้ ด้วย

ปัจจุบันสถานีวิทยุคริสเตียนยะลาออกอากาศด้วยคลื่นความถี่ 200 วัตต์ ตามระเบียบของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สามารถส่งสัญญาณในรัศมี 15 กิโลเมตร สถานีวิทยุสามารถส่งสัญญาณถึงที่อำเภอแม่ลาน จ.ปัตตานี

“รายการส่วนใหญ่จะเป็นรายการที่เกี่ยวข้องคำเทศนาที่ผมดาวน์โหลดคำเทศนาขององค์กรคริสต์เตียนต่างๆ ใน

ประเทศไทยมาเปิดฟังทุกวัน เช่น องค์กรสื่อมวลชนเสียงสันติ
จ.เชียงใหม่ และจากองค์กรอื่นๆ เป็นต้น เพื่อนำไปเปิดในสถานี”
นายเกษมเล่าให้ฟังถึงเนื้อหารายการส่วนใหญ่ในสถานีวิทยุ
แห่งนี้

นโยบายหลักคือ เพื่อประชาชน

สถานีวิทยุคริสเตียนยะลาเป็นองค์กรไม่หาแสวงกำไรใดๆ
และไม่เป็นกระบอกเสียงให้แก่องค์กรใดๆ ทั้งสิ้น “เพราะ
เป็นสถานีวิทยุที่บริการให้กับประชาชนเท่านั้น ดังนั้น สถานี
ไม่มีการโฆษณาเลย หรือแม้แต่องค์กรของรัฐขอความ
ร่วมมือให้ประชาสัมพันธ์ เช่น จากกองอำนวยการรักษาความ
มั่นคงภาค 4 ส่วนหน้า (กอ.รมน.ภาค 4 สน.) หรือแม้แต่
จดหมายข่าวของโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวัง
สถานการณ์ภาคใต้ (DeepSouthWatch) สถานีต้องขอร้อง
เพราะไม่สามารถที่จะออกอากาศได้ เพราะไม่ตรงนโยบาย
สถานีวิทยุ อย่างไรก็ตาม ทางคณะกรรมการสถานีจะมีการหารือ
ในเรื่องเหล่านี้ เพื่อที่จะนำสิ่งเหล่านี้ ออกอากาศ โดยที่ไม่
ส่งผลกระทบต่อนโยบายหรือบทบาทของสถานีวิทยุแต่อย่างใด”
นายเกษม บอกเล่าจุดยืนของการคัดเลือกเนื้อหาออกอากาศ และ
ให้เหตุผลมากขึ้น

“การที่สถานีไม่ออกอากาศตามที่หน่วยงานรัฐขอความ
ร่วมมือ นั้น มีคำถามว่าสถานีไม่ให้ความร่วมมือต่อเจ้าหน้าที่
หรือเปล่า ในฐานะที่เราเป็นประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ เราถือว่าการ

ให้ความร่วมของเราคือการออกอากาศคำเทศนาในแต่ละวันว่า มีการพูดคุยถึงเรื่องการดำรงชีวิตในฐานะพลเมืองที่ดีเป็นอย่างไร ดังนั้น ในคำเทศนาที่ออกอากาศบอกอย่างชัดเจน คุณลักษณะพลเมืองที่ดีเป็นอย่างไรแก่ชุมชนของเรา และพระเจ้าสอนอะไรบ้าง” นายเกษมกล่าว

สถานีวิทยุคริสเตียนยะลา ผู้สร้างสันติสุขในพื้นที่

ผอ.สถานวิทยุชุมชนคริสเตียนยะลา ได้ขยายความว่า สันติภาพคือสิ่งที่เราทำได้ใช้วาระของพระเจ้าในการสร้างสันติสุขในพื้นที่ เราคาดหวังว่าคำสอนที่สถานีออกอากาศทุกวันนั้นจะติดอยู่กับตัวสมาชิกคริสตจักรยะลา และเขาสามารถนำคำสอนเหล่านี้ไปเล่าให้คนที่อยู่รอบๆ หรือบุคคลที่ใกล้ชิดได้ฟังในคำสอนรวมถึงทักษะหรือมุมมองการตอบโต้กับปัญหาที่เกิดขึ้นและความพึงพอใจในแนวทางของพระเจ้าหรืออะไร เพราะในคัมภีร์ได้บอกว่า “จงรักศรัทธา หรือจงอธิฐานให้แก่คนที่ข่มเหงต่อเรา” คำสอนนี้มันตรงกันข้ามความรู้สึกรักของมนุษย์ หากสังคมมีทักษะอย่างนี้ ไม่ว่าใครทำร้ายเรา เราไม่มีหน้าที่ที่จะแก้แค้นพระเจ้าเท่านั้นจะจัดการให้ สิ่งที่เราทำได้คือหน้าที่ของความเป็นมนุษย์ที่ดี

“ในแต่ละสัปดาห์สมาชิกคริสตจักรยะลามีกิจกรรมการตั้งอธิฐานต่อสิ่งต่างๆ ที่ทางสมาชิกคริสตจักรมีความปรารถนา ซึ่งสิ่งหนึ่งที่สมาชิกคริสตจักรยะลาอธิฐานคือ ขอให้พระเจ้าเปลี่ยนจิตใจของบุคคลที่อยู่ในความรุนแรง เพราะเรา

มองว่าสิ่งที่เขากระทำมีผู้บริสุทธิ์ได้รับผลกระทบ สร้างความรุนแรงเกินกว่าเหตุ ซึ่งถามว่าพระเจ้าพอใจหรือไม่ คำตอบคือพระเจ้าไม่พอใจ”

“แต่อย่างไรก็ตาม เรามีความรู้สึกว่าสิ่งที่เขาทำน่าจะเรียกว่าก่อการร้าย แต่ในมุมมองเขา เขาอาจจะมองว่า ไม่ใช่เป็นการก่อการร้าย แต่เขากระทำไปด้วยเหตุผลอะไรบางอย่างของเขา”

โดยส่วนตัว นายเกษมมองว่าปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เป็นเรื่องที่ยากเกินกว่าที่มนุษย์แก้ไขได้ เชื่อว่าพระเจ้าเท่านั้นที่เปลี่ยนใจคนเหล่านี้ได้ “ผมเคยร่วมประชุมที่ กสทช. ได้ฟังผู้ที่เคยผ่านความขัดแย้งทางเชื้อชาติและศาสนาจากประเทศต่างๆทั่วโลก มาแบ่งปันทัศนะและค้นหาทางออกจากความขัดแย้ง ได้ฟังกรณีความขัดแย้งในอาละห์ ประเทศอินโดนีเซีย หลายคนพูดว่าพระเจ้ายื่นมือมาช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยการทำให้เกิดคลื่นยักษ์สึนามิในอาละห์ ซึ่งภายหลังจากการเกิดคลื่นยักษ์สึนามิ ทำให้ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงที่เคยเกิดขึ้นในอาละห์ลดลงอย่างมาก”

“ผมไม่อยากจะให้สิ่งเหล่านี้เกิดในพื้นที่ของเลยเรา แต่ในเมื่อไม่ยอมหยุด จะรอให้พระเจ้ายื่นมือมาจัดการหรือ ฉะนั้นต้องคิดเสียใหม่ ก่อนที่พระเจ้าจะยื่นมือมาสั่งสอนเหมือนกับอาละห์ ผมจึงมีความหวังว่า พระเจ้าจะใช้วิธีการของพระองค์ในการแก้ปัญหาในพื้นที่ ด้วยการกระทำที่เกิดจากจิตใจที่มีความ

เสียงในสนามสันติภาพ :

บทบาทวิทยุชุมชนชายแดนใต้กับการสร้างพื้นที่กลาง

75

ถูกต้อง หรือการเปลี่ยนจิตใจของผู้ที่อยู่ในความรุนแรง” นี่คือ
ศรัทธาของนายเกษม ผู้พยุงสันติภาพอย่างเงียบๆในพื้นที่จังหวัด
ชายแดนภาคใต้.

‘Liputan Wanita’ :

รายการวิทยุสร้างทัศนะครอบครัวยุสสันติภาพ

ยารินา กาสอ

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ) สัมภาษณ์ **นางสาว อาอิซะห์ ตีมุง หรือ ‘กะซุ’** นักจัดรายการ สถานีวิทยุ ‘ซัวร์อเกีตอ’ ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ภาคภาษามลายู คลื่นความถี่ FM 88.75 MHz และ FM 91.75 MHz อีกหนึ่งผู้ทำงานด้านสื่อของภาครัฐในชายแดนภาคใต้ โดยเน้นการขับเคลื่อนในเรื่องสันติภาพแบบบริการสาธารณะผ่านรายการผู้หญิง โดยให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น มุ่งเปลี่ยนทัศนคติใหม่ในครอบครัวสู่สันติภาพ สร้างความคิดใหม่ให้เยาวชน ไม่ย่ำอยู่ที่เดิม¹

DSJ : สถานีวิทยุภาคภาษามลายูของ ศอ.บต.

มีรายการใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพ

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2556.

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/4997>

อาอิชะฮ์: รายการหลักๆ ของทางสถานีที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพ คือรายการ ‘ลิปุตัน วานิตา’ (Liputan wanita) หรือรอบรู้ เรื่องผู้หญิง มีเนื้อหาที่เน้นเรื่องของผู้หญิง สถาบันครอบครัว เด็ก และเยาวชน และภาพรวมของสังคมที่เกี่ยวกับผู้หญิง

ในรายการมีการกล่าวถึงเรื่องราวที่เชื่อมโยงกับกระบวนการ สันติภาพใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ โดยมีการตั้งบทบาทระหว่าง ชุมชนกับบทบาทของสตรีมานำเสนอในรายการ เนื่องจาก เหตุไม่สงบ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ส่งผลให้ผู้หญิงได้รับ ผลกระทบ ไปด้วย เพราะฉะนั้นผู้หญิงมุสลิมจึงต้องเข้มแข็งและ เดินหน้าต่อไป

ที่ผ่านมาเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ส่งผลให้ผู้หญิง สามารถสร้างพลังในการขับเคลื่อนเรื่องต่างๆ ได้ แม้กระทั่งเรื่อง การสร้างสันติภาพ เพราะการขับเคลื่อนของกลุ่มผู้หญิงสามารถ ทำได้สะดวกมากขึ้น เนื่องจากผู้ชายส่วนใหญ่มีความเสี่ยงสูงที่จะ ออกมาเคลื่อนไหวในเรื่องนี้ เพราะผู้ชายอาจตกเป็นเป้าหมายใน ทางไม่ดีได้ จึงทำให้ต้องการกล่าวถึงเรื่องบทบาทสถาบันครอบครัว และบทบาทของสตรีในพื้นที่เป็นหลัก

สิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดสันติภาพ คือ การสร้างหรือเปลี่ยน ทักษคติใหม่ให้กับครอบครัวของตนเองในแต่ละครอบครัว เช่น โดยการทบทวนเรื่องในอดีต สถานการณ์ในปัจจุบัน การเดินทาง ต่อในอนาคตว่าควรต้องดำเนินการในแนวทางใด ต้องปลูกฝังเด็ก และเยาวชนรุ่นใหม่มีความคิดใหม่ ไม่ยึดติดกับความคิดแบบซ้ำๆ เดิมๆ แม้กระทั่งสถาบันการศึกษาก็ต้องสร้างสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาด้วย

DSJ : ใครเป็นผู้ดำเนินรายการ รูปแบบและกระบวนการทำงานเป็นอย่างไร

อาอิชะฮ์ : ดิฉันเป็นผู้ดำเนินรายการร่วมกับนางสาวนาฟีซะ นิกากิจ โดยรายการ Liputan wanita ออกอากาศสัปดาห์ละ 2 วัน คือ ทุกวันศุกร์เวลา 12.00 - 14.00 น. และวันเสาร์เวลา 12.00-13.00 น. โดยมีรายการ “Suara Wanita” หรือเสียงจากผู้หญิง เป็นรายการเสริม ออกอากาศทุกวันอังคาร เวลา 15.00-16.00 น.

สำหรับรายการ “Suara Wanita” มีการนำเรื่องราวของผู้หญิงที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสันติภาพมาพูดคุยในรายการ รวมทั้งการทำงานในสังคมของผู้หญิง โดยเน้นอาหารฮาลาล เป็นต้น โดยรายการนี้ มีนางวัลญะ ระเด่นอาหมัด นายกสมาคม นักรุกิจชายแดนใต้ของจังหวัดยะลาเป็นผู้ดำเนินรายการหลัก และดิฉันเป็นผู้ดำเนินรายการเสริม

ส่วนรูปแบบรายการ Liputan wanita ในช่วงโมงแรก เป็นการพูดคุยเนื้อหาสาระ ส่วนช่วงโมงที่ 2 จะเปิดโอกาสให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่พูดคุยในช่วงโมงแรก ตัวอย่างเช่น ในเรื่องจะทำอย่างไรที่จะก่อให้เกิดสันติภาพ ผู้ฟังมีความคิดเห็นอย่างไร และจะเดินต่อไปอย่างไร เราก็จะรู้ว่าผู้ฟังหลายคนต้องการให้เป็นไปอย่างไร เพราะเราเป็นสื่อจึงต้องวางตัวเป็นกลางให้มากที่สุด โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

DSJ : กลุ่มเป้าหมายของแต่ละรายการ

อาอีชะฮ์ : ได้แก่ กลุ่มประชาชนทั่วไป ผู้หญิง หรือสถาบันครอบครัว ที่ต้องการสร้างเด็กและเยาวชนให้มีวิธีคิดใหม่ๆ ขึ้นมา

DSJ : ในแต่ละรายการมีการสัมภาษณ์คนออกอากาศ

หรือไม่ อย่างไร

อาอีชะฮ์ : มีการสัมภาษณ์สดในรายการ โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในประเด็นนั้นๆ มาพูดคุยสดผ่านรายการ หรือมีการนัดแนะให้โฟนอินเข้ามาในรายการ

DSJ : การขับเคลื่อนของสถานีเพื่อช่วยเหลือประชาชน

ในด้านใดบ้าง

อาอีชะฮ์ : ทุกอย่างต้องเริ่มจากการเปลี่ยนความคิดใหม่ ไม่หมกมุ่นอยู่กับสิ่งเดิมๆ สำหรับเด็กรุ่นใหม่เราจะสร้างให้พวกเขาคิดอย่างไรกับเรื่องในอดีต ให้รู้จักแยกแยะให้เป็นในเรื่องที่ถูกปลูกฝังมา ไม่ว่าความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร แต่เราต้องทำให้พวกเขารู้จักการวางให้ถูกที่ จะได้ไม่เกิดปัญหาในภายหลัง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำนั้น เราไม่อาจทราบว่าเป็นการแก้ไขปัญหาหรือไม่ แต่เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องแก้ไข

อย่างน้อยสื่อวิทยุก็ทำให้ประชาชนสามารถออกสู่โลกกว้างได้ และสามารถรับรู้ข่าวสารมากขึ้น บางครั้งคนตาบอดหรือคนพิการก็อยากออกสู่สังคม แต่ออกไปเหมือนคนปกติไม่ได้ แต่พวกเขาก็มีไอเดียดีๆ ที่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นในสังคมได้

เพราะฉะนั้น สื่อจึงสามารถเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เป็นอย่างดี ทำให้พวกเขามีความสุขจากการที่ได้ระบายความในใจออกมาผ่านสื่อ

DSJ : เรื่องที่น่าสนใจที่มีการนำเสนอในช่วงนี้คือเรื่องใด
ส่งผลต่อสันติภาพอย่างไร

อาอีซะฮ์ : สัปดาห์ที่ผ่านมา ได้หยิบยกประเด็นการเลือกผู้นำชุมชน เนื่องจากเป็นช่วงการเลือกตั้งท้องถิ่น จึงเน้นเรื่องการเลือกคนดีมาปกครองหมู่บ้านให้ถูกต้อง หรือวิถีคิดของการเลือกคน

DSJ : กระบวนการสันติภาพในมุมมองของคุณเป็นอย่างไร

อาอีซะฮ์ : มองว่าการทำงานร่วมกันโดยไม่มีการแบ่งแยก ไม่มีการแย่งชิงกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องตำแหน่งหน้าที่หรืองบประมาณ ซึ่งแต่ละเรื่องควรมีการวางระบบให้ชัดเจนและถูกที่ถูกทาง ปัญหาความขัดแย้งก็ไม่เกิดขึ้น

ทั้งนี้ ต้องมีการพูดคุยระหว่างกันให้มากขึ้น เช่น ในการวางตำแหน่งหน้าที่ของคน หากจะทำงานร่วมกันก็ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงจะไม่เกิดปัญหามากมายตามมา เราต้องเข้าใจให้มากขึ้นกับสิ่งที่ปัญหา เราต้องหาจุดแก้ปัญหาให้ถูกที่

นี่ก็เป็นอีกภาพความพยายามเล็กๆ ของการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพโดยผู้หญิง.

วิทยุพระพุทธศาสนากลางไฟใต้

อัสนัน โตะดง

สถานีวิทยุพระพุทธศาสนาแห่งชาติอำเภอเทพา ตั้งอยู่ที่ วัดลำไพล อ.เทพา จ.สงขลา คลื่นความถี่ FM104.74 MHz เป็นสถานีวิทยุอีกแห่งหนึ่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มุ่งสร้างสันติสุขด้วยหลักพุทธศาสนา ก่อตั้งโดยพระครูพิพัฒน์เมธากร เจ้าอาวาสวัดลำไพล¹

5 ปีแห่งการก่อตั้งสถานี

พระครูพิพัฒน์เมธากร เปิดเผยว่า จุดเริ่มต้นของการก่อตั้ง สถานีวิทยุแห่งนี้ เริ่มเมื่อปี 2549 พระอาจารย์เองอยากจัดรายการวิทยุ แต่เมื่อสอบถามสถานีวิทยุชุมชนที่อยู่ใกล้ๆวัดลำไพล ปรากฏว่าจะต้องซื้อเวลา ราคาประมาณ 30,000 บาทต่อเดือน ถือว่าเป็นราคาที่แพงมาก หลังจากนั้นจึงได้ศึกษาถึงการจดทะเบียน

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2556.

สถานีวิทย์ด้วยตัวเอง จนกระทั่งเมื่อปี 2552 ได้ดำเนินการจดทะเบียนก่อตั้งสถานีวิทย์ได้สำเร็จ ใช้งบประมาณ 1,300,000 บาท ซึ่งเป็นงบส่วนตัว ซึ่งในช่วงก่อตั้งได้ทำเรื่องของงบประมาณสนับสนุนจากศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และสำนักสงฆ์แห่งหนึ่ง ซึ่งจำชื่อไม่ได้แล้ว แต่เรื่องก็เงียบหายไปจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันสถานีวิทย์พระพุทธศาสนาแห่งชาติอำเภอเทพา มีผู้ดำเนินรายการ 19 คน มีเครื่องส่งสัญญาณ 1,500 วัตต์ สามารถส่งสัญญาณในรัศมี 50 กิโลเมตร สามารถส่งสัญญาณได้ถึงพื้นที่ ต.ถ้ำทะลุ อ.บันนังสตา จ.ยะลา

ให้ประชาชนฟังธรรมะโดยไม่ต้องไปวัด

“เป้าหมายในการก่อตั้งสถานีวิทย์คือ เพื่อให้ชาวบ้านสามารถฟังธรรมะได้โดยไม่ต้องไปวัด เพราะทุกวันนี้ชาวบ้านเข้าวัดน้อยมาก เนื่องจากต้องใช้เวลาส่วนใหญ่กับการทำงาน เพื่อให้ชาวบ้านได้รู้ถึงหลักศาสนาพุทธที่ถูกต้อง เพราะคนที่รู้หลักพุทธศาสนาแล้วจะเป็นคนที่ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ไม่หลงใหลอยู่กับวัตถุนิยมมากเกินไป” พระครูพิพัฒน์เมธากร บอกเล่าในเจตนา

“พระอาจารย์เคยผลิตหนังสือเกี่ยวกับธรรมะแจกชาวบ้าน ปรากฏว่าชาวบ้านอ่านกันน้อย ต่อมาผลิตแผ่นซีดีธรรมะแจกชาวบ้าน แต่ชาวบ้านก็เปิดฟังแค่ 40 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่มีเครื่องเล่นซีดี และสุดท้ายใช้วิธีซื้อวิทยุราคาเครื่องละ 350 บาท แจกชาวบ้านที่ต้องการ”

“ตอนนี้แจกวิทยุไปแล้ว 450 เครื่อง เพื่อให้ชาวบ้านเปิดฟังรายการธรรมะของสถานี เพราะคิดว่ามนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นคนคริสต์ พุทธ หรืออิสลาม หากอยู่ในกรอบของศาสนาจะทำให้มีความสุขได้ ไม่หลงใหลอยู่กับวัตถุนิยมมากเกินไป”

สถานีวิทยุชุมชนอยู่ด้วยประชาชน

พระครูพิพัฒน์เมธากร ยังเล่าว่า สถานีวิทยุแห่งนี้เป็นของประชาชน อยู่ได้ด้วยประชาชนที่ฟังรายการประจำ แพนรายการบางคนบริจาคเงินค่าไฟแต่ละเดือน เฉลี่ยเดือนละ 15,000 บาท

“ไม่สามารถบอกจำนวนแพนรายการได้ เพราะแต่ละครั้งมีประชาชนโทรศัพท์เข้ามาในรายการไม่ขาดสาย บางครั้งทำให้ผู้ดำเนินรายการไม่มีเวลาพูดคุยด้วยมากนัก นอกจากนี้ พระอาจารย์ได้ไปร่วมงานต่างๆของชาวบ้าน ก็จะมีชาวบ้านจำนวนหนึ่งบอกว่าฟังรายการสถานีวิทยุของพระอาจารย์เป็นประจำ”

“สถานีวิทยุแห่งนี้ เป็นสถานีวิทยุเพื่อให้บริการประชาชนและไม่แสวงหากำไร จึงไม่มีโฆษณา ขณะเดียวกันยังเปิดโอกาสคนที่สนใจอยากจัดรายการได้มาจัดรายการได้โดยไม่ต้องซื้อเวลา”

บอกกล่าวเล่าขาน ความสัมพันธ์พุทธ-มุสลิม

พระครูพิพัฒน์เมธากร เล่าให้ฟังว่า สำหรับรายการของทางสถานี ประกอบด้วย 1.รายการการศึกษา เป็นรายการที่นำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับการศึกษา 2.รายการปราชญ์ชาวบ้าน เป็นรายการเกี่ยวกับยาสมุนไพรกับการรักษาสุขภาพ 3.รายการนายต้นน้ำ

เป็นรายการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4.รายการธรรมะกับชีวิต และ 5.รายการสวดมนต์พระ

นอกจากนี้ยังมีการรายการ “เสียงจากเยาวชน” ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 10.00 - 12.00 น. เป็นรายการที่นำเรื่องธรรมะเกร็ดความรู้และบทความต่างๆ มาเล่าในรายการ โดยมีนักเรียนจากโรงเรียนชุมชนบ้านนาگان และโรงเรียนบ้านนาม่วง ต.บ้านโหนด อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา ประมาณ 20 คน สลับหมุนเวียนกันเป็นผู้ดำเนินรายการ

“การให้เด็กๆ เหล่านี้มาจัดรายการ เพื่อใช้เวลาว่างในวันหยุดให้เป็นประโยชน์ และเพื่อให้เด็กกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง”

ส่วนรายการของพระอาจารย์เอง คือรายการ “บอกกล่าวเล่าขาน” ทุกคืนวันจันทร์ถึงวันศุกร์เวลา 22.00 – 23.00 น. เป็นรายการที่นำสถานการณ์ปัจจุบันมาบอกเล่าในรายการ พร้อมนำหลักพุทธศาสนาที่ถูกต้องมาเปรียบเทียบ เช่น สถานการณ์การเมืองการปกครองเป็นอย่างไร และเปรียบเทียบกับหลักพระพุทธศาสนาในเรื่องการเมืองการปกครองที่ถูกต้องว่าเป็นอย่างไร เป็นต้น รายการนี้ยังเป็นรายการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว มีชาวบ้านโทรศัพท์เข้ามาปรึกษาจำนวนมาก บางครั้งมีคนมุสลิมโทรศัพท์มาปรึกษาด้วย ในรายการยังกระตุ้นให้คนไทยรักการอ่านหนังสือ เนื่องจากคนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด ซึ่งน้อยมาก

“ในรายการยังเล่าเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสมัยก่อนระหว่างคนไทยพุทธกับคนมุสลิมในพื้นที่ เพื่อให้บรรยากาศเหล่านั้นกลับมาอีกครั้ง” พระอาจารย์ ยังให้ข้อมูล

อีกว่า ยังมีรายการ “สานใจสู่สันติ” จัดโดยทหารจากหน่วยเฉพาะกิจสงขลา (ฉก.สงขลา) กับตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) จาก ฉก.ตชด 433 เป็นรายการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในความหลากหลายทางความเชื่อและวัฒนธรรมในพื้นที่ ซึ่งถือเป็นรายการหนึ่งที่ส่งเสริมกระบวนการสร้างสันติภาพในพื้นที่

รายการ “วัฒนธรรมสัญจร” เป็นรายการเกี่ยวกับการให้ประชาชนอนุรักษ์วัฒนธรรมของคนไทยไม่ให้สูญหาย จัดรายการโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมอำเภอเทพา

“การให้หน่วยราชการเหล่านี้มาจัดรายการ เพราะพระอาจารย์มองว่า การบริหารองค์กรจำเป็นต้องให้หน่วยงานอื่นๆ เข้ามาร่วม เพื่อให้องค์กรสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว”

ต้องสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ

พระครูพิพัฒน์เมธากร กล่าวทิ้งท้ายว่า ทางออกของปัญหาในพื้นที่ คือต้องสร้างบรรยากาศของการร่วมกันอย่างเข้าใจระหว่างคนไทยพุทธกับมุสลิม หรือสร้างความสนิทสนมกันให้เหมือนเดิมอีกครั้ง และต้องให้เด็กนักเรียนคนไทยพุทธและมุสลิมในพื้นที่ เรียนในโรงเรียนเดียวกันตั้งแต่เด็กๆจนถึงวัยผู้ใหญ่ เพราะสิ่งนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันและสามารถที่จะลดความหวาดระแวงกันได้ดีที่สุด

แฉนี้ ช่องทางการสื่อสารของเครือข่ายคนไทยพุทธในพื้นที่ กำลังถูกรื้อฟื้นขึ้นมา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งใน “สนามสันติภาพ” ที่ต้องการผู้คนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม.

วิทยุ ‘Bicara Patani’

คุยทุกเรื่องที่คนปาตานีต้องการ

ไซเรดา หะยีมะสาและ

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ) สัมภาษณ์ **นายซาฮารี เจะหลิง** นักจัดรายการวิทยุ ‘Bicara Patani’ เผยคุยทุกเรื่อง ที่คนปาตานีต้องการ เพื่อความเป็นหนึ่งของคนปาตานี ที่หมายรวมถึงคนมุสลิม พุทธ จีน และคริสต์ในชายแดนใต้¹

โดยนายซาฮารี พูดถึงรายการวิทยุที่ตัวเองรับผิดชอบซึ่งเชื่อมโยงกับงานขับเคลื่อนในพื้นที่ด้วย “ผมจัด 2 รายการ คือ รายการ Bicara Mingguan ทางสถานีวิทยุ ชูวาร์อมัจลิส ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี คลื่น FM93.75 MHz ทุกวันเสาร์ เวลา 09.00-11.00 น. และรายการ Bicara Patani ทางสถานีวิทยุ Media Selatan ทุกวันเสาร์และอาทิตย์ เวลา 20.00-21.00 น.”

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2556.

สำหรับรายการว่า Bicara Mingguan เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเบาๆ และการสรุปข่าวในรอบสัปดาห์ บางช่วงนำเสนอเรื่องการลงพื้นที่ชุมชนต่างๆ ในนามสำนักข่าว Wartani และอาสาสมัครเครือข่ายวิทยุ ในรายการเน้นการสื่อสารสองทาง โดยผู้ฟังสามารถโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการได้

ส่วนรายการ Bicara Patani มีนักจัดรายการ 2 คน คือตนเองกับนายตูแวดานียา ตูแวแมง เนื้อหารายการค่อนข้างหนัก เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ภาคใต้ ความรุนแรง สันติภาพ ประวัติศาสตร์ และทุกเรื่องที่เป็นความต้องการของคนปาตานี

“รายการนี้แบ่งเป็น 2 ช่วง คือครึ่งชั่วโมงแรกเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ จากนั้นครึ่งชั่วโมงหลัง เปิดโอกาสให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็น เมื่อเนื้อหาเป็นเรื่องหนักๆ แนนอนคนก็ยอมแสดงความเห็นหนักๆ ไปด้วย บางคนพูดถึงเรื่องเอกราชผ่านรายการเลยทีเดียว”

“จุดประสงค์ของรายการนี้มี 3 ประการ คือ 1.การกระจายข้อมูลข่าวสาร ซึ่งกลุ่มผู้ฟังส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป 2.เป็นการเปิดพื้นที่กลางหรือพื้นที่สาธารณะให้ทุกคนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นได้ 3.สร้างความเป็นหนึ่งเดียวให้ชาวปาตานี ตามสโลแกน Satu Patani” ชายหนุ่มเล่าให้ฟังถึงแนวคิดการขับเคลื่อนการสร้างการเปลี่ยนแปลงท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี

satu patani หมายถึงความเป็นหนึ่งทั้งคนมุสลิม พุทธ จีน และคริสต์ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นหนึ่งเดียว

ทั้งเรื่องประวัติศาสตร์ ประเพณี วิถีชีวิต ที่ไม่ใช่แค่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น หรือที่เรียกว่าชาวปัตตานี หรือ Patanian

“แน่นอนว่ารายการ Bicara Patani เชื่อมกับเวที Bicara Patani ที่จัดตามพื้นที่ต่างๆ และไม่ใช่แค่พูดเรื่องสันติภาพอย่างเดียว แต่เป็นการเปิดพื้นที่ให้คนปัตตานีสามารถพูดได้ทุกเรื่องที่พูดได้ เช่น เรื่องความไม่เป็นธรรม สิทธิ การกำหนดอนาคต การวางวิสัยทัศน์ และกำหนดชะตากรรมร่วมกันของคนปัตตานี เป็นต้น” ซาฮารี เล่าให้ฟังถึงความมุ่งมั่นในกลุ่มเพื่อนและเครือข่ายที่ทำงานร่วมกัน.

‘อัครา เรดิโอ’

พื้นที่ของนักข่าวเยาวชนชายแดนใต้

ขอพิยะห์ ยีโย๊ะ

‘อัครา เรดิโอ’ วิทยุของโรงเรียนสอนศาสนา สื่อเพื่อการศึกษาของชาวนราธิวาส เปิดพื้นที่ให้ ‘ชุมชนนักข่าวเยาวชน’ ให้กล้าแสดงออกปูพื้นฐานพูดอย่างมีหลักการ คิดอย่างมีเหตุผล จุดเชื่อมระหว่างชุมชนกับราชการ¹

จุดกำเนิด ความเป็น ‘อัครา เรดิโอ’

นางสาวเจนนี่ เสาร์พูล หรือ นางสาวรัชณี บินยูโซ๊ะ กรรมการบริหารและหัวหน้าฝ่ายรายการสถานีวิทยุอัครา เรดิโอ หรือ สถานีวิทยุโรงเรียนอัครากีเยห์อิสลามียะห์ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน อ.เมือง จ.นราธิวาส เล่าถึงความเป็นมาของสถานีวิทยุแห่งนี้ว่า นายอุมาร์ ตอยิบ ผู้รับใบอนุญาตของโรงเรียนเป็นผู้ก่อตั้งเมื่อปี 2552 เนื่องจาก

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2556.

ไม่สะดวกในการเดินทางไปสอนศาสนาตามที่ต่างๆ ในพื้นที่ จึงคิดตั้งสถานีวิทยุประจำโรงเรียนขึ้นมา

ต่อมาปี 2553 ได้ขยายขยายสถานีวิทยุให้มีรูปแบบและ เนื้อหารายการที่หลากหลายมากขึ้น “อັตตฺรฺ เรดิโอ เป็น ส่วนหนึ่งของมูลนิธิอิสลามเพื่อการศึกษา เจ้าของโรงเรียน อັตตฺรฺกียะห์อิสลามียะห์ มีสโลแกนประจำสถานีว่า ‘วิทยุเพื่อ การศึกษาของชาวนราธิวาส’ เป็นสื่อที่ให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนา อิสลามในลักษณะบรรยายธรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ครอบคลุมและการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน”

ส่วนรายการที่ออกอากาศค่อนข้างหลากหลาย เช่น ศาสนาอิสลาม วิถีชีวิตมุสลิม ดิวเตอร์วิวาต่างๆ การเรียน อัลกุรอาน เสียะมุสลิมะห์ สุขภาวะทางจิต สารพันความรู้ ข้อมูล เกี่ยวกับอาเซียน รายการข่าว เป็นต้น

เป็นช่องทางการสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนกับชุมชน และมีรายการพิเศษในวันสำคัญ เช่น การบรรยายธรรมเนื่องในโอกาส วันขึ้นปีใหม่ของอิสลาม ความสำคัญของเดือนรอมฎอน ความรู้ เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญเนื่องในวันรัฐธรรมนูญ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเป็นพื้นที่กลางให้หน่วยงานต่างๆ ที่ต้องการสื่อสารกับชุมชน ด้วย ซึ่งผู้จัดรายการส่วนใหญ่เป็นบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งฝ่าย รายการของสถานีวิทยุจะคัดเลือกตามความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

อັตตฺรฺ เรดิโอ ออกอากาศผ่านคลื่นความถี่ FM 104 เมกกะเฮิร์ตซ์ และชมทางออนไลน์ผ่าน www.attarradio.com ตั้งแต่เวลา 8.00 – 17.00 น. ทุกวัน เว้นวันอาทิตย์

‘ชุมชนนักข่าวเยาวชน’ และการเปิดพื้นที่ให้นักเรียน

“ทางสถานีได้เปิดโอกาสให้นักเรียนมาจัดรายการด้วย ในช่วงพักเที่ยงและหลังเลิกเรียน ซึ่งเป็นนักเรียนจากองค์กรต่างๆ ในโรงเรียน เช่น องค์กรแกนนำนักเรียน องค์กรพี่ช่วยน้อง องค์กรน้อย.น้อย เป็นต้น และต่อไปจะให้โอกาสนักเรียนฝึกการนำเสนอ ข่าวสั้น 5 นาทีในรายการ “อัครเล่าข่าวดี” ช่วงพักกลางวัน เวลา 12.00 -12.05 น.” นางสาวเจนนี่ เล่าให้ฟังถึงจุดเชื่อมต่อระหว่างนักเรียนกับสังคมนอกห้องเรียน

“ในการดูแลนักเรียนนักจัดรายการวิทยุ นั้น ถ้าเป็นนักจัดรายการเดิมก็จะมีการประชุมประจำเดือนเพื่อประเมินผลการทำงานและหาแนวทางพัฒนาต่อไป ส่วนนักจัดรายการใหม่ก็จะมีการอบรมก่อนออกปฏิบัติภารกิจจริง”

เมื่อปี 2555 ที่ผ่านมา มีการตั้งชุมชนนักข่าวเยาวชนในโรงเรียน โดยมอบหมายเธอเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และเป็นกิจกรรมหนึ่งของสถานีวิทยุ “พยายามคิดว่า ตัวเองเป็นแค่พี่เลี้ยง เพื่อเปิดพื้นที่กว้างทางความคิดให้พวกเขา บางทีรู้สึกว้าเหว่ๆ พวกเขามีความคิดไกลกว่าเราเยอะ” นางสาวเจนนี่ ยอมรับกับข้อเท็จจริงนี้

“ชุมชนนักข่าวเยาวชนเป็นชุมชนของนักเรียนชั้น ม.ปลาย มีนักข่าวประมาณ 50 คน ซึ่งนอกจากจะติดตามข่าวสารในโรงเรียนแล้ว หากมีกิจกรรมต่างๆ หรือเรื่องราวที่น่าสนใจในชุมชน นักเรียนก็จะออกไปทำข่าว แล้วมานำเสนอในหน้าเฟซบุ๊ก ‘ATT Young Reporter’ ด้วย”

จากนั้นจะมีการคัดเลือกข่าวในหน้าเพจนี้มานำเสนอในรายการ “อัครเล่าข่าวดี” ต่อไป บางครั้งเมื่อเกิดเหตุเฉพาะกิจในสังคม เช่น น้ำท่วมครั้งใหญ่ที่กรุงเทพฯ การอพยพของชาวโรฮิงยา นักเรียนในชุมชนนักข่าวเยาวชนก็จะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางด้วยการรับบริจาคเงินช่วยเหลือคนที่กำลังประสบความเดือดร้อน

สำหรับนักข่าวประจำรายการ “อัครเล่าข่าวดี” ก็จะมาจากการคัดเลือกของสถานีวิทยุ แต่ละปีมีนักเรียนที่สนใจเป็นจำนวนมาก แต่ก็จะได้รับเลือกประมาณ 10 คนเท่านั้น โดยผ่านการสัมภาษณ์และการทดลองอ่านข่าว จากนั้นเข้าอบรมและฝึกปฏิบัติงาน

“การเปิดโอกาสให้นักเรียนจัดรายการวิทยุ ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น สามารถพูดบนพื้นฐานของเหตุผลได้ดี และยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย เพราะถ้าจะเป็นนักจัดรายการวิทยุก็ต้องมีสิ่งเหล่านี้ ถ้าไม่มีก็คงไม่สามารถเป็นได้”

ส่วนจุดเชื่อมต่อยุทธศาสตร์ระหว่างชุมชนกับราชการนั้น ก็เป็นอีกบทบาทหนึ่งของอัครฯ เรายุทธคือการเปิดพื้นที่ให้หน่วยงานราชการเข้ามาจัดรายการ เช่น ทหาร ตำรวจ นำข่าวสารจากหน่วยงานเล่าสู่ชุมชน ทำให้เป็นจุดเชื่อมระหว่างชุมชนกับหน่วยงานราชการ ลดช่องว่างของความไม่เข้าใจกันได้ในระดับหนึ่ง

ในอนาคตอัครฯ เรายุทธอยากให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการวิทยุด้วย ขณะนี้กำลังสร้างฐานข้อมูลของบุคคลในชุมชนเพื่อวางแผนการจัดรายการต่อไป

เสียงนักเรียนนักจัดรายการ

นางสาวอลิสตา บินรัตน์แก้ว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้มีโอกาสเข้ามาเป็นนักจัดรายการ กล่าวว่า ทำให้ได้พัฒนาด้านการพูดมากขึ้น เพราะการพูดที่ดีไม่ใช่แค่พูดได้ลื่นไหลเท่านั้น แต่ต้องมีหลักการที่ทำให้การพูดมีความน่าเชื่อถือ ส่งผลให้ต้องฟังคนอื่นพูดมากขึ้น อ่านมากขึ้น เพื่อนำมากลั่นเป็นข้อมูลในการจัดรายการ

“หลังจากจัดรายการแล้ว ก็มีผลสะท้อนกลับมาว่าการพูดของเราเป็นอย่างไร ทำให้เราต้องพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้นเรื่อยๆ ถ้าไม่ได้เป็นนักจัดรายการ ดิฉันก็พูดไปเรื่อยๆ ตามประสาคนชอบพูด แต่คงไม่ต้องฟังมาก อ่านมาก และไม่รู้ว่าการพูดของเราเป็นอย่างไร”

แ่งนี้ “เสียงในสนามสันติภาพ” ได้ขยายขอบเขตและเปิดพื้นที่ให้นักข่าวเยาวชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมด้วย.

‘แวมะ แวกีจิก’ :

เสียงที่ไม่หลังเลียด พื้นที่สันติภาพของ ‘Media Selatan’

มุฮัมมัด ตือราแม

ฮัสซัน โตะดง

โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ) สัมภาษณ์พิเศษ ‘แวมะ แวกีจิก’ ผู้อำนวยการมีเดียสลัตตัน สื่อวิทยุชุมชนชื่อดังในชายแดนใต้ เจ้าของรายการโลกวันนี้ กับบทบาทการสร้างพื้นที่กลางเพื่อสันติภาพที่ฟาฏอนีย¹

ในความพยายามสร้างสันติภาพที่ฟาฏอนีย มีรายการวิทยุในพื้นที่ไม่กี่แห่งที่กล้าเปิดข้อมูลเชิงลึกและให้คนแสดงความเห็นผ่านรายการได้ หนึ่งในนั้นคือรายการ “โลกวันนี้” (Dunia Hari Ini) ของ “สถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกันสลัตตัน” หรือ “มีเดียสลัตตัน” ที่ออกอากาศครอบคลุมพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาสและบางส่วนของสงขลา ในเวลา 2 ชั่วโมงวันจันทร์ถึงศุกร์

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2556.

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/4611>

หากจัดรายการแบบนี้ก่อนหน้านี้ อาจถูกมองว่าจะกระทบกับความมั่นคงของชาติได้ แต่ตอนนี้ไม่เป็นอย่างนั้นแล้ว เพราะอะไร นายแหวะมะ แวกือจิก ผู้อำนวยการมีเดียสลาตัน จะอธิบายเรื่องนี้ ดังนี้

DSJ: รายการโลกวันนี้ เป็นรายการลักษณะไหน และสำคัญอย่างไร?

นายแหวะมะ : ทุกรายการของสถานีมีความสำคัญทั้งหมด รวมทั้งเรื่องการพูดคุยเพื่อสันติภาพ ที่มีรายการเฉพาะในเรื่องนี้ คือรายการโลกวันนี้ โดยเรายึดแนวคิดที่ว่าประชาชนต้องมีส่วนร่วม และสะท้อนความต้องการที่แท้จริง เราทำหน้าที่เป็นพื้นที่กลางให้ประชาชนมาพูดคุยเรื่องสันติภาพ

รายการ Dunia Hari Ini เริ่มออกอากาศวันที่ 1 มีนาคม 2556 หลังจากการลงนามการพูดคุยสันติภาพระหว่างตัวแทนรัฐบาลไทยกับขบวนการป๊ออาร์เอ็นเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 เหตุที่จัดรายการนี้ขึ้นมา เนื่องจากการพูดคุยสันติภาพดังกล่าว มีเพียงฝ่ายรัฐไทย (Party A) กับป๊ออาร์เอ็น (Party B) เท่านั้น แต่ที่จริงในกระบวนการการพูดคุยสันติภาพนั้น คนที่สำคัญมากที่สุดคือประชาชน (Party C)

ดังนั้น ผมจึงทำรายการนี้ขึ้นมาเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพูดคุยสันติภาพดังกล่าว ทำให้เป็นรายการที่ประชาชนสนใจมาก

ช่วงแรกๆ ผมดำเนินรายการคนเดียว ต่อมาก็มีคุณอัสโตรรา

โต๊ะราแม อดีตนักข่าวและคอลัมนิสต์ในประเทศมาเลเซีย มีความสัมพันธ์กับคนมาเลเซียอย่างดี มาเป็นผู้ดำเนินรายการ คู่กับผม บางครั้งมีการเชิญคนอื่นมาร่วมรายการด้วย

ในช่วงแรกๆ มีข้อผิดพลาดบ้าง เพราะเป็นเรื่องใหม่ของสังคมที่นี่ เราจึงพยายามจะทำหน้าที่ให้ดีที่สุด โดยพัฒนาความรู้ไปด้วยเพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด

เราพยายามให้ทุกฝ่ายมาพูดคุยในรายการนี้ ทั้งเจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชน รวมทั้งผู้ที่คิดเห็นต่างจากรัฐ แม้กระทั่งฝ่าย ขบวนการบีอาร์เอ็น(ยูแวน) เพราะเราเชื่อเสมอว่า การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพูดคุย นำเสนอและรับฟัง สุดท้ายจะได้ กระบวนการสันติภาพที่เป็นจริงมากที่สุด

DSJ: ช่วยเล่าให้ฟังถึงการตัดสินใจสัมภาษณ์

‘ฮัสซัน ตอยิบ’ – ‘พล.ท.ภราดร พัฒนถาบุตร’

ออกอากาศในสถานีวิทยุชุมชน

นายแหวหามะ : ที่ผ่านมา ทางรายการได้นำเสียงให้สัมภาษณ์ ของนายฮัสซัน ตอยิบ แกนนำขบวนการบีอาร์เอ็นมาออกอากาศ ด้วย เพราะก่อนหน้านี้ นายฮัสซัน ได้ออกแถลงการณ์ ผ่านเว็บไซต์ยูทูบมา 3-4 ครั้ง ซึ่งเกิดคำถามมากมายแต่ไม่มี คำตอบ

ดังนั้น การที่มีเดียสลาตันนำเสียงสัมภาษณ์นายฮัสซัน มาออกอากาศได้ ก็จะสามารถตอบข้อสงสัยต่างๆ ของประชาชน ในพื้นที่ได้บ้าง

หลังจากนั้นมีเดียสลาตันได้สัมภาษณ์สด พล.ท.ภราดร พัฒนถาบุตร เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ด้วยเพื่อการถ่วงดุลกันทั้ง 2 ฝ่าย

DSJ : ทำไมถึงกล้าจัดรายการลักษณะนี้ ?

นายแหวหามะ : ผมคิดว่า วิทย์ไม่แค่ใช้เผยแพร่ศาสนาหรือให้ความรู้อย่างเดียว เรื่องสถานการณ์ปัจจุบันก็เป็นเรื่องสำคัญที่สถานีวิทยุต้องนำเสนอ ซึ่งตอนนี้โอกาสเปิดกว้างมากขึ้น โดยเฉพาะหลังการลงนามการพูดคุยสันติภาพ แต่หากจัดรายการลักษณะนี้ก่อนหน้านี้ ก็อาจเป็นอันตรายได้

ที่สำคัญจะอย่างไรให้ประชาชนรับรู้เรื่องสันติภาพมากขึ้น รู้ว่าอะไรคือการพูดคุยเพื่อสันติภาพ และรู้ว่าทั้ง 2 ฝ่ายมีข้อตกลงอะไรบ้าง โดยประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะเพื่อให้การพูดคุยสันติภาพมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ถามว่ากลัวหรือไม่ ตอบได้เลยว่ากลัว เพราะในอดีตผมไม่เคยเห็นรัฐไทยใช้แนวทางสันติภาพในการแก้ปัญหา นอกจากใช้ความรุนแรง หากเราไม่เริ่มทำ แล้วใครจะมาทำ แม้จะมีความเสี่ยงก็เป็นเรื่องของอัลลอฮ์

สิ่งสำคัญคือเราต้องมีการถ่วงดุลกันระหว่างทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อไม่ให้ถูกมองเป็นเครื่องมือของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

DSJ : หลังจากออกอากาศไประยะหนึ่งถูกมองอย่างไร ?

นายแหวหามะ : ช่วงแรกๆ ฝ่ายป็อาร์เอ็นมองว่าเป็นสถานีวิทยุ

ของรัฐหรือเปล่า ส่วนฝ่ายรัฐก็มองว่าเป็นรายการของปีอาร์เอ็นหรือเปล่า ผมถูกสงสัยจากทั้ง 2 ฝ่าย

ผมเคยถูกเจ้าหน้าที่รัฐเชิญไปถามว่า ทำไมถึงจัดรายการโลกวันนี้ ผมอธิบายว่า ถ้าเปรียบประชาชนในพื้นที่เหมือนน้ำเต็มแก้ว ถ้าไม่เทออกสิ่งใหม่ๆ ก็จะเข้าไปไม่ได้

ตัวอย่างเช่น ถ้าประชาชนที่นี่ต้องการเอกราชอย่างเดียวพวกเขาก็ไม่เอาอย่างอื่นเลย ผมจึงจัดรายการนี้ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ต่างๆ ให้คนมีที่แสดงความคิดเห็นได้ ก็จะเป็นการเทน้ำในแก้วออกมานิดหนึ่ง เพื่อให้สามารถนำน้ำใหม่ใส่เข้าไปได้บ้าง

ไม่อย่างนั้นจะเหมือนกับน้ำในบิง ถ้าไม่มีน้ำใหม่มาเปลี่ยนมันก็จะเน่าเสียไป ความคิดของคนก็เช่นกัน ถ้าเราไม่สามารถเปลี่ยนความคิดของเขาได้ มันก็อันตรายมาก

ส่วนฝ่ายปีอาร์เอ็น ผมก็ตอบไปว่า หากการพูดคุยสันติภาพมีแต่ฝ่ายปีอาร์เอ็นกับรัฐไทยเท่านั้น โดยไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้ ผมคิดว่า ปีอาร์เอ็นเองนั่นแหละที่กีดขี่ประชาชนปาดานี เพราะไม่เปิดโอกาสให้แก่ประชาชนมีส่วนร่วมเลย ทั้ง 2 ฝ่ายจะเข้าใจผมมากน้อยแค่ไหนก็ขึ้นอยู่กับอัลลอฮ์

DSJ : ผู้ฟังส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นอย่างไรในรายการ?

นายแวหามะ : ผมเรียกรายการนี้ว่า Revolution Radio เพราะไม่มีสถานีวิทยุใดในพื้นที่จัดรายการลักษณะนี้มาก่อน ประชาชนจึงให้การตอบรับที่ดี ทำให้มีกำลังใจมากขึ้น

ในช่วงแรกๆ บางคนพูดแรงมาก ต้องการเอกราชอย่างเดียว ผมจึงบอกไปว่า เราต้องมีความฉลาดในการสื่อสารผ่านรายการวิทยุ ทำให้ช่วงหลังๆ ประชาชนเข้าใจมากขึ้น คนพูดแรงๆ ลดลง มีมารยาทมากขึ้น ที่สำคัญมีหลายข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ต่อการพูดคุยสันติภาพอย่างมาก

อยากให้สถานีวิทยุอื่นๆ จัดรายการลักษณะนี้มากขึ้น เพื่อช่วยกันสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาในหนทางสันติภาพ เพราะสันติภาพที่แท้จริงจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมกับการพูดคุยสันติภาพ

DSJ: มีคนที่พูดผ่านรายการแล้วได้รับอันตรายหรือไม่?

นายแวนหามะ : ไม่มี เพราะทางสถานีจะปกปิดชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ อยากให้คนที่มีความเห็นที่แตกต่างกัน หรือคนที่ไม่เห็นด้วย กับการพูดคุยสันติภาพ ได้โทรศัพท์เข้ามาพูดคุยในรายการบ้าง เพราะมีเดียสลาตันไม่มีธงว่า การแก้ปัญหาจะต้องเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แต่คำตอบอยู่ที่ประชาชน

หลายคำถามที่มีคนถามในรายการ มีการโต้ตอบกันไปมาระหว่างผู้ฟังด้วยกันเอง สิ่งนี้เป็นตัวดึงดูดให้คนสนใจรายการโลกวันนี้ ซึ่งต่างกับรายการอื่นที่ผู้ดำเนินการพูดเองหรือให้คนนอกพูดแทนคนปาตานี

DSJ : ขอย้อนไป.....กว่าจะมาเป็น “Media Selatan”

นายแวนหามะ : ก่อนจะมาเป็นสถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน

สลาตัน มีจุดเริ่มต้นมาจากเมื่อปี 2546 สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น (INN) ได้เข้าร่วมทุนกับสหกรณ์ออมทรัพย์อิสลามปัตตานี เพื่อเปิดรายการร่วมด้วยช่วยกันในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้เวลาของสถานีวิทยุ ม.อ.ปัตตานี ออกอากาศวันละ 2 ชั่วโมง

ต่อมาวันที่ 1 สิงหาคม 2547 หลังเกิดเหตุไม่สงบแล้ว สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นเห็นว่าสื่อจะนำเสนอข่าวสารที่ประโยชน์ต่อคนในพื้นที่ได้ จึงขยายให้ครอบคลุมทั้ง 3 จังหวัด และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา จึงย้ายไปเช่าเวลาของสถานีวิทยุทหาร 3 สถานี โดยมีสถานีวิทยุ กวส.7 ยะลาเป็นแม่ข่าย เชื่อมสัญญาณไปยังสถานีวิทยุ กอ.รมน.ภาค 4 สน.ที่จังหวัดปัตตานีและ กวส.6 ที่จังหวัดนราธิวาส

ภารกิจหลักๆ ของรายการ คือ 1.ลดความหวาดระแวงของคนในพื้นที่ 2.ขจัดความยากจน 3.ลดช่องว่างทางความรู้ที่จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา

ตอนนั้นได้รับการตอบรับจากประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดีและเป็นรายการวิทยุแห่งแรกในพื้นที่ที่มีการสื่อสาร 2 ทาง คือเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถโทรศัพท์แสดงความคิดเห็นผ่านรายการได้ แทนที่จะให้ผู้ดำเนินรายการพูดอยู่คนเดียว ขณะนั้นมีประชาชนสมัครเป็นสมาชิกของรายการประมาณ 4,000 คน

จุดเด่นของวิทยุร่วมด้วยช่วยกันในตอนนั้น คือการทำหน้าที่ประสานระหว่างหน่วยงานรัฐกับประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งประสานภาคธุรกิจกับประชาชนในพื้นที่ด้วย

แต่น่าเสียดาย เมื่อปี 2552 อุดมการณ์ของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นเปลี่ยนไปเน้นหากำไรมากขึ้น ซึ่งขณะนั้นสถานการณ์ในพื้นที่ไม่เอื้อต่อการทำธุรกิจ รายการนี้จึงถูกยุบไป

จากนั้น จึงเรียกแกนนำสมาชิกประมาณ 350 คน

มาประชุมกันที่จังหวัดยะลา เพื่อชี้แจงถึงความจำเป็นในการ
ยุบรายการ แต่ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ต้องการให้มีรายการ
วิทยุร่วมด้วยช่วยกันต่อไป จึงกลายเป็นภาระหนัก ประกอบกับ
วิทยุชุมชนเกิดขึ้นมาพอดี ทำให้เรามีทางออก จึงตั้งสถานีวิทยุ
ชุมชนเป็นสถานีวิทยุร่วมช่วยกันและเปลี่ยนชื่อเป็น “สถานีวิทยุ
ร่วมด้วยช่วยกันสลาตัน” โดยตั้งสถานีวิทยุชุมชนครั้งแรก
ที่จังหวัดยะลา

แต่วิทยุชุมชนไม่ครอบคลุมพื้นที่ ทำให้คนในจังหวัด
ปัตตานีบางส่วนไม่สามารถรับฟังได้ จึงแก้ปัญหาโดยเชื่อมสัญญาณ
กับสถานีวิทยุ กอ.รมน.ภาค 4 สน.ที่ปัตตานี แต่ไม่สามารถเชื่อม
สัญญาณกับสถานีวิทยุ กวส.6 นราธิวาสได้ จึงเข้าสัญญาณ
ของสถานีวิทยุชุมชนต่างๆ ในจังหวัดนราธิวาส ทำให้สามารถ
ดำเนินการได้ระดับหนึ่ง

ต่อมา ปี 2553 ได้ย้ายสถานีแม่ข่ายมาตั้งที่ปัตตานี แล้ว
เชื่อมสัญญาณไปที่จังหวัดยะลาและนราธิวาส โดยยกเลิกสัญญาณ
กับสถานีวิทยุ กอ.รมน.ภาค 4 สน.

การทำงานของมีเดียสลาตันต้องประสบกับอุปสรรคมาตลอด
เนื่องจากมีงบประมาณไม่มาก แต่ทุกคนยึดมั่นในอุดมการณ์
ทำให้สามารถอยู่ได้

ต่อมาปี 2555 ด้วยความประสงค์ของพระเจ้า มีทุนจาก
ต่างประเทศมาสนับสนุนมีเดียสลาตัน ในภารกิจ 2 หลัก คือ
1.ธรรมาธิบาล 2.ประชาธิปไตยและมีการมีส่วนร่วมของประชาชน
ทำให้มีเดียสลาตันมีสีสันมากขึ้น กลายเป็นสื่อวิทยุที่สำคัญในพื้นที่

DSJ : เป้าหมายของมีเดียสลาตัน

นายแวมมะ : เป้าหมายหลัก คือการเป็นพื้นที่กลางให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม เพื่อนำสันติภาพที่ยั่งยืนและถาวรมาสู่พื้นที่ และเป็นสันติภาพที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ นอกจากนี้ยังต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนด้วย

สิ่งที่ตระหนักอยู่ตลอดเวลา คือ มีเดียสลาตันปวารณาตัวเองเสมอว่า เป็นสื่อของคนในพื้นที่ อะไรที่สามารถตอบโจทย์แก่พื้นที่ได้ สิ่งนั้นคือภารกิจของเรา เพราะเราตระหนักเสมอว่าคนที่แก้ปัญหาได้ที่สุดคือประชาชนในพื้นที่ แต่เราก็ไม่ปฏิเสธคนนอก

เราต้องการให้คนในพื้นที่สามารถยืนบนลำแข้งของตัวเองได้ด้วยความรู้ที่เท่าทัน ไม่ตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เราไม่ได้เป็นกระบอกเสียงให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่จะทำหน้าที่เผยแพร่องค์ความรู้ทุกๆ เรื่องที่คิดว่าสังคมต้องช่วยกันเติมเต็ม

ปัจจุบันคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกันสลาตันเกือบครอบคลุมทุกพื้นที่แล้ว ยกเว้นบางพื้นที่ของ อ.บันนังสตา อ.เบตง จ.ยะลา ส่วนที่จ.นราธิวาส มี 4 อำเภอที่ยังไม่สามารถรับฟังได้ คือ อ.สุไหงโก-ลก อ.ตากใบ อ.แว้ง อ.สุไหงปาดี อ.สุคิริน อ.เจาะไอร้อง ซึ่งสถานีกำลังดำเนินการติดตั้ง ในพื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลาให้สามารถรับฟังได้ด้วย

เสียงในสนามสันติภาพ :

บทบาทวิทยุชุมชนชายแดนใต้กับการสร้างพื้นที่กลาง

109

เพื่อเปลี่ยนสนามความขัดแย้งและความรุนแรง ไปสู่
'สนามสันติภาพ' ที่สามารถดึงเสียงจากคนในพื้นที่ให้มีส่วนร่วม
ในกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี อันนำไปสู่การ
กำหนดชะตากรรมของตนเองในอนาคตให้ได้.

สามารถฟังรายการวิทยุมีเดียสลตันได้
ที่จังหวัดปัตตานีทางคลื่น 91.50 MHz
จังหวัดยะลา 96.25 MHz
และจังหวัดนราธิวาส 101.MHz
หรือที่เว็บไซต์ www.rdselatan.com

“Peace Radio”

กับความมุ่งมั่นของ “อัสโตรรา โต๊ะราแม”

นุรยา เก็บบุญเกิด

‘อัสโตรรา โต๊ะราแม’ หรือที่รู้จักในนาม ‘อัสโตรรา ญาบัต’ อดีตนักข่าวที่ผ่านงานต่างประเทศมายาวนานและเป็นอดีตนักจัดรายการวิทยุ “โลกวันนี้ Dunia Hari Ini” ทางสถานีวิทยุ Media Selatan ที่มีประชาชนในพื้นที่ชายแดนใต้ติดตามฟังเขาและมีชื่อเสียงคนหนึ่งในพื้นที่ชายแดนใต้ โครงการหนึ่งในความพยายามของเขา คือ ความมุ่งมั่นตั้งใจในการจัดตั้งสถานีวิทยุเพื่อสันติภาพในพื้นที่ชายแดนใต้¹

‘อัสโตรรา’ เขายังเป็นคอลัมนิสต์ให้หนังสือพิมพ์ Utusan Malaysia อดีตผู้สื่อข่าวที่คร่ำหวอดในฝั่งอาหรับและมาเลเซียมากกว่ายี่สิบปี ทั้งรายได้เดือนเป็นแสนเมื่อกลับมายังบ้านเกิดพร้อมกับการทำหน้าที่สื่อสารเช่นเดิมในบ้านตัวเอง แดนดินถิ่นเกิดที่เขาบอกว่า การเป็นนักข่าวในพื้นที่แห่งนี้ยากล้นที่สุด²

¹ เผยแพร่ครั้งแรกในโรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2557.

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/5311>

วันนี้เรามีความมุ่งมั่นกับโครงการจัดตั้งสถานีวิทยุที่มีชื่อเป็นทางการว่า Peace Radio หรือ Radio Damai เป็นโครงการที่ก่อตั้งเพื่อเตรียมความพร้อมให้ประชาชนในพื้นที่เข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษามลายูกลาง และอีกเป้าหมายหนึ่งคือเพื่อเป็นพื้นที่ให้กับผู้เห็นต่าง

อัสโตรรา กล่าวว่า ปัจจุบันสถานีวิทยุที่จะเปลี่ยนเป็น Peace Radio มีอยู่แล้วและยังคงส่งกระจายเสียงอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส 2 สถานี ออกอากาศมาหลายปีแล้ว ซึ่งได้ทาบทามตนเป็นผู้จัดการสถานี แต่ในการดำเนินการตามโครงการนั้นจำเป็นที่จะต้องเป็นเจ้าของสถานีเอง ซึ่งอาจต้องซื้อสถานีไว้เลย

เบื้องต้นคาดหวังอยากได้เครื่องที่มีกำลังส่ง 500 วัตต์ หรือสามารถส่งกระจายเสียงครอบคลุมพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และอำเภอจะนะ นาหวี เทพา และสะบ้าย้อยของจังหวัดสงขลา ทั้งนี้อาจมีสถานีแม่ข่ายอยู่ที่จังหวัดปัตตานี เพราะต้องการให้ Peace Radio สามารถเข้าถึงประชาชนรากหญ้าอย่างแท้จริง ซึ่งต้องยอมรับว่าสื่อที่เข้าถึงประชาชนในพื้นที่ชายแดนใต้มากที่สุดคือ สื่อวิทยุ รวมถึงยังจะมีการออกอากาศ

² เลขา เกลี้ยงเกล้า, “สื่อกับการทำหน้าที่ในชายแดนใต้”, พับลิคโพสต์ออนไลน์ เผยแพร่เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2556.

ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้ฟังที่อยู่ต่างประเทศได้รับฟังกัน
อย่างทั่วถึงอีกด้วย

สถานี Peace Radio จะออกอากาศโดยใช้ภาษามลายู
กลาง ออกอากาศวันละ 18 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 06.00-24.00 น.
จะนำเสนอทุกข่าวสารทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดย
รูปแบบการนำเสนอของสถานีจะแบ่งเป็น การรายงานข่าว
ต้นชั่วโมง 10-15 นาที แล้วตามด้วยการวิเคราะห์ข่าวโดย
บุคลากรหรือนักจัดรายการ การดำเนินรายการส่วนใหญ่จะเน้น
การเปิดโอกาสให้เด็กหรือเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
เข้ามาฝึกหัดจัดรายการ อ่านข่าววิทยุ ฝึกหัดวิเคราะห์ข่าว กระทั่ง
ฝึกหัดการรายงานข่าวจากพื้นที่เข้ามาในรายการด้วย

อัสโตรราให้รายละเอียดอีกว่า ช่วงแรกของการออกอากาศ
อาจจะนำเด็กหรือเยาวชนที่ตนเคยฝึกหัดการเขียนข่าวภาษา
มลายูจากโครงการอบรมนักข่าวภาษามลายู ของโรงเรียนนักข่าว
ชายแดนใต้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้มาให้ลองจัดรายการ
กันก่อน เพราะพวกเขามีพื้นฐานในการเขียนข่าวภาษามลายูแล้ว
จึงไม่ยากที่จะพัฒนาจากการเขียนข่าวภาษามลายูไปสู่การ
รายงานข่าวภาษามลายูทางวิทยุเป็นการยกระดับการใช้ภาษา
มลายูอีกขั้นหนึ่ง

นอกจากเปิดโอกาสให้กับเยาวชนในพื้นที่เข้ามาฝึกหัด
จัดรายการวิทยุแล้ว Peace Radio จะเปิดพื้นที่ให้กับนักข่าว
พลเมือง เพื่อรายงานข่าวเข้ามาในรายการด้วยอีกทางหนึ่ง รวมถึง
ยังมีรายการคุยข่าว โดยการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามา

พูดคุยเกี่ยวกับประเด็นข่าวต่างๆ โดยใช้ภาษามลายูถิ่นบ้านเรา ในการสื่อสารอีกด้วย โดยรายการส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับ สันติภาพ และเน้นการเปิดพื้นที่การสื่อสารให้กับผู้คิดต่างจากรัฐ

“แม้สถานีวิทยุ Peace Radio จะวิเคราะห์ข่าวการเมือง แต่ก็ไม่ได้ฝักใฝ่การเมืองฝ่ายใดทั้งสิ้น จะไม่ตามกระแส และจะวางตัวเป็นกลางที่สุดเท่าที่จะทำได้ อาจจะเลียนแบบวิทยุที่ชอบที่สุด คือ วิทยุบีบีซีลอนดอนและวิทยุของทางประเทศอาหรับ” อัสนัตรา พูดถึงจุดยืนทางการเมืองและความคาดหวังที่อยาก ให้เกิดขึ้น

Peace Radio ต้องใช้งบประมาณในการจัดตั้งเบื้องต้น เป็นจำนวนเงินประมาณ 6-10 ล้านบาท ซึ่งงบประมาณในส่วนดังกล่าวจะได้จากการระดมทุนจากชาวบ้านในพื้นที่ องค์กร ต่างๆ ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่หรือจากต่างประเทศรวมถึง จากรัฐบาล โดยคาดว่าจะใช้ระยะเวลาในการระดมทุนประมาณ 6 เดือน จึงจะสามารถจัดตั้งสถานี Peace Radio ขึ้นได้ ทั้งนี้ ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2557 ตนจะต้องไปบรรยายที่ประเทศ มาเลเซีย จึงเป็นโอกาสแรกที่จะได้เริ่มระดมทุนจากประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ที่ไปประกอบอาชีพอยู่ที่ประเทศ มาเลเซียก่อน

หาก Peace Radio ได้จัดตั้งขึ้นและดำเนินการออกอากาศไป แล้วมีหน่วยงานความมั่นคงเข้ามาพูดคุย ตนก็จะเปิด พื้นที่ให้กับพวกเขาได้ให้เข้ามาพูดคุยในรายการ แม้ว่า ที่ผ่านมามีสถานีมีเดียสลัดตันจะได้สัมภาษณ์นายฮัสซัน ตอยิบ

หัวหน้าคณะพูดคุยฝ่ายขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) และ พล.ท.ภราดร พัฒนถาบุตร เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ในฐานะหัวหน้าคณะพูดคุยฝ่ายรัฐบาลไทยแล้ว แต่อนาตอันใกล้ Peace Radio ก็จะเชิญคนกลาง เช่น นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย เข้ามาพูดคุยในรายการอีกเช่นกัน

“ผมจะทำให้วิทยุนี้ดีที่สุด ในการให้ข่าวสารและการวิเคราะห์ข่าวที่เกี่ยวกับการะบวนการสันติภาพ” อัสโตรากล่าวทิ้งท้าย.

อำนาจของคนปาตานี สื่อพลังใหม่ในชายแดนใต้

อิสซัน โตะดง

ในช่วงที่ผ่านมา หลายคนเริ่มเห็นบทบาทของสื่อเล็กๆ ในชายแดนใต้ ที่หาญกล้านำเสนอประเด็นแหลมคมอย่างกระบวนการสันติภาพ บ่งบอกถึงพลังอำนาจของสื่อทางเลือกและสื่อใหม่ในพื้นที่ที่มีมากขึ้น แต่พอที่จะต่อกรกับสื่อกระแสหลักในกรุงเทพแล้วหรือยัง

ผศ.ดร.วลักษณ์กมล จ่างกมล คณบดีคณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (ม.อ.ปัตตานี) กล่าวถึงเรื่องนี้ในวงเสวนา “New Media: กดไลค์ สื่อใหม่ กดแชร์ ไฟใต้” เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2556 ที่โรงอาหารลานอิฐใน ม.อ.ปัตตานี จัดโดยปาตานีฟอรัม มีเนื้อหาโดยสรุปน่าสนใจดังนี้

เริ่มต้นจากค่านิยมระหว่าง ‘สื่อใหม่’ กับ ‘สื่อเก่า’ ควรจะมีขอบเขตต่างๆ ดังนี้

‘สื่อใหม่’ ที่ว่าด้วยเรื่องเทคโนโลยี คือในศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา มีการหลอมรวมระหว่างคอมพิวเตอร์กับเทคโนโลยี

การสื่อสาร เป็นการช่วยเสริมความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร แต่ยังต้องมีการจัดการเนื้อหา นั่นหมายความว่า สื่อบางอย่างที่ดูเหมือนเป็นสื่อเก่า แต่ใน ความหมายนี้สามารถจัดเป็นสื่อใหม่ได้โดยต้องมีกระบวนการจัดการเนื้อหา เช่น ถ้าพูดถึงเฟสบุ๊ค (Facebook) หรือทวิตเตอร์ (Twitter) แน่นอนว่าเป็นสื่อใหม่

แต่วิทยุชุมชน เช่น สถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกันสลาดตัน ที่จังหวัดปัตตานีก็เป็น ‘สื่อใหม่’ ได้ในแง่เป็นพื้นที่ข่าวสารของกลุ่มพลังใหม่ที่ทำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วม หมายความว่า ครั้งหนึ่งสื่อวิทยุชุมชนที่ถูกจำกัดขอบเขตในการสื่อสารด้วยวิธีมีของคลื่นส่งสัญญาณและการจัดประเภทให้ต้องเลี้ยงตนเอง โดยไม่ให้แสวงหารายได้ และยิ่งอยู่ในพื้นที่ความขัดแย้งยังถูกบริบทของ ‘ความมั่นคง’ กดทับไว้อีกชั้นหนึ่ง ทำให้ผู้สื่อสารซึ่งเป็นคนในพื้นที่ที่ไม่เคยมีอำนาจมาก่อน สามารถมีอำนาจ ในการสื่อสารขึ้นมาได้

กล่าวคือ สื่อใหม่ไม่ได้จำกัดว่าต้องอยู่ในเทคโนโลยีทันสมัยเท่านั้น แต่หมายถึงกลุ่มคน คนกลุ่มใหม่ที่มีพลังอำนาจทางการสื่อสารเพิ่มขึ้นในสังคม

จริงแล้วการให้คำนิยามคำว่า ‘สื่อใหม่’ นั้นยังไม่ตายตัว ส่วนใหญ่มักนิยามในเชิงเทคโนโลยี และไม่ได้ให้ความสำคัญกับ Gatekeeper หรือผู้เฝ้าประตูข่าวสารมากนัก แต่ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถมีปฏิสัมพันธ์กันและกันได้โดยตรง

3 พลวัตรสำคัญ: สถานการณ์ ‘สื่อใหม่’ ในชายแดนใต้

สำหรับสถานการณ์ของ ‘สื่อใหม่’ ในชายแดนใต้ พบว่าในช่วงหลังมานี้มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีพลวัตรอยู่ 3 ประเด็น อย่างมีนัยยะสำคัญ คือ

1. พลวัตรของสถานการณ์ในพื้นที่ที่เริ่มเปลี่ยนแปลง โดยมีการใช้วิธีการและแนวทางการเมืองมาแก้ปัญหาความขัดแย้งและรุนแรงมากขึ้น นั่นคือ มีกระบวนการการพูดคุยเพื่อสันติภาพระหว่างตัวแทนฝ่ายรัฐบาลไทยและฝ่ายขบวนการบิอาร์เอ็น ซึ่งเป็นความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่ใช้ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. พลวัตรของภาคประชาสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เราจะเห็นความเปลี่ยนแปลงจากคนที่เป็นเหยื่อมาเป็นพลเมือง กล่าวคือ ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา คนที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงทั้งทางตรงและทางอ้อม เริ่มพัฒนาความเข้มแข็งและสร้างพลังของตนเองขึ้นมาเป็นพลเมืองมากขึ้น หมายถึงการเป็นพลกำลังของเมือง ไม่ได้เป็นประชาชนธรรมดาต่อไปแล้ว เพราะสามารถสร้างการรวมกลุ่ม สร้างกิจกรรม และสร้างการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกัน ที่สร้างบทบาทและอำนาจของตัวเองในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสันติภาพในพื้นที่มากขึ้น โดยใช้แนวทางการใช้สื่อและสร้างรูปแบบการสื่อสารเพื่อหนุนเสริมพลังอำนาจความเป็นพลเมืองของตนเอง

เห็นได้ชัดว่า จากความโดดเดี่ยวของการทำงานสู่การขับเคลื่อนร่วมกันเป็นเครือข่าย ไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชนที่พยายาม

พัฒนาเป็นเครือข่ายนักข่าวในพื้นที่ รวมทั้งการรวมตัวของ กลุ่มช่างภาพชายแดนใต้ การรวมตัวของกลุ่มผู้หญิงกลุ่มต่างๆ แม้กระทั่งการรวมกลุ่มของนักวิชาการในพื้นที่เพื่อทำงานร่วมกัน สิ่งเหล่านี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจที่เกิดขึ้น ในห้วงที่ความ ขัดแย้งและรุนแรงยืดเยื้อยาวนาน ทว่านักสร้างสันติภาพเหล่านี้ ไม่ได้อ่อนแรงลง กลับรวมกลุ่มกันอย่างมีพลังมากขึ้น

โดยเฉพาะภาคประชาสังคมกลายเป็นกลไกกระบวนการ สร้างสันติภาพมากขึ้น เช่น กิจกรรมของศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ ภาคใต้ (Deep South Watch) กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้หญิง นับเป็นพลวัตรที่สำคัญมาก

3. พลวัตรของสื่อมวลชนและการสื่อสาร เราไม่อาจ ปฏิเสธได้ว่า เราเห็นการลอยห่างออกจากพื้นที่ของสื่อมวลชน กระแสหลักมากขึ้น เพราะเหตุรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างซ้ำซาก มาหลายปี กลายเป็นทศวรรษแห่งความรุนแรง ไม่ได้สร้างความ ตื่นเต้นให้สื่อมวลชนกระแสหลักอีกต่อไปแล้ว ยิ่งกว่านั้น สถานการณ์ ความรุนแรงที่มากขึ้นส่งผลทำให้สื่อมวลชนกระแสหลักที่ส่วนใหญ่ ปักหลักอยู่ที่กรุงเทพมหานครไม่กล้าเสี่ยงชีวิตลงมาทำงานข่าว ในพื้นที่ จึงกลายเป็นโอกาสใหม่ของสื่อเล็กสื่ออ่อนจากหลากหลาย กลุ่มองค์กรในพื้นที่ ทั้งการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือการ สร้างศักยภาพของสื่อที่ใช้เทคโนโลยีดั้งเดิมที่มีอยู่ เช่น วิทยุชุมชน การเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารกันในเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น นี่คือนิยามศาสตร์การสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยยะ สำคัญ

สื่อเหล่านี้กลายเป็น ‘สื่อทางเลือก’ ของกลุ่มภาคประชาสังคมในพื้นที่ และกลายเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของสื่อมวลชนกระแสหลักในเมืองหลวง หรืออย่างน้อยก็เป็นแหล่งจุดประเด็นหรือข้อมูลเบื้องต้นที่สื่อมวลชนกระแสหลักใช้ตามประเด็นต่อ

สื่อติดพื้นที่ต้องนำหน้าสื่อกระแสหลัก

ในประเด็นข้างต้น เราจะมองทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ในระดับประเทศ เราเห็นการถอยห่างออกจากภาคพื้นที่ของสื่อกระแสหลักมากขึ้นในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา พิสูจน์ได้จากงานวิจัยต่างๆ พบว่าเนื้อหาข่าวของสื่อกระแสหลักรับมาจากฝ่ายรัฐบาลมากกว่าฝ่ายต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ การลงพื้นที่ของนักข่าวน้อยลงเรื่อยๆ จึงทำให้เห็นความเคลื่อนไหวของสื่อในพื้นที่มากขึ้น

สื่อในพื้นที่ไม่ได้หมายถึง นักข่าวที่ทำข่าวส่งให้สำนักข่าวส่วนกลาง แต่หมายถึงสื่อทางเลือกหรือสื่อใหม่ที่พัฒนาบทบาทของตัวเองขึ้นมา เช่น สถานีวิทยุมีเดียสลตันที่นำเสนอเนื้อหาเชิงรุกเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพมากขึ้น ไม่ใช่แค่การสัมภาษณ์คนไปเรื่อยๆ และสื่อกระแสหลักในส่วนกลางก็นำประเด็นจากสื่อในพื้นที่ไปนำเสนอต่อมากขึ้น

เพราะฉะนั้นการพัฒนาสื่อทางเลือกหรือสื่อใหม่ในพื้นที่จึงเป็นเรื่องสำคัญมาก ไม่ได้สำคัญกับสถานการณ์ความขัดแย้งและรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น แต่ยังเป็นแหล่งข้อมูลของสื่อกระแสหลักด้วย เราจะทำอย่างไรที่จะพัฒนา

สื่อในพื้นที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะให้สื่อกระแสหลักนอกพื้นที่ นำข้อมูลข่าวสารไปนำเสนอต่อสาธารณะให้มากขึ้น

ทั้งนี้ จุดเด่นของ ‘สื่อใหม่’ หรือ ‘สื่อทางเลือก’ ในพื้นที่ คือ

1. เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ
2. สื่อในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าสื่อที่อยู่ข้างนอก
3. ‘สื่อใหม่’ หรือ ‘สื่อทางเลือก’ ในพื้นที่ ณ ขณะนี้

มีลักษณะเป็นเครือข่ายกับภาคประชาสังคมและภาควิชาการ มากขึ้น เพราะการนำเสนอเรื่องกระบวนการสันติภาพหรือการ แปลงเปลี่ยนความขัดแย้งจากการใช้ความรุนแรงไปสู่แนวทาง สันติวิธีนั้น ความเป็นเครือข่ายของการสื่อสารมีความสำคัญที่จะ นำไปสู่สันติภาพได้ ไม่มีทางที่สื่อจะทำงานอย่างโดดเดี่ยวได้ใน ขบวนการขับเคลื่อนที่สำคัญเช่นนี้

นอกจากนี้ เทคโนโลยีการสื่อสารยุคใหม่ที่ทำให้ทุกคน เข้าถึงการสื่อสารได้ง่ายขึ้นและเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมีราคา ถูกลงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการเกื้อหนุนให้เกิดการสื่อสาร กระบวนการสันติภาพได้อย่างแพร่หลายและต่อเนื่องได้มากขึ้น

ข้อควรคำนึงผลกระทบจากสื่อใหม่

‘สื่อใหม่’ ไม่ได้มีข้อดีด้านเดียว ยังมีผลกระทบในแง่ลบ ด้วย แต่ในทางวิชาการก็ยังไม่ได้มีการศึกษาอย่างจริงจังว่าจะ มีผลกระทบในแง่บวกและแง่ลบอย่างไรบ้าง คนที่เขียนบทความ เกี่ยวกับผลกระทบของ ‘สื่อใหม่’ มักจะเขียนตามสิ่งที่ตัวเอง พบเจอมาเท่านั้น

สิ่งที่อยากจะพูดถึง ‘สื่อใหม่’ คือ ผลกระทบในแง่ดี คือ ช่วยกระตุ้นให้เกิดการพูดคุยแลกเปลี่ยนและช่วยเป็นสะพานเชื่อมช่องว่างระหว่างกลุ่มต่างๆ เป็น ‘สนามของการสื่อสาร’ ที่กว้างขวาง เช่น การเชื่อมระหว่างนักวิชาการกับภาคประชาสังคม ระหว่างคนทำงานในภาครัฐกับชาวบ้าน เป็นต้น

ขณะเดียวกัน จุดหนึ่งที่น่าเป็นห่วงของ ‘สื่อใหม่’ คือ การโต้ตอบกันไปมา และบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง ความสูญเสียจากสถานการณ์ความรุนแรงในสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีมากขึ้น ในเรื่องที่จะสร้างความแตกแยก หรือการแบ่งพรรคแบ่งพวก หรือแบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา ขยายพื้นที่แห่งความกลัว และความเกลียดชังทวีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะเมื่ออยู่ในโลกออนไลน์ทุกคนจะไม่เห็นหน้ากัน เพราะฉะนั้น เวลาด่าจะด่าได้สาแก่ใจมากกว่า รู้สึกปลอดภัยกว่า แต่ถ้าให้มาด่ากันต่อหน้าก็ไม่ค่อยกล้าสัก อันนี้เป็นลักษณะพิเศษที่น่าเป็นห่วงของ ‘สื่อใหม่’ ที่อาจเป็นจุดดีแต่ขณะเดียวกันก็กลายเป็นจุดด้อยที่สามารถแสดงความคิดเห็นที่โจมตีกันได้ง่ายๆ เป็นการเพิ่มความเกลียดชัง

คำถามสำคัญคือ เมื่อคนปาดานีหรือ ‘คนใน’ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีอำนาจการสื่อสารแล้ว จะนำอำนาจนี้เพื่อหนุนเสริมวิถีคิดแบบไหน อยากเห็นการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด และเพื่อผลประโยชน์ใคร

อำนาจการสื่อสารอยู่ในมือของคุณแล้ว.

Suara kedamaian Media Selatan di Fathoni

Oleh : DSJ

Berita : Hasan bin Ahmad, Tokdong

Dimelayukan : Abdulloh wanahmad

Editor : Shintaro Hara

Wawancara istimewa, WanAhmad Wankacik, ketua Stesen Radio Media Selatan, juruhebah rancangan “Dunia hari ini” berkenaan dengan peranan dalam mencipta ruang kedamaian di Patani.

Tidak berapa banyak ruangan radio dalam kawasan ini yang berani membuka ruang kepada para pendengar untuk mengemukakan perkara yang sebenar secara mendalam dan bebas tentang usaha untuk menciptakan suasana perdamaian di Patani.

“Dunia hari ini” yang disiarkan melalui radio media selatan melimputi keseluruhan kawasan Patani, Jala, Naritiwat dan beberapa daerah dari Singgora, bermula dari jam 08 hingga 10 malam, setiap malam Isnin sampai Jumaat.

Dulu ruangan seperti ini dianggap satu kesalahan menurut undang-undang negara, tetapi kini keadaan

sudah berubah. apakah asbabnya, Encik Wan Ahmad Wan Kekik ada jawabannya.

Rancangan Dunia Hari Ini

Wan Amad berkata, setiap ruangan yang di siarkan melalui setesyen ini semuanya adalah untuk masyarakat, tak kecuali isu perundingan damai yang disediakan rancangan khas yang dikenal dengan nama “Dunia Hari Ini” Melalui rancangan ini pendengar juga dapat mengambil bahagian dapat menyuarakan perkara yang benar, kita hanya sebagai pencipta ruang tengah seperti ini, untuk berbincang tentang perdamaian.

Dunia Hari Ini mula disiarkan pada 1 Mac 2013, setelah Persepakatan Umum untuk memulakan proses damai antara delegasi Barisan Revolusi Nasional, BRN, dengan wakil kerajaan Thai ditandatangani pada 28 Februari 2013.

Sebab yang mengadakan rungan ini adalah kerana dalam proses damai ini hanya melibatkan kerajaan Thai (dirujuk sebagai Party A dalam dokumen tersebut) dengan BRN (Party B), sedangkan mereka yang seharusnya menentu nasib yang sebenar ialah rakyat (Party C)

Oleh itu yang saya mengadakan ruangan ini untuk rakyat secara amnya, mereka juga dapat menggunakan ruang ini untuk bersuara dan memberi pandangan terhadap proses damai. Inilah yang menyebabkan kami mengadakan rancangan Dunia Hari ini, dan rancangan ini juga disambut dengan baik oleh masyarakat.

Pada permulaan ruangan ini, saya mengendalikan ruangan seorang diri sahaja, kemudian dibantu oleh Encik Astora Jabat, bekas wartawan dan penulis bebas yang berpengalaman Malaysia. Beliau juga ada hubungan yang erat dengan masyarakat Malaysia. Kadang kala kami juga ada menjemput tetamu dari luar ke sini.

Pada peringkat permulaan ruangan ini, sering juga ada kesilapan, kerana ini adalah suatu perkara baru bagi masyarakat Patani. Tetapi kita akan berusaha sedaya upaya supaya dapat mengendalikan ruangan ini dengan baik, sambil menambahkan ilmu dan kemampuan. Kesemua usaha ini dilakukan dengan hasrat kami semoga masyarakat akan mendapat manfaat sebanyak mungkin.

Kami berusaha supaya mereka yang menyertai rancangan ini melalui phone-in ada kepelbagaian, termasuk pegawai kerajaan, rakyat awam dan juga bagi

mereka yang bertentangan dengan pemerintah. Kerana saya percaya bahawa jika semua pihak menjadi pemegang saham dalam meja perundingan. Pihak kerajaan dan pihak pejuang perlu mendengar suara dan keluhan rakyat. Kalau demikian, akhirnya kedamaian yang hakiki juga akan wujud di bumi ini.

Wawancara Ustaz Hasan Taib – Leftenan Jeneral Paradon Pattanabut

Pihak setesen telah menyiarkan rakaman suara wawancara dengan Ustaz Hassan Taib, wakil BRN dalam Perbincangan Damai. Sbelum ini Ustaz Hassan juga telah membuat pengisytiharan melalui Youtube. Tindakan ini pula menimbulkan banyak soalan di kalangan masyarakat, tetapi tak ada jawapannya.

Oleh itu kami dapat menyiarkan wawancara Ustaz Hassan Taib yang dapat menerangkan perkara yang diragu-ragukan oleh masyarakat, terutamanya masyarakat tempatan.

Setelah itu pula, Media Selatan juga mewawancara Left. Jen. Paradon Pattanabut, Setiasaha Majlis Keselamatan Negara untuk mengadakan keseimbangan bagi kedua-dua pihak.

Kenapakah berani membuat rancangan seperti ini?

Pada pendapat saya, peranan radio bukan hanya sekadar menyebarkan agama atau perkara ilmiah sahaja, tetapi isu semasa juga amat penting. Kami boleh memainkan peranan di sini. Sekarang peluang sudah terbuka dengan begitu luas setelah perjanjian damai ditandatangani. Kalau dulu, rancangan semacam ini tidak dibenarkan sama sekali oleh pemerintah.

Perkara yang paling penting ialah supaya masyarakat awam dapat mengetahui dan memahami procese perdamaian, apakah perundingan damai itu, dan apakah keputusan antara kedua pihak itu. Melalui rancangan inimasyarakat awam dapat menyuarakan kesukaran dan pandangan, serta memberi pengensyoran supaya procese damai itu lebih sempurna.

Saya juga terasa takut kerana masa dahulu, tapi saya tidak pernah melihat pemerintah Thai memilih jalan damai sebagai penyelesaian masalah, kerana hanya menggunakan kekerasan semata-mata. Jika kita tidak lakukan, siapa yang akan buat? Walaupun perkara ini amat membahayakan kami, tapi kami pun terserah kepada qudrat Allah.

Di samping itu, kami juga perl peka dengan keseimbangan antara kedua-dua pihak supaya tidak dipandang negatif oleh pihak lain.

**Setelah wawancara tersebut disiarkan,
bagaimanakah reaksi dari masyarakat?**

Pada mulanya pihak BRN menganggap kami bersimpati dengan kerajaan, dan kerajaan pula menganggap kami sebarisan dengan BRN. Pendek kata, kami dicurigai oleh kedua-dua pihak.

Saya juga pernah dipanggil oleh pihak berkuasa dan ditanya kenapa mengadakan rancangan ini. Dalam jawapan, saya membandingkan rakyat tempatan dengan cawan yang dipenuhi air. Jika air itu tidak dibuang, bagaimana benda-benda baru boleh dimasukkan.

Misalnya, masyarakat tempatan di Patani ramai yang masih menginini kemerdekaan. Jadi saya cuba mengadakan rancangan ini sebagai wadah untuk mengubah cara berfikir yang sedia ada, supaya mereka dapat mengemukakan pandangan. Fikiran orang tempatan masih bagaikan cawan yang dipenuhi air.

Atau boleh juga diibaratkan bagai air dalam kubang. Jika airnya tidak digantikan, akhirnya air itu akan

busuk, dan begitu juga dengan fikrah manusia. Jika kita tidak mampu mengubah fikirannya maka amat bahaya sekali bagi kita.

Kepada pihak BRN saya mengatakan bahawa jika perundingan damai ini hanya melibatkan BRN dengan kerajaan Thai sahaja tanpa diketahui oleh masyarakat, BRN juga melakukan penindasan rakyat Patani, kerana tidak membuka ruang langsung kepada masyarakat untuk menjadi pemegang saham dalam hal yang amat penting ini.

Sejauh mana kedua-dua pihak memahami saya, terserah lah kepada Tuhan.

Bagai mana pandangan dan sambutan dari pendengar?

Saya ingin menyatakan bahawa rancangan ini merupakan satu pembaharuan dalam dunia penyiaran radio, kerana tidak pernah ada rancangan seperti ini yang mendapat sambutan baik dari masyarakat tempatan. Ini pula menambahkan semangat kami.

Pada peringkat permulaan, percakapan pendengar yang phone-in juga sangat kasar, dan ramai yang hanya ingin kemerdekaan sahaja. Jadi saya juga menasihati mereka supaya pandai-pandai dalam

percakapan mereka. Kebelakangan ini mereka juga memahami, dan kini semakin ramai yang menggunakan bahasa yang sopan santun. Dan perkara yang lebih penting ialah pengesyoran daripada mereka yang amat bermanfaat bagi proses damai ini.

Mereka juga mengharapkan semoga stesen radio yang lain juga ikut membuka ruangan seperti ini untuk bersama-sama mencipta suasana perdamaian yang akan bermanfaat dalam menyelesaikan konflik ini, kerana perdamaian yang hakiki tidak akan lahir, selagi setiap pihak tidak memegang saham bersama dalam proses damai ini.

Adakah mereka yang menelefon kepada rancangan pernah ditimpa bahaya?

Tidak ada, kerana pihak setesen tidak menyiarkan identiti mereka termasuk nama dan nombor.

Saya ingin menyeru kepada mereka yang tidak bersetujui dengan procece damai ini, cubakan menelefon kepada ruangan ini, kerana media selatan tidak menggariskan konsep tertentu, tetapi terserah kepada rakyat sebagai penentu.

Ada juga soalan yang dipaparkan dalam ruangan yang dibahaskan antara mereka sendiri.

Perkara inilah yang mendorong masyarakat memberi perhatian terhadap ruangan Dunia Hari Ini, berbeza dengan rancangan lain, kerana dalam rancangan lain pengacaranya bercakap seorang atau memberi ruang kepada orang asing yang tidak ada kena-mengena dengan masyarakat Patani, tetapi laluan tidak diberikan kepada orang Patani.

Kenyataan:

Dapat ikuti radio media selatan di gelombang berikut ini, Patani di gelombang 91.05 MHz, Jala di gelombang 96.25 MHz dan Naratiwat di gelombang 101.1 MHz atau di laman web www.rdselatan.com

Radio suara Kedamaian (1)

“Jendela Masyarakat” – “Suara Kita” – “Bicara Patani”

Madrasah Kewartawanan Sempadan Selatan (DSJ)

Aleh bahasa : Abdullah Wanahmad

Stesen radio “untuk kedamaian Patani” ruangan tengah, untuk mengemukakan pandangan yang pelbagaian di sempadan selatan .

Kebebasan dalam mengemukakan pandangan yang berbeza di sempadan selatan, semakin meningkat luas, khususnya dalam bentuk media, juga hal identity dan kemahuan bagi masyarakat tempatan, semenjak pihak kerajaan meluluskan dasar pentadbiran dan pembangunan wilayah sempadan selatan tahun 2012-2014 M. yang membuka ruang bagi untuk pembangunan bahasa Melayu dan juga dalam hal prosese perdamaian, berikut ini ada lah salah sebahagian stesyen radio dalam kawasan yang mengikuti perkembangan isu prosese perdamaian dan mengguna bahasa Melayu dalam penyampaian semakin bertambah, setiap stesyen mempunyai alasan atau maklumat dan cara yang berbeza, bagi manakah sila ikuti.

Jendela Masyarakat – perdamaian kampung

Mansor Soleh, juru hebah ruangan “Jendela Masyarakat” melalui stesyen MCOT Radio Yala, satu ruangan yang mengenalisis berita dan masalah bahasa Melayu, dan sebagai editor majalah Fokus Rumi, bagi akhbar bahasa Melayu rumi.

Mansor Soleh berkata, dalam ruangan akan bercakap tentang proses damai di selatan. setiap kali setelah dapat menyertai dalam forum-forum mengenai proses damai yang dianjurkan oleh organisasi masyarakat sivil, ia akan mengambil isi kandungan dikeluarkan keudara atau kadang kala ia juga akan sampaikan tentang pengajaran prosese damai dari seluruh dunia, supaya para pendengar dapat mengetahui riaksi prosese dailog damai itu

Selain itu, ruangan jendela masyarakat bersedia “korikolum perdamaian kampung sebagai membuka ruang untuk berbincang dalam usaha membina kedamaian di bawah naungan Masjid, supaya rakyat dapat membuat keputusan dengan sendiri.

Bagi akhbar “Fokus Rumi” juga, akan mengemukakan isu tentang prosese perdamaian, yang di usahakan oleh badan-badan NGO.

“Suara Kita” Radio Bahasa Melayu 24 jam.

Sukasem Jarong, pengarah Stesen Radio Bahasa Melayu “Suara Kita” yang dianjurkan oleh Pusat Pentadbiran Wilayah Sempadan Selatan (SBPAC) gelombang 88.75 MHz, setesyen radio pertama yang menggunakan bahasa Melayu 24 jam, hanya bahagian berita setiap awal jam saja yang menerima tangkapan dari pusat berita MCOT Thai dan juga siaran , setesyen radio ini di tubuhkan pada 1 Januari 2013.

Sukasem berkata bahawa, stesen ini ada lah benar-benar radio yang berbahasa Melayu, tetapi masalahnya ialah tidak ada juru hebah rancangan yang berkemahiran atau betul-betul berkelulusan dibidang bahasa Melayu, maka terpaksa mengambil mereka yang berkebulihan dalam bahasa Melayu mengedalikan rancangan, sebagai mengatasi masalah buat sementara.

Sebagai seorang pengamal media yang bertugas dalam kawasan yang berkonflik, pasti meletakkan menyesuaikan diri, tidak bulih berpihak, supaya masyarakat merasa senang untuk menelfon kedalam rancangan untuk mengemukakan pandangan mereka.

Ada 4 ruangan radio yang memberi pengetahuan dan memberi pertolongan kepada rakyat yaitu ruangan

“Sama Kita” “Undang-Undang Harian” “Berita Orang Kampung” dan ruangan “Anak Cucu Tok Adam”

“Bicara Patani” berbincang setiap hal yang orang Patani ingin tahu..

Zahri Ceklong, juru hebah ruanan radio “Bicara Patani” berkata, ia mengendalikan 2 rancangan radio yaitu, ruangan Bicara Patani Mingguan, melalui Setesyen radio Majlis Agama Islam Patani, digelumbang FM93.75 MHz setiap hari Sabtu pada jam 09.00 . 11.00 dan ruangan Bicara Patani yang di siarkan melalui setesyen Radio Media Selatan setiap hari Sabtu dan Ahad, 20:00-21:00 am.

Bagi ruangan Bicara Mingguan kandungannya Kebanyakan isu-isu umum dan sebagai buat rumusan perkembangan berita dalam minggu yang lepas, kadang kala menyampaikan kegiatan yang diturun kelapangan atas nama pemberita Wartani, dan sukarilawan jaringan radio, dalam ruangan juga peminat dapat menelfon untuk kongsi bersama.

Ruangan Bicara Patani ada 2 juru hebah, yaitu saya dan Tuwe Daniyal Tuwe Mengea, maklumat agak berat, yang bertupu kepada mengenalisasikan keadaan konflik di selatan, kekerasan, perdamaian, sejarah dan setiap hal yang masyarakat Patani ingin tahu.

Ruangan ini di bahagi kepada 2 bahagian, yaitu pusingan pertama sebagai mengupaskan keadaan, dan pusingan kedua sebagai ruang bagi pendengar yang mahu berkongsi dalam ruangan dengan menelfon mencurahkan pandangan mereka, memang sakali apabila penyampaian isi yang amat serius maka pengemukaan pun turut bersama serius juga, ada juga yang sentuh soal hal kemerdekaan.

Ruangan ini ada 3 tujuan 1. Menyebarkan berita kepada para pendengar yang berusia 40 keatas 2. Sebagai membuka ruang bagi setiap pihak dapat mencurahkan pandangan mereka 3. Untuk menyatukan ummah Patani mengikut selogan yang berbunyi Satu Patani.

maksud Satu Patani ialah, kesatuan antara Muslim, Budha, Cina dan Keristian dalam tiga wilayah sempadan selatan ini, satu dalam sejarah, budaya, gaya hidup, yang bukan hanya kumpulan mana-mana pihak

Sudah tentu, ruangan Bicara Patani ada hubungkait dengan forum Bicara Patani yang di kendalikan di merata tempat dan bukan hanya membincang soal perdamaian sahaja, tetapi sebagai menjagi tempaat dan ruang untuk rakyat Patani dapat bersuara apa saja, seperti soalkeadilan, hakassi, menentu nasib sendiri, soal wawasan bagi masyarakat Patani dimasa depan dan sebagainya.

Radio suara Kedamaian (2)
“PSU Pattani” - “Wanita masyarakat sivil” -
“Liputan wanita”

Madrasah Kewartawan Sempadan Selatan (DSJ)

Oleh bahasa melayu : Abdullah Wanahmad

**Stesen radio “untuk kedamaian Patani”
 ruangan tengah, untuk megemukakan pandangan
 yang berbgayaan di sempadan selatan.**

Kebebasan dalam mengemukakan pandangan yang berbeza di sempadan selatan, semakin meningkat luas, khususnya dalam bentuk media, juga hal identity dan kemahuan bagi masyarakat tempatan, semenjak pihak kerajaan meluluskan dasar pentadbiran dan pembangunan wilayah sempadan selatan tahun 2012-2014 M. yang membuka ruang bagi kami untuk pembaguan bahasa Melayu dan juga dalam hal prosese perdamaian, berikut ini ada lah salah sebahagian stesyen radio dalam kawasan yang mengikuti perkembangan isu prosese perdamain dan mengguna bahasa Melayu dalam penyampaian semakin bertambah, setiap setesyen

mempunyai alasan atau maklumat dan cara yang berbeza, bagi manakah sila ikuti.

Radio PSU Pattani bersatu demi keamanan.

Setesyen Radio PSU Pattani, gelombang FM107.25MHz ada juga ruangan yang berbincang tentang proses damai, seperti ruangan “kasih sayang sempadan selatan” di keudarakan setiap hari Isnin – Jumaat 13,10-14,00 dan ruangan “bersatu padu untuk selatan” dikeudarakan setiap hari Isnin – Jumaat 15:35-17:00 am

Hanya hari Isnin - Selasa Dalam ruangan bersatu padu untuk selatan ada pusingan bahagian “Suara Wanita” untuk mengikuti perkembangan prosese perdamaian secara khas, dengan kerja sama olah kumpulan wanita menghenti kekerasan, yang dikendalikan dalam bahasa Thai, tetapi buat rumusan dengan bahasa Melayu

Puan Patchara Yingdamnun, juru hebah kedua ruangan tersebut berkata, asbab yang mengadakan ruangan tentang perdamaian, kerana melihat disudut yang berdasarkan kemanusiaan yang berpersaudaraan, ingin melihat kesejahteraan dari sesama manusia, tidak akan gugur yang berpunca dari konflik ini.

Rangkaian radio wanita masyarakat sivil.

Puan Asara Ratkaran, seorang juru hebah Rangkaian radio wanita masyarakat sivil mengatakan bahawa, rangkaian wanita akan mengadakan ruangan radio yang bertumpu kepada isu prosese perdamaian bagi kumpulan wanita, ditengah keadaan yang wanita masih menjadi mangsa dari kekerasan dan perlu kepada pertolongan, pemulihan. .

Dengan merakamkan ruangan menjadi siri-siri, kemudian di keudarkan melalui setesyen radio dalam rangkaian sebanyak 13 setesyen, dengan menggunakan nama ruangan “Suara dari Wanita selatan We Voice mencari kadamaian” semua ada 20 siri, akan beransur-ansur di keudarkan pada bulan Disember 2013, anggota yang mengendalikan ruangan 30 orang, termasuk dari rangkaian wanita dan juga mereka yang dapat musibah dari keadaan yang tidak aman dalam kawasan, diutamakan bahasa Melayu.

Puan Asara berkata bahawa, asbab yang di adakan ruang ini, oleh kerana pada dewasa ini Penduduk tempatan sedang mencari erti kadamaian dan juga prosese perdamaian pun sudah bercetus, tetapi perdamaian akan lahir setelah memang mendapat

kerjasama dari setiap pihak takkira dari luar walau pun dalam.

Ruangan ada Berbagai bentuk, tetapi mengutamakan pertolongan dan pemulihan kepada wanita yang dapat kesusahan dari musibah setiap hal seperti kekerasan yang berlaku dalam kawasan, pertelingkaihan berkenaan alam semulajadi, perhubungan antara Muslim dan Budha, dan dari pegawai kerajaan

“Liputan wanita”

Keluarga membina minda keluarga meneju kedamaian.

Puan Aisyah Timung, juru hebah ruangan “Liputan wanita” melalui gelombang setesyen radio SBPAC bagiana bahasa Melayu, kandungannya bertumpu kepada Wanita, Institusi keluarga, kanak-kanak dan remaja, dan gambaran secara umum terhadap wanita

Puan Aisyah berkata bahawa, keadaan rusuhan yang berlaku, menyebabkan wanita dapat bergerak setiap hal, walau pun dalam hal membina kedamaian, kerana gerakan oleh wanita lebih aman selera berbanding dengan lelaki.

Puan Aisyah berkata, yang penting untuk mewujudkan perdamaian adalah cara membina fikrah

yang baru kepada setiap keluarga seperti muhasabag perkara yang telah lepas, memikirkan perkara kini, dan jangka hidup dimasa depan bahawa harus melakukan bagai mana, pasti menanam pemikiran baru kepada kanak-kanak dan jenerasi baru.

Radio suara Kedamaian (3):

Radio 'Muslim-Christian-Buddha' di Patani.

Madrasah Kewartawanan Sempadan Selatan (DSJ)

Aleh bahasa : Abdullah Wanahmad

**Stesen radio “untuk kedamaian Patani”
ruangan tengah, untuk mengemukakan pandangan
yang pelbagaian di sempadan selatan.**

Kebebasan dalam mengemukakan pandangan yang berbeza di sempadan selatan, semakin meningkat luas, khususnya dalama bentuk media, juga hal identity dan kemahuan bagi masyarakat tempatan, semenjak pihak kerajaan meluluskan dasar pentadbiran dan pembangunan wilayah sempadan selatan tahun 2012-2014 M. yang membuka ruang bagi untuk pembangunan bahasa Melayu dan juga dalam hal prosese perdamaian, berikut ini ada lah salah sebahagian stesyen radio dalam kawasan yang mengikuti perkembangan isu prosese perdamaian dan mengguna bahasa Melayu dalam penyampaian

semakin bertambah, setiap setesyen mempunyai alasan atau maklumat dan cara yang berbeza, bagi manakah sila ikuti.

10 tahun radio Taawun.

Stesen radio , masjid Taawun mukim Bangpu Daerah Yaring, Pattani. Yang dikenali dengan radio masjid Bangpu, di keluar udara setiap hari dari jam 6.30 pagi – 22.00 petang meliputi seluruh kawasan ketiga wilayah.

Stesen radio ini ditubuhkan pada 10 tahun yang lalu oleh Tuan Aziz Deuramea imam Masjid Taawun Bangpu, setelah pihak kerajaan membuka peluang kepada kampong ada hak untuk membangunkan setesyen radio , maka bermula menumbuhkan Taawun Radio, bulih dikatakan sebagai radio rakyat yang awal sekali dalam tiga wilayah ini.

Sekarang ada pebagai ruangan, di bahagikan kepada 6 bahagian taitu, syarahan agama, mengajar Al-quran, Islamic Anasyid, Wanita, Belia, belajar bahasa Inglish dan Berita dari pusat pentadbiran dairah yang di sampaikan oleh pegawai kerja dari pusat dairah sendiri berkenaan dengan hal cucuk tanam, kesihatan dan pengajian di luar kelas.

Tuan Aziz berkata bahawa, kewujudan stesen radio Taawun ini, untuk menggambarkan bahawa, masyarakat kita bersedia dalam menyokong perkara yang baik dapat berteruskan lagi, hanya perlu kepada adanya pemimpin yang akan membawa menuju ke hadapan dengan ikhlas sahaja.

“Ihya Radio” Ilmu bersama masyarakat.

Tuan Mahamatroyali Biding atau Juli , juru hebah radio Ihya Radio, sebuah setesyen radio untuk pendidikan dan penyibaran ilmu kepada masyarakat bagi yaysan pembangunan pusaka islam, kampung Gadeng, Dairah Yingo, Narathiwat, yang terletak di sekolah Al-Iyah Wittaya, gelombang FM 100.75MHz di keluar udara setiap hari pada jam 7:00-21:00 malam di bawah jagaan arahan Tuan Mahamat Awea, ketua Yayasan Pembangunan Pusaka Islam dan Tuan Soleh Japakiya sebagai pengarah setesyen..

“Saya mengendalikan ruangan berita Dunia Muslim pada 20:00 malam, setiap hari rabu dan khamis, ruangan Menuju Asian dan ruangan CakapBahasa Kampong setiap hari selasa pada jam 14:00 petang, Semua ruangan disampaikan dengan bahasa Melayu,

bercakap tentang orang kampung dengan bahasa kampung dan membuka talian untuk mereka menelefon kedalam ruangan “ .

Julie juga selaku pembaca berita bahasa Melayu di TV11 dalam ruangan beritaa mingguan, setiap hari Jumaat jam 16.00 dan ruangan cerita kampung setiap Selasa jam 15:00-15:30 petang.

Radio Christian Yala untuk kedamaian.

Radio Christian Yala gelombang FM 88.0 MHz keluar udara 24 jam, yang ditubuhkan oleh Kristian yala, untuk menyebarkan ajarannya dalam kehidupan seharian.

Tuan Kasem Kuangsakul, pengarah stesen mengatakan bahawa, radio ini ditubuhkan pada tahun 2008 M. kerana setelah berlaku tidak aman, membuat ahli gereja takut untuk datang berdakwah dalam kawasan

Sekarang Stesen radio terletak di kedai SEP MicroTech, No 57/2 jalan Pangmeang M. Sateng Daerah Meang, Yala, ada pegawai kerja 12 orang, semua bekerja dengan berkhidmat, tidak ada bayaran apa-apa, ada peminat lebih kurang 500 orang.

Tuan Kasem berkata, Radio Christian Yala adalah suatu badan yang tidak mencari keuntungan dan tidak menjadi alat bagi mana-mana pihak pun, hanya berkhidmat kepada masyarakat jua.

Caraperkhidmatan kami adalah dengan berkhotbah setiap hari, bagai mana cara hidup dan apakah yang tuhan ajar kepada kita.

Kedamaian adalah perkara yang dapat kita melakukannya, dengan menggunakan ajaran Tuhan dalam membina perdamaian, kami berharap semoga apa yang telah di sebarkan pada setiap hari, dapat di bawa pakai oleh setiap penganut Kristian dan dapat sebar ajaran itu kepada mereka yang laian lagi hingga seterusnya.

Radio Buddha dalam keadaan konflik.

Radio Kebangsaan Buddha Thepha, Wad Lamphai Daerah Thepha, Songkhla gelombang FM104.74 MHz adalah sebuah stesyen radio dalam kawasan sempadan selatan yang bertujuan untuk membinakan kedamaian dengan menggunakan dasar-dasar agama Buddha, yang di tubuhkan oleh Pra Kru Pipat Metakorn ketua sami Wad Lamphai. Matlamatnya adalah untuk menyebarkan

ajaran agama kepada rakyat awam dapat mendengar ceramah agama dengan tak usah pergi keketik lagi, kerana pada masa sekarang kurangnya mereka yang pergi ke Wad, kerana kesibukan kerja.

Pada masa yang lepas, para Kru Pipat telah membeli radio sebanyak 450 buah untuk bahagi kepada anak makmum untuk mendengar di rumah, kerana ia menjadi salah satu media yang mereka selalu suka ikuti, Radio ini adalah sebuah Setesyen radio yang tidak mencari untung dan tidak ada penaja jualan apa-apa, malahan untuk membuka ruang kepada mereka yang suka untuk mengendalikan ruangan dengan tanpa bayaran apa pun.

Ruangan yang menjadi poppular adalah ruangan “Bok kelau lau reang” setiap malam Isnin hingga Jumaat pada jam 22:00-23:00, malam, suatu ruangan yang membahaskan tentang keadaan isu semasa. Dengan membawa dasar agama Buddha buat perbandingan, yang di kendalikan oleh Para Kru Metakorn sendiri.

Ruangan ini juga sebagai penasihat mengenai isu-isu keluarga. Banyak pendengar-pendengar menelfon kedelam ruangan untuk mintaknasihat, kadang-kala ada juga pendengar muslim yang menelfon kongsi

bersama. Dalam ruangan ini juga, membicarakan tentang cara hidup yang pernah aman santosa pada masa silam dahulu antara orang Budha dengan muslim dalam kawasan ini, semoga keadaan seperti dahulu akan kembali semula nanti.

Bagi ruangan “San Cai Thai Su Santi” di kendalikan oleh unit Meliter dan Polis tempatan, salah satu ruangan yang mendorongkan supaya dapat hidup secara damai, dalam masyarakat yang beraneka budaya dan kepercayaan, ia juga menjadi satu ruangan yang mendukungkan proses perdamaian dalam kawasan ini.

Para Kru Pipat Metakorn, mengatakan bahawa, dalam menyelesaikan masalah konflik dalam kawasan, pasti menciptakan suasana yang bersefahaman dalam masyarakat antara orang Budha dengan Muslim, atau mewujudkan keadaan kepercayaan hati kembali semula, dan harus mendorongkan supaya pelajar Budha dan Muslim dapat belajar dalam sekolah yang sama dari kecil hingga dewasa, kerana ia dapat menanamkan sifat pemahaman antara satu sama lain dan akan dapat meredakan perasaan prasangka dengan sebaik mungkin.

Kekuatan rakyat Patani dan peranan baru media massa di Selatan Thailand

Madrasah Kewartawanan Sempadan Selatan (DSJ)

Aleh bahasa : Abdullah Wanahmad

Edit : Hara Shintaro

Peranan media tempatan di Wilayah Sempadan Selatan Thailand yang berani mengemukakan isu-isu yang amat hangat termasuk proses perdamaian. Seorang ahli akademik Universiti Prince of Songkla (PSU), Kampus Patani berkata, ini merupakan kekuatan baru yang lahir daripada pengamal berita tempatan sendiri dan memberi tafsiran baru kepada media, bukan hanya sekadar teknologi modern sahaja.

Kebelakangan ini masyarakat awam sudah mula menyaksikan peranan media kecil di sempadan selatan Thailand, yang berani mengemukakan isu yang amat mencabar termasuk proses perdamaian. Ini menggambarkan peningkatan kekuatan yang ada pada media alternatif dan media baru. Soalannya, adakah

kekuatan mereka sudah mencukupi untuk menyaingi media arus utama dari ibu kota Bangkok?

Asst. Prof. Dr. Wakalkemon Jangkemon, Dekan Fakulti Sains Komunikasi Universiti Prince of Songkla, Kampus Pattani (PSU Pattani) menyebutkan hal ini dalam seminar “New Media” yang berlangsung pada 25 September 2013 di Kantin Lan-it, di PSU Pattani, anjuran Patani Forum.

Asst. Prof. Dr. Wakalkemon Jangkemon, memberikan definisi media baru dan media lama seperti berikut.

Media baru merupakan teknologi baru yang muncul pada abad ke-20 dengan mencantumkan komputer dengan teknologi komunikasi yang sedia ada supaya interaksi antara dua pihak,ia itu Penghantar maklumat serta penerima.

Dengan demikian, radio komuniti seperti Stesen Radio Media Selatan di Wilayah Patani juga boleh dianggap sebagai media baru, kerana membuka ruangan kepada rakyat tempatan untuk memainkan peranan dalam rancangan, yang selama ini tidak diberikan sebarang laluan.

Dalam hal ini, peranan gatekeeper bukan perkara yang penting, tetapi yang pentingnya penyebar

maklumat (wartawan) serta penerima maklumat (penonton atau pendengar) harus berinteraksi..

Keadaan media di Wilayah Sempadan Selatan Thailand

Berkenaan dengan keadaan media di wilayah sempadan selatan Thailand, beliau berkata bahawa kebelakangan ini terdapat tiga perubahan yang yata

1. Perubahan dalam penyelesaian konflik, iaitu dengan cara yang menggunakan kekerasan kepada penyelesaian masalah dengan cara damai dalam bentuk proses rundingan damai antara kerajaan Thai dan wakil pejuang.

Dinamika organisasi massa

2. Pembentukan masyarakat madani (civil society) di kawasan ini. Didapati bahawa mereka yang pernah menjadi mangsa atau mereka yang mendapat padah daripada konflik di Wilayah Sempadan Selatan kini pula memainkan peranan yang penting dalam aktiviti sosial untuk meningkatkan kekuatannya sendiri.

Jelas kelihatan bahawa kini terdapat kecenderungan yang jelas untuk membangunkan jaringan, baik jaringan wartawan tempatan, jaringan jurufuto termasuk juga

organisasi hak wanita dan ahli akademik. Ini merupakan satu perubahan yang signifikan.

Organisasi masyarakat sivil telah menjadi mekanisme yang memainkan peranan penting dalam proses damai termasuk pertubuhan Deep South Watch, organisasi untuk melindungi hak kanak-kanak dan wanita.

Dinamik Media dan Komunikasi

3. Kita tidak boleh menafikan adanya jarakn yang semakin melebar antara media arus perdana dan kawasan sempadan selatan Thailand. Ini kerana keganasan berlaku bertalu-talu selama sepuluh tahun, dan tidak mendapat perhatian yang sewajar daripada media arus perdana. Keganasan yang semakin dahsyat pula menyebabkan media arus perdana yang kebanyakannya berpusat di Bangkok tidak berani turun ke lapangan untuk membuat liputan berita.

Keadaan sedemikian pula membuka laluan kepada media alternatif yang kecil di kawasan berkenaan dengan menggunakan teknologi baru atau dengan meningkatkan kemahiran dalam media yang sedia ada termasuk radio komuniti dan sebagainya.

Media-media tersebut telah menjadi media alternatif untuk masyarakat sivil di kawasan tersebut, dan juga menjadi sumber berita penting bagi media arus perdana di Bangkok. Sekurang-kurangnya media alternatif sedemikian boleh membangkitkan isu-isu tertentu atau maklumat suber maklumat yang digunakan selanjutnya oleh media arus perdana.

Media tempatan harus mendahului media arus perdana

Dalam hal ini didapati bahawa jurang pemisah antara media arus perdana dan media tempatan semakin melebar dalam tempoh 3-4 kebelakangan ini. Perkara ini sudah ditunjukkan dalam beberapa kajian.

Sumber berita utama untuk berita media arus perdana adalah daripada pihak kerajaan. Dengan itu, tidak ramai wartawan media arus perdana turun ke lapangan di selatan. Keadaan sedemikian pula membolehkan media tempatan bergerak dengan lebih aktif.

Media tempatan bukan bererti wartawan yang bertugas untuk media arus perdana di pusat, tetapi adalah media baru atau media alternatif yang mengembangkan peranannya sendiri, seperti Stesen

Radio Media Selatan yang mengemukakan maklumat terkini berkenaan dengan prosese damai, bukan hanya sekadar mewawancara orang-orang tertentu sahaja. Media arus perdana juga dapat mengambil maklumat daripada media alternatif tempatan untuk disiarkan selanjutnya.

Oleh itu pembangunan media alternatif atau media baru adalah amat penting, bukan hanya sebagai sumber berita tentang keadaan di kawasan konflik sahaja, tetapi juga sebagai sumber maklumat bagi media arus perdana. Persoalannya bagaimanakah kita dapat meningkatkan kecekapan media alternatif di kawasan konflik supaya dapat menjadi sumber berita yang boleh dipercayai bagi pemberita dari luar, baik dari dalam mahupun dari luar negeri.

Kelebihan media tempatan

Kelebihan media baru atau media alternatif tempatan adalah

1. Sebagai sumber berita yang penting.
2. Media tempatan lebih memahami konteks tempatan berbanding dengan media luar.
3. Media baru atau media alternatif tempatan

di saat ini bersifat jaringan kerja sama dengan organisasi masyarakat madani (civil society) dan ahli-ahli akademik, kerana untuk membina kedamaian, semua pihak perlu bekerja sebagai jaringan, termasuk juga media.

Selain itu, teknologi modern dalam era baru memberikan kemudahan kepada semua orang untuk mengambil bahagian dalam media. Di samping itu, peralatan teknologi juga semakin murah.

Kesan buruk daripada media baru

Media baru bukan ada kelebihan sahaja, ia juga ada kesan negatif. Tetapi belum ada ahli akademik yang membuat penyelidikan tentang kesan baik dan kesan buruk media baru. Mereka yang menulis artikel tentang perkara ini hanya mengikuti apa yang mereka alami sahaja.

Pada pandangan saya, kebaikan media baru adalah dapat menjadi wadah pertukaran fikiran dalam masyarakat, misalnya antara ahli akademik dan masyarakat umum, atau antara pegawai kerajaan dan rakyat biasa dan sebagainya.

Perkara yang membimbangkan berkenaan dengan media baru ialah terdapat semakin banyak pertukaran kata-kata yang kasar atau fitnah yang membawa kepada perpecahan.

Hal ini kerana ketika berada di dunia maya mereka boleh memaki hamun sesuka hati, sedangkan jika berada di dunia nyata mereka juga tidak berani berbuat demikian.

Ini merupakan satu perkara yang amat membimbangkan berkenaan dengan media baru. Walaupun kebebasan ini boleh juga menjadi kelebihan bagi kita, tetapi pada masa yang sama ia juga boleh menambahkan kebencian, kerana kita juga boleh menyerang orang lain dengan begitu mudah.

ฐานข้อมูลเครือข่ายวิทยุชุมชนชายแดนใต้

จังหวัดปัตตานี

1. **สถานีท้องถิ่นไทย** 98.75 MHz (กำลังส่ง 1000 W รัศมี 15 กม.)
พหุ.เกรทเทอร์มัลติมีเดีย 300/35 ม.4 หมู่บ้านอ้อมทอง
ถ.หนองจิก ต.รูสะมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000
หัวหน้าสถานี : น.ส.ปาอีซะห์ อาแว M: 084-069-1261
T/F: 073-336-336 อีเมล greatermultimedia@hotmail.com
2. **สถานีร่วมด้วยช่วยกันสลาดัน** 91.5 MHz
(กำลังส่ง 1000 W รัศมี 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอจ.สงขลา)
152 ถ.ยะรัง ต.จะบังติกอ อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000
หัวหน้าสถานี : นายแหวหามะ แวกือจิก M: 081-599-0949
F: 073-334-435 อีเมล ruamduai3@gmail.com
น.ส.สุรีณี เปาะนิ M: 082-820-4751
อีเมล mediaselatan@gmail.com
3. **สถานีอนุรักษ์ไทย** 93.25 MHz (กำลังส่ง 300 W รัศมี 30 กม.)
267 ถ.โรงเหล้า สายข. ต.รูสะมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000
หัวหน้าสถานี : น.ส.หทัยทัต ครุภานันท์ M: 089-733-1332
F: 073-243-815 อีเมล krukanan@hotmail.com
4. **สถานีสมาคมรักความดี** 96.25 MHz (กำลังส่ง 240 W รัศมี 15 กม.)
47 หมู่ 3 ต.บานา อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000
หัวหน้าสถานี : นายดำรงค์ ชัยวนนท์ M: 081-609-7106,
086-481-5936 F: 073-334-352 อีเมล dumront@ptcpattani.com
5. **สถานีศาสนคุณธรรม (อรรีซาละห์)** 97.25 MHz
(กำลังส่ง 1000 W รัศมี 100 กม.)
8/5 หมู่ 1 ต.ตะลุโบะ อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000

หัวหน้าสถานี : นายอุสมัน มาติเยาะ T: 073-337-775

นายอันวา สะอู M: 082-260-8411 อีเมล anuwat1429@gmail.com

นายรอยาลี เจะซู M: 089-590-2954

6. สถานีจุดเมืองปัตตานี 97.75 MHz (กำลังส่ง 60 W รัศมี 15 กม.)

โรงเรียนเทศบาล 1 บ.จะบังติกอ ถ.หน้าวัง อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000

หัวหน้าสถานี : นายณรงค์ มะเซ็ง M: 089-658-6285

F: 073-311-371 อีเมล narong2_04@yahoo.co.th

นายสุริยะ แวดอเลาะ M: 089-465-8703

นางยะห์ อาลี (ประธานเครือข่ายวิทยุชุมชนปัตตานี)

M: 089-295-9422

7. สถานีเลิฟ เรดิโอ 93 MHz (กำลังส่ง 1000 W รัศมี 15 กม.)

หจก.เกรทเทอร์มัลติมีเดีย 300/35 หมู่บ้านออมทอง ถ.หนองจิก

ต.รูสะมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000

หัวหน้าสถานี : นายภาวิ กุลณรงค์ M: 081-598-7931

F: 073-336-336 อีเมล dawikul@hotmail.com

8. สถานีจุดทรายขาว 105.25 MHz (กำลังส่ง 30 W รัศมี 15 กม.)

55 หมู่ 5 ต.ทรายขาว อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี 94120

หัวหน้าสถานี : นายอนุศักดิ์ สมานสุหลง M: 084-396-8868

9. สถานี FM.One 99.5 MHz 102.75 MHz

(กำลังส่ง 1000 W รัศมี 40 กม.)

41/4 หมู่ 3 ต.มะกรูด อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี 94120

หัวหน้าสถานี : นายพงศ์นคร สุจารี M: 081-698-2846

T: 073-315-515 อีเมล buddyradio@hotmail.co.th

10. สถานี OK สเตชั่น 90 MHz (กำลังส่ง 700 W รัศมี 60 กม.)

116 หมู่ 6 ต.ควน อ.ปะนาเระ จ.ปัตตานี 94190

หัวหน้าสถานี : นายรอซะ ลูมากามิง M: 080-037-2900

F: 073-351-110 อีเมล ok_palas@hotmail.com

เสียงในสนามสันติภาพ :

บทบาทวิทยุชุมชนชายแดนใต้กับการสร้างพื้นที่กลาง

165

11. **สถานีตะอวูล เรดิโอ** 105.5 MHz (กำลังส่ง 30 W รัศมี 15 กม.)
มัสยิดอัสตะอวูล หมู่ 3 ต.บางปู อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี 94150
หัวหน้าสถานี : นายอาชิ ดาราแม M: 081-957-0447
อีเมล taawoon_bp@hotmail.com
12. **สถานีวิทยุชุมชนเตราะบอน** 105 MHz (กำลังส่ง 500 W รัศมี 20 กม.)
81 หมู่ 7 ต.เตราะบอน อ.สายบุรี จ.ปัตตานี 94110
หัวหน้าสถานี : นายอภิเชษฐ์ เจ๊ะเล็ง M: 081-277-1510
อีเมล trobon_2013@hotmail.com
13. **สถานีสถานีวิทยุเพื่อการศึกษาสะพานม้า** 105.5 MHz
(กำลังส่ง 30 W รัศมี 15 กม.)
รร.สายบุรีอิสลามวิทยา 263 ถ.ท่าเสรีจ ต.ตะลุบัน
อ.สายบุรี จ.ปัตตานี
หัวหน้าสถานี : นายตอพา สาเมาะ M: 088-488-6495
F: 073-411-620 อีเมล satvatpif@hotmail.com
14. **สถานีสถานีวิทยุกระจายเสียง มอ. ปัตตานี** 107.25 MHz
(กำลังส่ง 60 W รัศมี 60 กม.)
สถานีวิทยุมอ.ปัตตานี ต.รูสะมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000
หัวหน้าสถานี : นายภิรภาณจน์ ไค่คุ่นนา M: 089-195-6920
T/F: 037-331-277 อีเมล phirakan@gmail.com
น.ส.พัชรา ยิ่งคำนุ่น M: 081-540-1248
อีเมล y_patchara@hotmail.com และ psuradio@gmail.com
15. **สถานี Suwara Majlis** 93.75 MHz (กำลังส่ง 400 W รัศมี 40 กม.)
สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี อ.เมือง
จ.ปัตตานี
หัวหน้าสถานี : นายซายารี เจ๊ะหลง M: 089-534-0027
T: 073-332-661 อีเมล zahri.wartani@gmail.com

จังหวัดยะลา

- 1. สถานี 975 โมเดิร์นฮิต ฟิช FM 97.5 MHz**
 (กำลังส่ง 350 W รัศมี 30 กม.)
 42-44 ถ.สุขยางค์ 1 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
 หัวหน้าสถานี : นายยุทธนา ปลื้มสำราญ M: 081-690-3064
 F: 073-243-957 อีเมล peace_yala@hotmail.com
- 2. สถานีพีเพิล ช้อยส์ 105 MHz** (กำลังส่ง 300 W รัศมี 30 กม.)
 427-429 อาคารโรงพยาบาลสิโรรส ถ.สิโรรส ต.สะเตง
 อ.เมือง จ.ยะลา 95000
 หัวหน้าสถานี : น.ส.หทัยทัต ครุกันันท์ M: 089-733-1332
 F: 073-255-335 อีเมล krukanan@hotmail.com
- 3. สถานีท้องถิ่นไทย (ซีดีเรดิโอ) 98 MHz** (กำลังส่ง 500 W รัศมี 15 กม.)
 12/1 ถ.ผังเมือง 5 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
 หัวหน้าสถานี : นายสุจิน แก้วก่อเกื้อ M: 081-599-4456
 F: 073-223-999 อีเมล Kul_sukhin@hotmail.co.th
 นายภาณุพงศ์ คงฤทธิ์ M: 081-957-4491 T: 073-224-400
 อีเมล cityradio98fm@hotmail.com
 นายสมนึก ระวัง M: 081-968-5445 F: 073-224-468
- 4. สถานีอนุรักษ์ไทย (ออโต้เรดิโอ) 99.75 MHz**
 (กำลังส่ง 300 W รัศมี 30 กม.)
 47/7 ถ.ผังเมือง 1 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
 หัวหน้าสถานี : น.ส.หทัยทัต ครุกันันท์ M: 089-733-1332
 F: 073-243-815 อีเมล kukanan@hotmail.com
- 5. สถานีศูนย์ฟ้าใส 100.79 MHz** (กำลังส่ง 300 W รัศมี 15 กม.)
 188/1 ถ.เทศบาล 9 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
 หัวหน้าสถานี : น.ส.มาเรียม ชัยสันทนะ M: 082-827-0591
 F: 073-222-114 อีเมล mariam.fasai@gmail.com

6. **สถานีบ้านจันทร์มณี** 104 MHz (กำลังส่ง 300 W รัศมี 15 กม.)
54/48 หมู่ 9 ต.สะเตงนอก อ.เมือง จ.ยะลา 95000
หัวหน้าสถานี : นายอดิษฐ์ ปิ่นมณี M: 086-956-2550
อีเมล am.arm@hotmail.com
7. **สถานีชุมชนคริสเตียนยะลา** 88 MHz (กำลังส่ง 200 W รัศมี 15 กม.)
57/2 ถ.ฝั่งเมือง 2 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
หัวหน้าสถานี : นายเกษม กว้างสกุล M: 081-897-1964
อีเมล fm88yala@gmail.com
8. **สถานีไทยเสรี** 90.5 MHz (กำลังส่ง 300 W รัศมี 10 กม.)
187 ถ.ฝั่งเมือง 4 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
หัวหน้าสถานี : นายคลองธรรม แซ่เจิน
M: 081-541-4288, 082-262-7255 F: 073-257-933
อีเมล zengsunwen@hotmail.com, mariam.fasai@gmail.com
9. **สถานีเสียงจากเด็กกำพร้า (นัสเซอร์ เรดิโอ)** 99.25 MHz
(กำลังส่ง 200 W รัศมี 30 กม.)
ร้านอัลฟา 101-103 ถ.พิมลชัย ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
หัวหน้าสถานี : นายอัปดุลอะตีะ ลงตีวา M: 089-297-5509
F: 073-240-032 อีเมล nacre12alfa@gmail.com
10. **สถานีแม็ก เรดิโอ** 91.5 MHz (กำลังส่ง 500 W รัศมี 20 กม.)
58 ถ.ธนวิถี 2 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
หัวหน้าสถานี : นายสมพร น่วมทอง M: 081-608-1994
F: 073-211-395 อีเมล studio-741@hotmail.com
11. **สถานีร่วมด้วย ช่วยกันสถาตัน** 96.25 MHz
(กำลังส่ง 1000 W รัศมี 30 กม.)
231-231/1 ถ.สุขยางค์ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
หัวหน้าสถานี : นายแหวหามะ แวกือจิก M: 087-289-6848
F: 073-274-277 อีเมล toam2000@gmail.com

12. **สถานีเอ็นจอย เรดิโอ 99 MHz** (กำลังส่ง 700 W รัศมี 30 กม.)
 82-84 อาคารโรงแรมแกรนด์ พาเลซ ถ.เฉลิมชัย ต.สะเตง
 อ.เมือง จ.ยะลา 95000
 หัวหน้าสถานี : ญัฐวิภา สุนทรศิริวัฒน์ M: 089-5960464
 F: 073-240-599 อีเมล nuttawigar_179@hotmail.co.th
13. **สถานีชุมชนคนนิบง 107.503 MHz** (กำลังส่ง 500 W รัศมี 20 กม.)
 โรงเรียนผดุงศาสนวิทยา อ.เมือง จ.ยะลา 95000
 หัวหน้าสถานี : นายอัปดุลละตีฟ ณ คุณเชาว์ M: 089-732-1137
 F: 073-240-061 อีเมล nibong10750@gmail.com
 นายมุฮัมมัด บิลหะยียาบูยาตา M: 081-990-2690
14. **สถานีวิทยุสาธารณะมัสยิดกลางจ.ยะลา (คนยาลอ) 105.75 MHz**
 (กำลังส่ง 1500 W รัศมี 30 กม.)
 835 มัสยิดกลางจังหวัดยะลา ถ.สีโรรส ต.สะเตง อ.เมือง
 จ.ยะลา 95000
 หัวหน้าสถานี : นายหะซัน ภาลาวัน M: 089-466-6103
 F: 073-214-592 อีเมล hasan_pl@hotmail.com
15. **สถานีออโต้ เรดิโอ 99.25 MHz** (กำลังส่ง 300 W รัศมี 30 กม.)
 47/7 ถ.ฝั่งเมือง 1 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
 หัวหน้าสถานี : น.ส.หทัยทัต ครุกันันท์ M: 089-733-1332
 F: 073-243-815 อีเมล krukanan@hotmail.com
16. **สถานีอิสร็อพ เรดิโอ 92.75 MHz** (กำลังส่ง 1000 W รัศมี 30 กม.)
 17 หมู่ 1 ถ.จรูญวิถี ต.กาญูบอเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา 95140
 หัวหน้าสถานี : นายนิอัสมาน อัปดุล M: 082-833-5000
 F: 073-254-040 อีเมล isrop9@hotmail.com
 นายนิอัสมาน อัปดุล M: 083-194-6789 F: 073-254-040
17. **สถานีกำปง FM 99.5 MHz** (กำลังส่ง 500 W รัศมี 20 กม.)
 รร.อาละวียะห์วิทยา 84 หมู่ 3 ต.ตาเนาะปูเต๊ะ อ.บันนังสตา จ.ยะลา

เสียงในสนามสันติภาพ :

บทบาทวิทยุชุมชนชายแดนใต้กับการสร้างพื้นที่กลาง

169

หัวหน้าสถานี : นายมุฮัมมัด บิลหะยียาบูยาตา M: 081-990-2695

F: 073-240-061 อีเมล nibong10750@gmail.com

18. สถานีเลิฟ FM 99.50 99.5 MHz (กำลังส่ง 30 W รัศมี 6 กม.)

ร้อย.ตชด.445 ถ.สุขยางค์ ต.เบตง จ.ยะลา 95110

หัวหน้าสถานี : นายรุชรินทร์ ภูพัฒน์ M: 081-767-8273

F: 073-235-124 อีเมล rinkung2011@gmail.com

19. สถานีสถานีวิทยุเพื่อการศึกษา มรฎ.ยะลา 98.5 MHz

(กำลังส่ง 300 W รัศมี 5 กม.)

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อ.เมือง จ.ยะลา 95000

หัวหน้าสถานี : น.ส.แวอาชีซะห์ ดาหะยี M: 081-898-7840

T: 073-299-622 อีเมล sah2524@hotmail.com

คุณปัทมา เนียมบดี M: 089-295-7319 F: 073-227-131

อีเมล mp123_pattama@hotmail.com

น.ส.โนรี แสงรายา อีเมล joyhamter@msn.com

20. สถานีสถานีวิทยุเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

90.25 MHz (กำลังส่ง W รัศมี 15 กม.)

สถาบันอิสลาม มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา 135/8 หมู่ 3 บ้านโสร่ง

ตำบลเขาตูม อำเภอยะรัง จ.ปัตตานี 94160

หัวหน้าสถานี : นายมุฮัมมัดมาเซร์ หะบาเย M: 087-293-3507

T: 073-418-511 อีเมล yiubayan@gmail.com

21. สถานีสถานีวิทยุ ศอ.บต. 103.75 MHz (กำลังส่ง 1000 W รัศมี

ครอบคลุม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอ จ.สงขลา)

60 ศูนย์อำนวยความสะดวกการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ 5 ถ.สุขยางค์

ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000

หัวหน้าสถานี : สมนึก ฉีดเสน M: 081-094-6840

T: 073-274-469 อีเมล fm89.75103.75@gmail.com

และ 91.75 MHz (กำลังส่ง 1800 W รัศมีครอบคลุม 3 จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอ จ.สงขลา))

หัวหน้าสถานี : สุขเกษม จารงค์ M: 080-7149957

T: 073-274-469 อีเมล

22. สถานีบัดดี้ เรดิโอ 104.5 MHz (กำลังส่ง 1000 W รัศมี 40 กม.)

41 ซ.ยะลาซิตี้ ถ.สีโรรส ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000

หัวหน้าสถานี : นายพงศ์นคร สุจารี M: 081-692-2846

T: 073-255-252 อีเมล buddyradio@hotmail.co.th

23. สถานีคนพร้อมสตาร์เรดิโอ 105.5 MHz

72 หมู่ 5 ต.พร่อน อ.เมือง จ.ยะลา 94000

หัวหน้าสถานี : นายมุหามะ แลเมาะ M: 089-877-5509

F: 073-264-038 อีเมล stradiyola@gmail.com

จังหวัดนราธิวาส

1. สถานีอะเมสซิ่ง เรดิโอ 91.75 MHz (กำลังส่ง 30 W รัศมี 20 กม.)
(กำลังส่ง 350 W รัศมี 30 กม.)

49 ซ.โรงพยาบาลหมอโอ ถ.โคกเคียน ต.โคกเคียน

หัวหน้าสถานี : นางบุษรา เบนอะसार M: 089-197-1069

T/F: 073-522-300 อีเมล amazing-tour@hotmail.com,
dj.nana2403@hotmail.com

2. สถานีคนนรา 93.75 MHz (กำลังส่ง 700 W รัศมี 20 กม.)

2/12 ถ.ชาญอุทิศ ต.บางนาค อ.เมือง จ.นราธิวาส 96000

หัวหน้าสถานี : นายกิตติพัทธ์ รัตนบุญ M: 087-967-4844

F: 073-513-309 อีเมล konnara9375@gmail.com,
chumchonkonnara@hotmail.com

3. **สถานีอัตรกียะห์ อิสลามียะห์ 104 MHz**
(กำลังส่ง 500 W รัศมี 20 กม.)
โรงเรียนอัตรกียะห์ กียะอิสลามียะห์ ถ.ตรีรัตน์ ต.บางนา
อ.เมือง จ.นราธิวาส 96000
หัวหน้าสถานี : นายไพศาล ตอยิบ M: 089-877-4505
T: 073-521-333, F: 073-513-246 อีเมล djenny9@hotmail.com
นายบัณฑิต ยีสมัน F: 073-513-246
คุณรัชณี ปินยูไซะ M : 082-435-0667
4. **สถานีวิทยุอำเภอจะแนะ 100.25 MHz** (กำลังส่ง 300 W รัศมี 15 กม.)
ที่ว่าการอำเภอจะแนะ ต.จะแนะ อ.จะแนะ จ.นราธิวาส 96220
หัวหน้าสถานี : นายวิรศักดิ์ หะยีหมัด M: 083-652-1499
F: 073-511-378-18 อีเมล werasak_hm@cpd.go.th
5. **สถานีคนตากใบ เรดิโอ 88.75 MHz** (กำลังส่ง 500 W รัศมี 30 กม.)
150 หมู่ 6 ต.พร่อน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส 96110
หัวหน้าสถานี : นายสุวิทย์ ทองคุปต์ M: 081-963-8046
F: 073-583-459 อีเมล sv.sound@windowslive.com
6. **สถานีรือเสาะ เรดิโอ 107 MHz** (กำลังส่ง 300 W รัศมี 30 กม.)
โรงเรียนอนุบาลรือเสาะ ต.รือเสาะ อ.รือเสาะ จ.นราธิวาส 96150
122/24 หมู่ 2 ต.รือเสาะนอก อ.รือเสาะ จ.นราธิวาส 96150
หัวหน้าสถานี : นายอัลดุลละห์ มาหะ M: 087-061-3044
T: 073-572-456 อีเมล abdulloh.maha@gmail.com
7. **สถานีมีสยิดดาราม 97.75 MHz**
(กำลังส่ง 300 W รัศมี 30 กม. และบางพื้นที่ของประเทศมาเลเซีย)
มีสยิดดาราม หมู่ 2 ถ.มีสยิดดาราม อ.แว้ง จ.นราธิวาส 96160
หัวหน้าสถานี : นายสมทรง บุญสนอง M: 081-608-2501
F: 073-659-561 อีเมล salacom_95@hotmail.com

อ.ยุทธพงศ์ เจ๊ะแว M: 080-870-5600

อีเมล salacom_95@hotmail.com

8. สถานีศูนย์กัลยาณมิตรแก้ว สุโข-โก-ลก 99.5 MHz

(กำลังส่ง 300 W รัศมี 30 กม.)

18/4 ศูนย์กัลยาณมิตรแก้ว สุโข-โก-ลก ซอย 1 ต.สุโข-โก-ลก

อ.สุโข-โก-ลก จ.นราธิวาส 96120

หัวหน้าสถานี : นายอุดมเดช บัณทุวงศ์ M: 086-962-3117

T: 073-612-138

9. สถานีสูงาขอละ FM. 91 MHz (กำลังส่ง 5000 W รัศมี 0 กม.)

702/20 ถ.ประชาวีวัฒน์ ต.สุโข-โก-ลก อ.สุโข-โก-ลก จ.นราธิวาส

หัวหน้าสถานี : นายมานิตย์ เจ๊ะมะยูโซ๊ะ M: 081-454-6688

อีเมล sgfm910@gmail.com

10. สถานี สวท.สุโข-โก-ลก (รัศมีครอบคลุม จ.นราธิวาส และ

รัฐกลันตัน และรัฐตรังกานูร์ของประเทศมาเลเซีย)

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สุโข-โก-ลก

50 ถ.ทรายทอง 1 ต.สุโข-โก-ลก จ.นราธิวาส 96120

หัวหน้าสถานี : น.ส.สุปราณี อุมา M: 081-540-4876

F: 073-621-867 อีเมล nee.golok@gmail.com

11. สถานีวิทยุพระพุทธศาสนา 105.5 MHz

วัดทองดีประชาราม อ.สุโข-โก-ลก จ.นราธิวาส 96000

หัวหน้าสถานี : นายสถิต คั่นสนะ M: 085-077-1004

F: 073-618-850

12. สถานีสถานีวิทยุพื้นฟูมรดกอิสลามภาคพื้นเอเชียตะวันออก

เฉียงใต้ หรือสถานีวิทยุอิสลามเรดิโอ 100.75 MHz

(กำลังส่ง 500 W รัศมีเกือบทุกอำเภอในจังหวัดนราธิวาส

และบางส่วนของจังหวัดยะลาและปัตตานี)

104/2 ม.7 ต.ละหาร อ.ยี่งอ จ.นราธิวาส 96180

เสียงในสนามสันติภาพ :

บทบาทวิทยุชุมชนชายแดนใต้กับการสร้างพื้นที่กลาง

173

หัวหน้าสถานี : นายมาหะมะรอยาลี ปีดิง M: 080-712-2690

T: 073-591 075 อีเมล mbeedink@gmail.com

4 อำเภอ จังหวัดสงขลา

1. **สถานีแซบ FM. 101.5 MHz** (กำลังส่ง 300 W รัศมี 15 กม.)
183 สายโท 4 หมู่ 13 ต.ท่าม่วง อ.เทพา จ.สงขลา 90150
หัวหน้าสถานี : น.ส.สายสุนีย์ จุลพันธ์ M: 081-897-2044
อีเมล zab_fm.101.5mhz@hotmail.com
2. **สถานีคลื่นมวลงคน คนเทพา 103 MHz**
(กำลังส่ง 500 W รัศมี 15 กม.)
139 หมู่ 10 ต.ลำไพล อ.เทพา จ.สงขลา 90260
หัวหน้าสถานี : นายสุธี สอนรยวัฒน์ M: 081-095-6452
อีเมล changthee@gmail.com
3. **สถานีพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 104.75 MHz**
(กำลังส่ง 1500 W รัศมี 40-50 กม.)
วัดลำไพล หมู่ 1 ต.ลำไพล อ.เทพา จ.สงขลา 90260
หัวหน้าสถานี : พระครูพิพัฒน์เมธากร M: 081-969-1079
อีเมล 104.75mhz@hotmail.com
4. **สถานีดินทอง เรดิโอ 94.75 MHz** (กำลังส่ง 500 W รัศมี 20 กม.)
140 หมู่ 3 ต.นาทวี อ.นาทวี จ.สงขลา 90160
หัวหน้าสถานี : นายฮัตถ์รีย์ หลีสังัด M: 081-738-1932
T: 074-373-114 อีเมล dintong.nave@hotmail.com
5. **สถานีท้องถิ่นไทย 102 MHz** (กำลังส่ง 1000 W รัศมี 30 กม.)
210/1 ต.นาทวี อ.นาทวี จ.สงขลา 90160
หัวหน้าสถานี : นายเล๊ะ เจ๊ะหีม
M: 081-598-9344, 081-095-5580 T/F: 074-373-782

6. **สถานีตำบลน้ำขาว** 88.5 MHz (กำลังส่ง 300 W รัศมี 30 กม.)
 59 หมู่ 3 ต.น้ำขาว อ.จะนะ จ.สงขลา 90130
 หัวหน้าสถานี : นายสุทิน หมวกขวัญ M: 083-512-9181
 T: 074-374-533 อีเมล fm885@hotmail.co.th
7. **สถานีนกเขาเรติโอ** 95.5 MHz (กำลังส่ง 1000 W รัศมี 30 กม.)
 23 หมู่ 2 ถ.สุขาภิบาล 1 ต.บ้านนา อ.จะนะ จ.สงขลา 90130
 หัวหน้าสถานี : นางรอพีอะ (อลิษา) หมานส๊ะ
 M: 089-869-0444 T: 074-431-169
8. **สถานีชาวทอง เรติโอ** 92.25 MHz (กำลังส่ง 300 W รัศมี 20 กม.)
 19 หมู่ 2 ถ.ราษฎร์อุทิศ ต.บ้านนา อ.จะนะ จ.สงขลา 90130
 หัวหน้าสถานี : คุณดราวรรณ สันนะกิจ M: 080-709-9132
 T: 074-206-811 อีเมล sup-98@hotmail.com
 คุณผกามาศ ทองมาก M: 084-969-2899
9. **สถานีคนบ้านเรา** 104.3 MHz
 34/1 หมู่ 6 ต.สะกอม อ.จะนะ จ.สงขลา 90130
 หัวหน้าสถานี : น.ส.เสาวลักษณ์ ประทุมทอง
10. **สถานีภาคมุสลิม** 106.75 MHz (กำลังส่ง 300 W รัศมี 20 กม.)
 โรงเรียนศาสนาบำรุง หมู่ 2 ซ.มัสยิดชอลีฮุดดิน อ.จะนะ
 จ.สงขลา 90130
 หัวหน้าสถานี : นายสมศักดิ์ ปูเต๊ะ
11. **สถานีเอ็ก โอัม ป๊อป เรติโอ** 94 MHz
 (กำลังส่ง 1000 W รัศมี 20 กม.)
 27 หมู่ 1 ถ.ราษฎร์บำรุง ต.สะบ้าย้อย อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา 90210
 หัวหน้าสถานี : นายธีรรงค์ พรหมรัตน์ M: 081-608-3851
 T: 074-377-023 F: 074-306-052
 อีเมล xopradio@hotmail.com

เสียงในสนามสันติภาพ :

บทบาทวิทยุชุมชนชายแดนได้กับการสร้างพื้นที่กลาง

175

12. สถานีบัส สเตชั่น 100.25 MHz (กำลังส่ง 300 W รัศมี 35 กม.)
87 หมู่ 4 ต.คูหา อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา 90210
หัวหน้าสถานี : นายอภิเชษฐ์ ทองกอบสม M: 081-898-4072
T: 074-597-041 อีเมล akkaraphong@email.com
13. สถานีไอทาม เรดิโอ 105 MHz (กำลังส่ง 500 W รัศมี 15 กม.)
97/1 หมู่ 4 ถ.เพชรเกษม ต.นาทวี อ.นาทวี จ.สงขลา 90160
หัวหน้าสถานี : น.ส.มณฑนา จันทรเจริญกุล M: 084-747-9066
T: 074-371-477 อีเมล dj_sai105@hotmail.com

จากวาทกรรม 'ความรุนแรง' สู่วาทกรรม 'สันติภาพ'
จาก 'สนามการสนทนา' สู่ 'สนามสันติภาพ'
ความคิดที่หลากหลาย เครือข่ายที่มากขึ้น นำสู่สันติ
พื้นที่สื่อสาร คือ พื้นที่สาธารณะ

นี่คือบทบาทที่สำคัญของวิทยุชุมชนชายแดนใต้ ที่กำลังถูกท้าทายในสนามของความขัดแย้ง
และความรุนแรงว่าจะเคลื่อนตัวไปสู่ 'การสร้างสนามสันติภาพ' ได้อย่างไร ?

ผศ.ดร.ศรีตมภาพ จิตร์ภิรมย์ศรี

deep south
South Deep Communication Ltd.

SPF
THE SARAKADEE FOUNDATION

DEEP
BOOKS

